

Traducció del testament de Charles Robert Darwin

Núria Paré Soldevila

Tutor: Àngel Tortadès

Grau en traducció i interpretació català-anglès-francès

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic

16 de maig de 2014

TRADUCCIÓ DEL TESTAMENT
DE CHARLES ROBERT DARWIN

Resum

L'objectiu principal d'aquest treball és assumir el que podria ser un encàrrec real d'un text jurídic. Així que, en aquest treball es tradueix un testament. Els testaments són documents a través dels quals una persona disposa els seus béns per tal que després de la seva mort una altra se'n faci càrrec. El testament escollit ha estat el de Charles Robert Darwin, que va morir el 19 d'abril de 1882 a Down, en el comtat de Kent, Anglaterra, on hi visqué 40 anys, des del 1842 fins la seva mort. Aquest testament té unes particularitats concretes, ja que fa uns 190 anys que es va firmar. El dret successori anglès, regit per la Llei de successions de protecció de la família i tuïció de 1975 és molt diferent del dret successori català. Així doncs, coneixerem les diferències entre el dret successori català i l'anglès. També, veurem tots passos que han estat necessaris per portar a terme aquest treball.

Paraules clau: traducció jurada, traducció jurídica, testament, dret civil, herència.

Abstract

The main aim of this paper is to assume what could be a real translation assignment. In this case, I am translating a will. A will is a legal document in which a person states who should receive his or her possessions after he or she dies. This is the Charles Robert Darwin's will, who died on 19 April 1882 at Down, in the County of Kent, England. He lived in Down House for 40 years, since 1842 to his decease. This will has particular features because of it was signed 190 ago. The source text is ruled by the Provisions for Family and Dependants Act 1975, but the Catalan rules are so different. It would be interesting to see the distinctions between these two worlds. Finally, we will see the all the steeps I have followed to translate this particular will.

Key words: legal translation, sword translation, last will and testament, Civil Law, inheritance.

Taula de continguts

Resum	4
Abstract.....	4
1. Introducció.....	8
1.1 Objectius del treball.....	9
1.2 Metodologia.....	11
1.3 Plantejaments generals	12
1.4 Breu biografia de Charles Robert Darwin	15
1.5 Traducció jurídica o jurada.....	17
2. La successió hereditària catalana.....	19
2.1 La successió per causa de mort	19
2.2 El testament i la capacitat per a testar.....	21
2.3 Les formes testamentàries	22
2.4 La institució d'hereu. El legatari. La substitució.....	23
2.5 La llegítima.....	23
2.6 La successió intestada.....	23
2.7 Estructura d'un testament català.....	25
3. La successió hereditària a Anglaterra.....	26
3.1 Introducció.....	26
3.2 La capacitat per testar	28
3.3 Característiques d'un testament vàlid.....	28

3.4	La figura del marmessor, l'administrador i els testimonis	29
3.5	La successió intestada	30
3.6	Estructura d'un testament anglès	32
3.	Diferències entre el dret successori de Catalunya i d'Anglaterra.....	34
4.	Imatges del document original	36
5.	Text original	43
6.	Text corregit	54
7.	Text traduït	66
9.	Incidències i resolució de problemes en la traducció	77
9.1	Problemes lingüístics	77
10.	Procediments de traducció.....	93
10.1	El calc	94
10.2	La traducció paraula per paraula	95
10.3	La transposició	95
10.4	La modulació.....	96
10.5	L'equivalència	97
10.6	L'adaptació.....	97
10.7	L'amplificació i la condensació	98
10.8	La compensació o l'omissió	99
11.	Conclusions	100
12.	Bibliografia	102

13.	Annex	105
13.1	Fitxes termonològiques	105

1. Introducció

Sovint existeix la convicció que la traducció consisteix en canviar una paraula per una altra en una llengua diferent, però a mesura que he anat avançant en la carrera, estic segura que tots i cadascú de nosaltres ens hem pogut adonar que el fet de traduir va molt més enllà; es tracta de transmetre el significat del text original tot adaptant-lo a la cultura i el context sociològic de la llengua d'arribada. Dit això, podem dir que una traducció està ben feta, quan al lector d'arribada llegeix el text i no té la percepció d'estar llegint un text artificial o estrany.

Aquest treball es basa en la traducció del testament de Charles Darwin, nascut a Shrewsbury (Shropshire, Anglaterra), actualment conegut com el gran naturalista que era.

Testar, és un acte molt comú i necessari en la nostra societat, per tal d'evitar que els béns, que sovint tant costen d'aconseguir, quedin en mans de ningú. Així bé, el testament es produeix quan la persona física mor i, com és d'esperar, no abans. Endinsem-nos, doncs, en una definició bàsica de “testament”, tal com apareix en el *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* (DIEC). Entre les dues accepcions que apareixen, la més adequada és la primera: “negoci jurídic en virtut del qual el causant regula la seva successió instituint un o més hereus”¹. Si el que busquem és una definició més específica i completa, cal prestar atenció a la següent definició de l'*Enciclopèdia Catalana*: “negoci jurídic formal, unilateral, personalíssim i essencialment revocable, en virtut del qual el causant regula la seva successió per causa de mort, mitjançant la institució d'un o més hereus i l'ordenament d'altres disposicions”².

A Catalunya hi ha dos tipus de testaments³: el testament hològraf: document escrit a mà pel mateix testador sense més formalitats que la d'indicar el lloc i la data de l'atorgament i d'autoritzar-lo amb la seva signatura. L'altre tipus és el testament davant notarial: que pot ser obert o tancat. En el primer cas, el testador escriu el testament i el dóna al notari en un sobre tancat, sense especificar-n'hi el contingut. En canvi, en el testament obert, el testador manifesta la seva voluntat davant del notari, i és aquest qui redacta el testament d'acord amb la voluntat del testador.

¹ Informació extreta de <<http://dlc.iec.cat>> [Data de consulta: 17/12/2013]

² Informació extreta de <<http://enciclopedia.cat>> [Data de consulta: 17/12/2013]

³ Informació extreta de <<http://www20.gencat.cat/docs/Adjucat/>> [Data de consulta: 17/02/2013]

El tractament personal que s'ha d'emprar per redactar el document és la primera persona per al redactor del document i, si el redactor és el notari, la tercera persona pel testador. Pel que fa al temps verbal, en català cal utilitzar el present d'indicatiu.

El document que redacta el fedatari és una escriptura pública i, d'acord amb el que estableix el CCCat (Codi civil de Catalunya) ha d'incloure una sèrie d'informacions concretes:

1. el lloc, el dia i l'hora de l'atorgament.
2. la identificació del notari i del testador.
3. la manifestació del notari pel que fa a la capacitat del testador.
4. la voluntat del testador.
5. la fe de coneixement del notari sobre el testador i sobre el contingut del document.
6. la signatura del notari i del testador.

1.1 Objectius del treball

Aquest treball vol assolir, a grans trets, tres tipus d'objectius: els d'ampliació de coneixement, realitzar una traducció seguint un procés adequat i, finalment, justificar i raonar les decisions preses. Per realitzar tots aquests passos, cal:

Per dur a terme els objectius d'ampliació de coneixements:

- documentar-se sobre el dret civil català i anglès.
- documentar-se sobre l'estructura dels testaments catalans i anglesos.
- distingir i entendre el vocabulari jurídic del text original.

Per dur a terme el procés de traducció:

- buscar textos paral·lels que puguin fer de guia durant el procés traducció i aprendre on trobar-los.
- aprendre com es tradueix un testament.
- realitzar un buidatge de la terminologia específica del text de sortida, per facilitar-ne la comprensió.
- executar una traducció de manera professional amb l'objectiu d'aprendre.

Per dur a terme la justificació de la presa de decisions:

- analitzar les incidències durant la traducció.
- aprendre a justificar les decisions preses.
- ampliar els coneixements dels procediments de traducció.

1.2 Metodologia

La metodologia emprada en aquest treball, és la mateixa que fem servir els traductors per traduir qualsevol text, però amb dimensions més grans. La classificació de la feina es pot classificar en tres grans blocs:

Recerca i documentació: he buscat informació sobre la biografia de Charles Darwin, per tal d'entendre més acuradament les seves últimes voluntats. També, he buscat tota la informació requerida per contextualitzar la traducció: informació sobre el dret successori català, l'anglès, textos paral·lels, estructures dels diferents testaments, etc.

Correcció del text original: el text original és un text gens estructurat: sense paràgrafs i, en prou feines, amb els signes de puntuació necessaris perquè sigui un text llegible. Així que, abans de començar a traduir, he fraccionat el text amb paràgrafs i he afegit els signes de puntuació per tal d'entendre el text original més fàcilment. Evidentment, no és la meva intenció canviar el sentit del text, així que només he posat les comes que he trobat essencials.

Buidatge terminològic: he realitzat un buidatge terminològic de 30 paraules relacionades amb tot el tema successori. Aquest buidatge inclou tota la informació necessària per trobar la traducció més adient de cada terme. Els diccionaris més utilitzats per tal de concloure aquesta fase, han estat el diccionari del Centre de Terminologia de la Llengua Catalana (TERMCAT), el *Diccionari de Llenguatge jurídic*, el *Wordreference* i el *Law Dictionary*.

Traducció pròpiament dita: un cop recopilada tota la informació i documentació necessària, inclosos els textos paral·lels que m'han servit de referent, he realitzat la traducció del testament de Charles Darwin, utilitzant els diccionaris que més he utilitzat al llarg d'aquest 4 anys: *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* (DIEC), el *Diccionari de Llenguatge Jurídic* de l'Institut d'Estudis Catalans, i llibres especialitzats com *El anglés jurídic* (2007) de Enrique Alcaraz Varó, el *Manual de traducció anglès-català* (2003) de Jordi Ainaud, Anna Espunya i Dídac Pujol, el *Manual de redacció i estil* (2008) d'Eusebi Coromina i, finalment, el *Curs de llenguatge jurídic* (2008) de la Generalitat de Catalunya.

L'últim pas, ha estat concloure les incidències de la traducció les quals han requerit una justificació i el perquè de la presa de decisions emprades. Aquestes fases prèvies, així com el buidatge terminològic, els textos paral·lels i la recerca d'informació, m'han facilitat la traducció d'aquest testament, ja que aquest tipus de textos es caracteritzen pel seu propi vocabulari especialitzat i per la seva estructura de frases llargues, plenes de preposicions i complements.

1.3 Plantejaments generals

La traducció és l'activitat que consisteix en comprendre el significat d'un text en una determinada llengua per després reproduir-lo amb un significat equivalent. A més, ens permet arribar a qualsevol àrea temàtica (ciència ambiental, nanobòtica, medicina, literatura infantil etc.) a través de la llengua. Cada tipus de traducció requereix unes habilitats diferents. Per aquest mateix motiu, per tal d'aconseguir una bona traducció, el primer que ha de fer el bon traductor és fixar-se en la tipologia del text, la seva finalitat, a qui va dirigit i en el seu context.

La traducció jurídica i econòmica, que consisteix en l'activitat de traduir documents tant jurídics com econòmics, és una de les més comunes i utilitzades. Però, al mateix temps, també és una de les més difícils. El llenguatge jurídic i administratiu és la llengua que fan servir els òrgans de l'Administració Pública tant en les relacions internes com en les relacions amb els ciutadans. De vegades, és difícil diferenciar la frontera entre el llenguatge jurídic i l'administratiu. Per això, ambdós normalment s'estudien de forma conjunta, ja que comparteixen recursos lingüístics.

El llenguatge jurídic utilitza la llengua en el seu nivell més culte, per això cal una riquesa expressiva, concisió, claredat i precisió. Aquestes són les principals característiques:

- Té una estructura rígida, cada document té un esquema invariable de les seves parts.
- L'emissor té limitada la creativitat, subjectivitat i expressivitat.
- El canal utilitzat és l'escrit. En la majoria dels casos ha de ser un paper oficial, signat i datat d'una forma reglada.

- La intenció dels textos jurídics i administratius és informar i ordenar. En cas que l'emissor sigui el ciutadà, la intenció sol ser de sol·licitar o reclamar.

1.3.2 Contextualització del text original

Aquesta traducció prové del document original, que podem veure fotografiat a continuació del testament de Charles Robert Darwin. A continuació veurem quatre documents: l'original, la transcripció, el text corregit i la traducció. Primerament, jo només tenia constància de la transcripció del testament en qüestió, però, en ple procés de traducció, em vaig topar amb les imatges de l'original. Així que, la traducció l'he fet a partir de la transcripció, però per tal que no quedi dubte que la transcripció és fiable, adjunto, també, l'original.

Aquesta és la traducció del testament de Charles Robert Darwin del reconegut naturalista que va morir el 19 d'abril de 1882, a la Down House, en el comtat de Kent, Anglaterra, on hi visqué 40 anys, des del 1842 fins la seva mort. Veurem que quan en el testament es parla de Down, fa referència a la seva casa de Down, coneguda com la Down House. Aquesta casa està situada en un barri anomenat Downe de Londres, del districte de Bromley al Regne Unit.

El text original és un text difícil d'entendre, ja que escassegen els signes de puntuació, no està dividit per paràgrafs i tot això fa que sigui un text veritablement espès. Tot i així, gràcies a aquest document ens podem posar a la pell de la realitat, el context i, fins i tot, ens podem arribar a imaginar els costums que es seguien a la època, ja que Darwin va llegar la seva principal suma de diners als seus dos fills grans, Charles Robert Darwin i William Erasmus Darwin que, al mateix temps, van ser nomenats marmessors del testament. A part de diners, també llegia altres objectes, que potser avui dia no els considerem de gran valor i, segurament en llegarem d'altres en els nostres testaments, com per exemple els retrats, papers, medalles i canelobres de la Royal Society, que ho llegia tot a William Erasmus Darwin, el seu fill més gran. També cita el seu fill Francis Darwin, el conjunt dels seus llibres científics. A la seva dona, Emma Darwin, que el mateix temps és la seva cosina, li llegia objectes com els mobles de la casa, plata, llibres, carruatges i la seva residència de Down fins que ella morí. També llegia als seus fills dotze setanta-quatre parts i a les seves dues filles set setanta-quatre parts dels seus béns mobles.

En un dels seus llegats, nomena a la seva filla soltera, i és aquí on destaquen els costums de la època, ja que quan ella es casi, tots els béns que se li han llegat passaran en mans del seu marit, i si mor soltera, al parent més pròxim d'ella.

1.4 Breu biografia de Charles Robert Darwin

Charles Robert Darwin (12 de febrer de 1809 – 19 d'abril de 1882) va ser un naturalista anglès que va explicar l'evolució de les espècies al llarg del temps a partir d'avantpassats comuns i a través de la selecció natural.

El seu recorregut comença el 1831, quan va ser recomanat per Henslow per ocupar-se de la plaça de naturalista al viatge cartogràfic que el vaixell "H.M.S Beagle" havia de fer a l'Amèrica del Sud i a les Índies Orientals. La volta al món del Beagle va durar cinc anys. Darwin, gràcies a aquesta experiència, va decidir dedicar-se a la ciència, així que va tornar a Anglaterra a l'edat de 27 anys.

Després va anar a viure a Londres, on va el·laborar la seva popular obra del *Journal of Researches during H.M.S Beagle's Voyage round the World*, que va publicar l'any 1839. Aquest llibre es menciona en el seu testament. Es va casar amb la seva cosina Emma Wedgwood, i, amb l'herència del seu pare va comprar una casa al districte de Downe (Kent), coneguda com Down House, on hi va viure des del 1842 fins a la seva mort, també mencionada contínuament en el seu testament.

El 1837 va iniciar el primer llibre de notes sobre l'origen de les espècies. El 1842 va redactar un breu resum de la seva teoria, que va mostrar als seus amics més íntims: Joseph Dalton Hooker i Charles Lyell, el primer mencionat en el seu testament. Va escriure els resultats geològics del viatge del Beagle, publicats en tres volums (1840-43) i, els zoològics, en cinc volums (1842-43). Després, va començar una monumental monografia sobre els cirrípedes, als quals va dedicar 18 anys de la seva vida. Finalment, d'aquest estudi en va publicar quatre volums (1851-54).

L'any 1868, Darwin continuà la seva recerca i va publicar *The Variation of Animals and Plants under Domestication* (1868), *The Descent of Man and Selection in Relation to Sex* (1871), *Expression of the Emotions in Man and Animals* (1872), *The Effect of Cross Fertilization in the Vegetable Kingdom* (1876), *The Different Forms of Flowers and Plants of the Same Species* (1877) i, juntament amb el seu fill Francis (mencionat en el seu testament el qual li llegia els seus llibres científics), *The Power of Movement on Plants* (1880) i el curiós treball sobre *The Formation of Vegetable Mould Through the Action of Worms* (1881). *Live and Letters*, publicat pel seu fill sir Francis l'any 1887,

conté una versió reduïda de l'autobiografia escrita per Darwin per als seus fills. Després d'un atac de cor al final de 1881, va morir el 19 d'abril de 1882. Va ser enterrat a l'abadia de Westminster enmig de les tombes de grans homes de ciència, primers ministres i reis.⁴

⁴ Informació resumida per la mateixa autora del treball, extreta de *La Gran Enciclopèdia Catalana* <<http://www.enciclopedia.cat>> [Data de consulta: 10/05/2014]

1.5 Traducció jurídica o jurada

La diferència principal entre una traducció jurídica i una traducció jurada rau en l'acte de donar fe de la fidelitat de la traducció pel que fa l'original. Així, la traducció jurada és aquella en la que es dona fe de la traducció de documents, especialment de l'àmbit jurídic.

Ja que l'acte de donar fe és un acte principalment de responsabilitat sobre l'autenticitat, la legalitat i la precisió de la traducció, el traductor jurat ha de tenir en compte una sèrie de formalismes a tant si ha de realitzar una traducció jurídica com jurada.

Per tal d'aconseguir l'habilitació de traductora i intèrpret jurada anglès-català l'any passat vaig cursar les assignatures corresponents de Traducció jurada i econòmica anglès-català i, aquest any, faig el TFG d'una traducció jurada. La institució encarregada d'habilitar el traductor jurat és la Generalitat de Catalunya.

Per tal de jurar un document, aquest ha de contenir alguns formalismes conforme donem fe que la traducció és fidel a l'original. Així doncs, segons la Llei 1/1998, de 7 de gener (DOGC 2553, del 9, i BOE 36, d'11 de febrer) les traduccions realitzades pel personal habilitat com a traductor/a jurat/da passen a tenir un caràcter oficial. És per això, que els professionals de la traducció jurada hem d'adjuntar el segell, el certificat i la firma. D'aquesta manera fem constar la llengua d'origen, el lloc i la data. El certificat i el segell han de seguir l'exemple del model següent: ⁵

⁵ Informació extreta i resumida per l'autora del treball de la *Guia didàctica 1, Traducció Jurídica i Econòmica III* (2010).

Certificat

(Nom i cognoms), com a (traductor/a i/o intèrpret jurat/ada) de (llengua), Certifico: que aquesta traducció al/a l'(llengua de destinació) és completa i fidel al document original redactat en (llengua d'origen).

I, perquè així consti, signo aquest certificat.

(Localitat i data)

(Segell)

(Signatura)

Segell

El segell ha de contenir la informació següent:

- a) nom i cognoms del traductor o intèrpret jurat.
- b) número de registre
- c) NIF
- d) llengües i modalitats per a les quals està habilitat.
- e) adreça i telèfon o fax o adreça electrònica.

A més, una traducció jurada s'aconsella que contingui les parts següents per tal de lliurar-la d'una manera completa i correcta:

1. portada
2. text original fotocopiats (es recomana segellat i signat, a vegades ja ho demana el client)
3. text traduït (segellat i signat)
4. certificat (segellat i signat)

2. La successió hereditària catalana

Gran part d'aquesta informació està extreta del llibre *Introducció al Dret* (1996) de Eduardo Alemany Zaragoza, José Manuel Calavia Molinero, Carlos J. Maluquer de Motes Bernet.

2.1 La successió per causa de mort

La successió hereditària està compresa dins del dret civil, un seguit de normes que volen garantir la protecció i la defensa de la persona juntament amb els seus objectius dins de la comunitat. Aquesta protecció i defensa de la personalitat de l'individu inclou el reconeixement d'una esfera jurídica, un àmbit de poder i un marc de responsabilitat.

Dit això, la protecció i defensa de l'individu ajuden a construir el patrimoni de la persona, així que, persona i patrimoni són dos principis que s'exigeixen l'un a l'altre. Aquest segon comprèn un seguit de relació jurídiques de caràcter econòmic. Quan la persona física es mor, és necessari donar una projecció a aquell patrimoni; i això és del que les normes sobre successions s'encarreguen.

Tal com s'explica en el llibre *Introducció al Dret* (1996), la successió "és un fenomen de transmissió hereditària que s'estén a tots els elements del patrimoni d'una altra persona". Es pot dir que l'herència és tots els drets i obligacions d'una persona que no s'extingeixen amb la mort (1996:83). Dit d'una altra manera, la successió provoca que els béns que pertanyien a una persona determinada passen a una altra, i aquesta els adquireix en propietat.

Cal destacar que la successió *mortis causa* no comporta estrictament l'adquisició dels béns del difunt, sinó que, tal com afirmen Alemany, Calavia i Maluquer "es pot produir un factor d'extinció de les relacions jurídiques ja existents o una constitució de relacions jurídiques radicalment noves, com pot ser la separació entre el dret de propietat i el dret d'usdefruit (1996:83).

Els orígens de la història dels sistemes de successió rau en la Catalunya dels anys cinquanta. Dins de la societat de la època, trobem dos tipus de famílies que, com és d'esperar, van donar lloc a dos tipus de sistemes de successió. Una era l'anomenada família rural, patrimoni de la qual es considerava com un element econòmic i territorial

que formava part de tota la unitat familiar. En morir-se el titular, aquest patrimoni no es trencava perquè no hi havia cap repartiment de béns, sinó que continuaven formant part d'aquesta unitat familiar.

L'altra tipus de família era l'anomenada família de naturalesa urbana, que contràriament a l'anterior, s'entenia més com quelcom temporal i transitori. En aquest tipus de família el concepte de patrimoni estava més arrelat i estava estretament unit amb el concepte de propietat individual. Així que, la mort del titular representava un repartiment detallat de tots els béns patrimonials.

Actualment, la societat s'ha urbanitzat tant que ens porta a preguntar-nos si realment encara existeix alguna família de l'anomenada rural. Aquesta evolució del món rural cap al món urbà, ha portat a la transformació de les normes jurídiques evidenciades en el Codi de successions, aprovat per Llei de 30 de desembre de 1991, on s'indiquen els principis generals que presideixen el dret successori català, podrien concretar-se en⁶:

- a) La necessitat que existeixi la institució de l'hereu en tota successió (art.1) perquè es pugui dir que realment existeix testament (art.136), en explicitar aquest precepte que el testament ha de contenir necessàriament la institució de l'hereu. Cal destacar, que en els articles 2 a 8 de la Llei 40/1991, de 30 de desembre del Codi de successions per causa de mort en el dret civil de Catalunya, s'especifica el lloc i el moment de l'obertura de la successió, els títols amb els quals es fonamenta i la manera d'adquisició de l'herència.
- b) La universalitat de la successió de l'hereu, que, si bé no s'especifica en cap article determinat, es troba implícita en alguns articles (art. 1, 34 i 37 del CD).
- c) La incompatibilitat entre l'heretament, la successió testada universal i la intestada, de tal manera que s'impedeixi que en una mateixa successió coincideixin els anomenats hereus voluntaris i els legals (art. 3)
- d) La idea que l'hereu ho és sempre; com a conseqüència, s'ha d'entendre com a no existent quan hi hagi estat nomenat sota condició o terme suspensiu o resolutori (art.154 del CD).

⁶ Informació extreta i resumida per la mateixa autora del treball del llibre *Introducció al dret* (2002).

2.2 El testament i la capacitat per a testar

El testament a Catalunya es regeix per les normes del Dret Civil. Segons la definició dels autors Alemany, Calavia i Maluquer el testament “és un acte voluntari segons el qual una persona disposa els seus béns per a després de la seva mort. Així, el testament és qualificat com a negoci de naturalesa *mortis causa*, vist que la mort és el factor que provoca que realment produeixi efectes (1996:85). Si aprofundim aquesta idea, queda clara la noció que el testament té conseqüències quan la mort es produeix i no abans. Així que el testador el pot modificar tantes vegades com vulgui mentre la mort no es produeixi. Això explica que el testament sigui una declaració de voluntat essencialment revocable.

Per altra banda, ja que el testament, com abans he comentat, és de caràcter personal, no es permet que cap persona aliena al testador el faci (com ara un comissari o un mandatari), encara que es faci en nom i per compte del testador; així que podem parlar d'un acte unipersonal o unilateral, ja que consta d'una sola declaració de voluntat, en estar prohibit el testament mancomunat (testament en què hi ha dos o més testaments en un sol document).

El testament és un acte de naturalesa formal i solemne ja que s'ha de fer “d'acord amb les formalitats necessàries basades en formes específiques (1996:85). Malgrat que el testament es pugui considerar una disposició de caràcter patrimonial, és una característica molt pròpia del dret català que el testament hagi de parlar necessàriament de l'hereu. Dit d'una altra manera, encara que el testador hagi ordenat els seus béns, no pot repartir-los com vulgui, sinó que cal designar una o diverses persones com a hereus.

La capacitat per testar ve determinada per l'existència d'un principi general. En primer lloc, es predica només de les persones físiques, ja que difícilment es podria parlar de mort de les persones jurídiques, les quals no moren sinó que s'extingeixen i, en segon lloc, en matèria successòria, només es parla de la capacitat natural. D'aquesta manera, poden fer testament totes aquelles persones que tinguin capacitat natural i s'entén que no en tenen els menors de catorze anys o els que habitualment o accidentalment no tenen les plenes facultats mentals (1996:85).

2.3 Les formes testamentàries

A continuació veurem la classificació dels testaments depenent de la seva tipologia. Els autors d'Alemany, Calavia i Maluquer classifiquen aquest tipus de documents de tres maneres: els testaments notariais, els testaments davant de rector i els hològrafs. A continuació presento les seves definicions:

- Testaments notariais: testament clàssic; es fa davant d'un notari i aquest en guarda una còpia i remet l'altra a la Dirección General de Últimas Voluntades a Madrid, que l'arxiva, de manera que, quan una persona mor, els seus hereus (o el notari) han d'enviar una carta a aquesta Direcció, la qual els comunicarà quin és el darrer testament d'aquella persona.
- Hològrafs: testament que la persona redacta a mà (ha de tenir, com a mínim, la signatura i la data escrits a mà) i el guarda, de manera que quan mor els hereus han de seguir les instruccions contingudes.
- Davant rector: és un testament que es pot donar en determinats casos i que consisteix a transmetre les darreres voluntats al rector (si la persona mor i l'únic que és allí és fora de la família i té autoritat), a un militar (en cas de guerra)...

Així, tal i com podem apreciar en aquestes definicions, el testament notarial és la forma més usual. Hi ha dos tipus de documents notariais, el testament tancat i el testament obert. Aquest primer, el testador escriu el testament i el dóna al notari en un sobre tancat, sense especificar-n'hi el que hi ha escrit. Per altra banda, el testament obert el testador afirma la seves últimes voluntats davant del notari i aquest redacta el testament i el llegeix al testador o bé el testador el llegeix per ell mateix, el firma i el notari dóna fe que s'han complert totes les formalitats (art. 111 del CS).

El testament hològrafs és un tipus de testament molt menys habitual que l'anterior i té un procés d'autenticació molt més complicat que l'anterior. En primer lloc, només el poden atorgar les persones majors d'edat i, perquè sigui vàlid ha d'estar escrit completament pel testador i de forma autògrafa. Hi ha de constar el lloc, l'any, el mes i el dia de l'atorgament. Un cop mort el testador, comença el procés d'autenticació. El primer pas és presentar-lo davant del jutge competent i sempre en el termini de cinc anys a partir de la mort del testador. El jutge és l'encarregat de comprovar-ne l'autenticitat i autoritzar-ne o denegar-ne la protocol·lització (art. 120 i 121 del CS).

Per últim, el darrer tipus de testament és el menys comú i només es porta terme en alguns casos com els abans especificats.

2.4 La institució d'hereu. El legatari. La substitució

En primer lloc, cal remarcar que tant l'hereu com el legatari poden ser successors d'una persona, però el primer té un marcat caràcter universal i el segon, un específic caràcter particular.

La successió a títol universal significa atribuir al subjecte el benefici d'un conjunt patrimonial, anomenat massa hereditària. Aquesta és la vertadera característica que la distingeix del legatari, ja que mai és considerat com un successor ple.

La substitució, segons el llibre d'Alemaný, Calavia i Maluquer "és la possibilitat reconeguda per la llei de poder nomenar una o més persones com a substituïts de l'hereu nomenat, en previsió que ho arribi a ser. Amb aquesta opció, es pretén evitar la successió intestada.

2.5 La llegítima

La llegítima sovint és considerada "com un mecanisme que limita la llibertat de disposar dels béns propis i constitueix un dret d'adquisició preferent respecte dels béns del testador (1996:89). Cal remarcar que la persona que té la llegítima no necessàriament ha de tenir la condició d'hereu ni tant sols el dret a participar en el cabal hereditari o rebre béns del testador, sinó que té el dret a l'atribució de la titularitat. La quantia de la llegítima catalana és d'una quarta part (una tercera part si ens referim al dret castellà). La llegítima contempla tant els fills legítims, matrimonials, els no matrimonials i els adoptius per parts iguals. Altrament dit, si una persona mort, almenys una quarta part dels seus béns seran repartits entre els seus fills. En el cas de mort sense descendència, la llegítima és adquirida pel pare i la mare en meitats iguals.

2.6 La successió intestada

" La successió intestada, a vegades també anomenada successió legal, s'esdevé quan no concorren ni la successió testada ni la successió contractual. Si entenem la successió

com un mecanisme per evitar que els béns quedin vacants, quan no hi ha testament o aquest és ineficaç, la llei recorre a determinats parents per succeir a l'herència.

El Codi de successions estableix un determinat ordre de preferència. L'article 324 ens diu que la proximitat del parentiu es determina pel nombre de generacions. Cada generació forma un grau i cada sèrie de graus una línia que pot ser directe o col·lateral. Dit això, la línia directa inclou els descendents i els ascendents. Si no existeixen descendents ni ascendents és quan entra en vigor la línia col·lateral.

Les condicions del codi de successions són clares, ja que l'article 326 disposa la preferència per la proximitat del grau. És a dir, que el cridat de grau més pròxim exclou els altres. Si hi ha més d'un parent del mateix grau, l'herència queda repartida en parts iguals.

L'ordre de preferència és el següent: en primer lloc, trobem la línia recta descendent. Si el causant mor sense fills ni descendents el succeeix el cònjuge supervivent (aquest no podrà succeir si, quan es mor el causant, es troben separats per sentència ferma). Després, trobem els ascendents, que són cridats per defecte si no existeixen ni descendents, ni cònjuge. Aquest, reben l'herència per parts iguals. Si només un cònjuge sobreviu, rep tota l'herència. En el cas que no hi hagi ni descendents, ni cònjuge, ni ascendents, són cridats a l'herència els parents col·laterals. Els germans i els fills dels germans tenen preferència vers els altres familiars. En cas que totes les persones citades anteriorment faltin, succeeix la Generalitat de Catalunya.

2.7 Estructura d'un testament català⁷

Núm. de protocol	
Testament	
Datació i hora	
Identificació del notari	
Identificació del testador	
Fórmula per la qual el notari fa constar que el testador té la capacitat necessària per testar.	
Clàusules	
Fórmula final	
Signatura del testador	Signe i signatura del notari i segell de la notaria
Qualitat en què signa	Qualitat en què signa

⁷ Imatge extreta de <<http://www20.gencat.cat/docs/Adjudat/Home/>> [Data de consulta: 06/04/2014]

3. La successió hereditària a Anglaterra

3.1 Introducció

Charles Darwin va néixer a Mount House (Shrewsbury, Shropshire, Anglaterra) el 12 de febrer de 1809 i va morir a Down House (Downe, Kent, Anglaterra) el 19 d'abril de 1882. Així doncs, el testament de Charles Darwin l'empara la legislació del Regne Unit, que és la mateixa tant al Regne Unit com a Escòcia.

Enrique Alcaraz Varó, en el seu llibre *El anglés jurídic* fa una breu introducció dels orígens del dret successori anglès. Així doncs, des de 1973 el dret successori anglès es regeix, entre altres coses, per la Llei de successions de protecció de la família i tuïció de 1975 (*Provision for Family and Dependants Act 1975*). Aquesta llei impedeix que un testador deixi a l'estacada al cònjuge supervivent i als seus fills, així com a aquells que en vida estiguessin a càrrec seu, fossin o no membres de la família (criats, majordoms, etc), sempre que el sobrevisquessin. Així doncs, qualsevol persona que mori domiciliat a Anglaterra o Escòcia estarà subjecte a la mencionada llei.

Com ja he comentat en apartats anteriors, el testament no deixa de ser un document jurídic a través del qual una persona, el testador o la testadora, nomena a una altra perquè organitzi els seus béns després de la seva mort i, aquesta, els distribueix entre els diferents beneficiaris o hereus. Encara que aquests documents tinguin un caràcter totalment personal, segons el dret anglès, totes disposen de les següents clàusules exposades per Enrique Alcaraz Varó:

- *Debt clause*: liquidació dels deutes del testador.
- *Executor appointment clause*: on hi consta el nomenament del marmessor.
- *Distribution clause*: on hi consta el repartiment del patrimoni del testador.
- *Guardians appointment clause*: on hi consta el nomenament dels tutors
- *Attestation clause*: la testifical, és a dir, que fa referència als testimonis.
- *Common disaster clause*: que fa referència a la premoriència i a la comoriència.
- *Common Disaster Clause*: que recau en la mort del testador i dels beneficiaris per sinistre simultani.

- *Survivorship Clause*: és a dir, la de supervivència.

Així doncs, totes les qüestions relacionades amb els testaments (les successions, herències, administració del caudal hereditari, etc) estan compreses en el dret testamentari (*probate law*). Aquest dret té tres objectius principals:

- a) complir la voluntat del testador per tal que es respecti el destí del seu patrimoni.
- b) garantir els drets dels creditors del testador.
- c) assegurar-se que els familiars directes corresponents o les persones a càrrec seu no quedin desemparades.

Quan el testador mor, el procés descrit per Enrique Alcaraz és el següent: el marmessor del testador sol·licita del Registre Principal (*Principal Registry*) de la Divisió de Família del Tribunal Superior de Justícia (*the Family Division of the High Court of Justice*) una acta probatòria del testament, entre d'altres documents, una còpia del testament i una declaració jurada en la qual es compromet a organitzar el patrimoni del testador. Tal com podem imaginar, l'acta probatòria és un document de caràcter jurídic en el qual es certifica que el testament és vàlid i que el marmessor o marmessors estan degudament autoritzats per administrar els béns i el patrimoni. Encara que en la majoria dels casos les actes probatòries són un senzill tràmit, quan el testament és impugnat, haurà de ser substanciat davant del Tribunal del Comtat (*County Court*). Aquest serà l'encarregat d'expedir una acta solemne sempre i quan el testament hagi estat declarat vàlid un cop investigades les proves referents als punts impugnats.

Quan el difunt mor sense testament, el tribunal nomena un administrador del patrimoni hereditari. Aquest nomenament es fa a través d'una "carta d'administració" (*letter of administration*) del patrimoni hereditari. Els seus efectes són semblants als de l'acta probatòria. Quan no consta cap testament del difunt, o si s'impugna el testament per diferents motius, el cònjuges supervivents solen ser els més afavorits que els fills, ja que, tal com dicta la llei, els fills tenen dret només als aliments (*maintenance*), mentre que els cònjuges poden reclamar una part equitativa del patrimoni familiar. A les altres persones a càrrec seu, la llei també els hi concedeix el dret als aliments.

3.2 La capacitat per testar

El diccionari en línia Merriam Webster, defineix la capacitat per testar (*testamentary capacity*) com “la competència mental necessària per testar”. Així que, igual que passa amb el dret successori català, per testar s’ha d’aprovar legalment l’habilitat legal de la persona per canviar o realitzar un testament vàlid. Sovint aquesta capacitat també és anomenada *sound mind and memory* o *disposing mind and memory*.

Actualment, la llei que té vigència tant a Anglaterra com a Escòcia, és la Llei testamentària de 1837 (*Wills Acts 1837*), que corrobora la capacitat de qualsevol adult per disposar els seus béns mobles i immobles en el testament.

Per norma general, qualsevol testament fet per una persona que és major d’edat, és a dir, que supera els 18 anys, ha de ser vàlid, sempre que la persona en qüestió sigui conscient de:

1. l’extensió i el valor de la seva propietat.
2. les persones que són beneficiaris naturals.
3. la disposició que vol fer
4. la relació d’aquests elements per realitzar un pla de distribució ordenat.⁸

Els membres de les forces de l’exèrcit i els mariners tenen unes condicions diferents a l’hora de testar. Poden fer o haurien de fer un testament abans de ser majors d’edat, sempre que siguin membres actius de l’exèrcit o mariners, tal com dicta la Llei Testamentària dels Soldats i Mariners de 1918 [*Wills (Soldiers and Sailors) Act 1918*]⁹.

3.3 Característiques d’un testament vàlid

Un testament ha de complir unes característiques específiques per tal que sigui irrevocable i admès com a testament vàlid:

5. ha d’estar fet per escrit i signat pel testador.

⁸ Esquema resumit i traduït per la mateixa autora del treball extret de <<http://legal-dictionary.thefreedictionary.com/sound+mind+and+memory>> [Data de consulta: 20/03/2014]

⁹ Informació traduïda i resumida per la mateixa autora del treball de <<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo5/7-8/58/section/1>> [Data de consulta: 21/03/2014]

6. en cas que per alguna causa, aquest no el signi, pot signar-lo una altra persona en la seva presència i amb la seva supervisió.
7. en aquest cas, el testador garanteix que la signatura dóna validesa al testament.
8. el testament ha d'estar fet en presència de dos testimonis més, presents al mateix temps.
9. també, cada testimoni testifica i signa en presència del testador, però no necessàriament en presència d'altres testimonis. A més, no és necessària cap certificació.¹⁰

3.4 La figura del marmessor, l'administrador i els testimonis

Tal com he comentat en apartats anteriors, tot testament emprat en el territori d'Anglaterra, ha de comptar amb un marmessor (com a mínim), i dos testimonis. Per exemple, el testament que motiva aquest treball, consta de dos marmessors, William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o, en cas que aquest no haguessin sobreviscut a Darwin, ho haguessin sigut els seus dos fills grans. Aquesta figura és obligatòria en els testaments considerats vàlids i és una figura d'una gran importància a Anglaterra, i molt menys rellevant en el nostre país.

Així doncs, la definició de marmessor (*executor*) la podem trobar al diccionari legal FindLaw: “ persona nomenada pel testador per portar a terme les instruccions empreses en el testament”.¹¹ Així doncs, un marmessor en el testament anglès, no ha de ser un advocat ni cap altre professional, ja que normalment són elegits perquè són parents propers o amics del testador. Al mateix temps, un marmessor pot ser hereu del testament, com és el cas del testament d'aquest treball, els dos marmessors també hereten gran part del patrimoni.

En canvi, la definició d'administrador és ben diferent, però amb la mateixa essència: “persona nomenada per un tribunal de successions per tal d'ocupar-se de la distribució dels béns en cas que una persona hagi mort sense deixar testament o sense un testament vàlid¹²”. És de suposar, que els administradors es regeixen a partir de les normes que

¹⁰ Informació traduïda i resumida per la mateixa autora del treball de <<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Will4and1Vict/7/26/section/9>> [Data de consulta: 21/03/2014]

¹¹ Informació traduïda i resumida per la mateixa autora del treball de <<http://dictionary.findlaw.com/definition/executor.html>> [Data de consulta: 22/03/2014]

¹² Informació traduïda i resumida per la mateixa autora del treball de <<http://dictionary.findlaw.com/definition/administrator.html>> [Data de consulta: 22/03/2014]

organitzen els béns de les persones intestades. Sovint, l'administrador és el principal beneficiari de l'herència.

El paper dels testimonis també és important, ja que la seva intervenció en el cas d'Anglaterra és totalment necessària. La seva missió comença en estar presents quan el testador firma el testament, en cas d'absència dels testimonis, el testament serà revocat. No és necessari que es llegeixin el testament, sinó que l'única cosa de la qual estan donant fer, és de la signatura del testador. A diferència dels dos casos anteriors, aquest no obtenen cap benefici del testament.

3.5 La successió intestada ¹³

Si la persona mor sense un testament o un testament vàlid, tot el seu patrimoni passa a mans de les normes de successions intestades (*rules of intestacy*). En cas que s'hagi realitzat un testament, però part del patrimoni estigui intestat, aquest també passa a mans de les normes de successions intestades. El patrimoni dels testaments que no es trobin o hagin estat destruïts o cancel·lats també passa a disposició d'aquestes normes.

En aquests casos, el patrimoni es distribueix segons els parents vius que sobrevisquin a la persona morta. Només els cònjuges o els parents més pròxims poden heretar sota les normes de successions intestades. Cal recordar que aquestes normes no segueixen els desitjos compresos en el testament ja que aquest ha estat considerat invàlid. Les següents persones, podran heretar segons les normes de successions intestades:

Amb cònjuges supervivents:

- Si el cònjuge legalment casat sobreviu al difunt hereta tot el patrimoni si el difunt no té fills, pares, germans o nebots.
- Si el difunt té esposa i fills:
 - o L'esposa hereta:
 - Tots els béns mobles
 - Un llegat de 250.000 lliures.
 - La meitat de l'herència restant.

¹³ Informació traduïda i resumida per la mateixa autora del treball de <http://www.ts-p.co.uk/uploaded/publications/information_sheets/Probate/distribution_on_intestacy.PDF> [Data de consulta:22/03/2014]

La resta de l'herència es divideix en parts iguals pels fills supervivents majors de 18 anys.

Sense cònjuges supervivents:

Un d'aquest vuit parents té dret a heretar en el següent ordre:

1. Fills
2. Ascendents (per parts iguals si n'hi ha més d'un)
3. Germans o germanes de sang.
4. Germans o germanes que no siguin de sang
5. Avis (per parts iguals si n'hi hagués més d'un)
6. Tiets i tietes de sang
7. Tiets i tietes que no siguin de sang
8. La Corona com a béns vacants.

Cal recordar que només poden heretar els parents majors de 18 anys. En cas que els fills siguin menors de 18 anys, tal com explica Enrique Alcaraz Varó només tenen dret als aliments (*maintenance*).

3.6 Estructura d'un testament anglès¹⁴

WILL

1. This is the last Will & testament of(your full name)..... of.....
(your full address)
2. I hereby revoke all former Wills and codicils made by me and declare this to be my last Will and Testament.
3. I APPOINTfull name of executor (s/he/they cannot be a witness as well as executor).....

of.....(full address of executor).....

to be the Executor of this my Will provided s/he shall survive me by 30 days but if s/he shall predecease me or otherwise fail to survive me by 30 days or otherwise be unable or unwilling to act then I appoint

(full name of another executor – s/he cannot be a witness)

of..... (2nd executor's full address)

to be Executors of my Will and Trustees of my Estate (hereinafter called “my Trustees”).

4. LEGACIES

I GIVE the following Legacies subject to any tax being payable by the person/organisation receiving the legacies:

(name of person/organisation, how much/what they are getting)

(name of person/organisation, how much they are getting)

Or:

NO Legacies are to be given under this Will.

5. Personal Property

I leave all my real and personal property to

..... (name and relationship of person eg my civil partner Jonathon smith)

¹⁴ Plantilla extreta de <1voice.org.uk/Publications/leaflets/OVwill.doc> [Data de consulta: 07/04/2014]

after payment of all my just debts, funeral and testamentary expenses, for her own use and benefit absolutely.

I wish to leave the following items, free from all charges and duties, as follows:

To my daughter, fanny come Lately – all of my cds

To my neighbour mr bookworm of 10 thinkers close, wv3 4pp – all of my books

To my friend, Stuart Andrew Smith – the car i own at my death

To my sister, Susie Sioux, of 3 heath town wv12 0rr – my garden tools.

I leave the residue of my estate to my husband/partner bill bloggs.

6. I REQUEST that my body be buried / cremated and (ashes buried/ scattered over....)the expenses relating to my funeral shall be a first charge on my estate.

SIGNED by the above named in our presence and by us in his

Testator (you sign here)

date: _____ First Witness Signed: _____

Name:

Address:

Occupation:

Second Witness

Signed:

Name:

Address:

Occupation:

3. Diferències entre el dret successori de Catalunya i d'Anglaterra

Per tal de fer més clares les diferències evidents del dret successor d' aquestes dues regions, he fet una taula comparativa a partir de la informació dels apartats anteriors:

La successió

A Catalunya

Regit per:

el Dret Civil de Catalunya

Capacitat per testar:

majors de 14 anys

En el testament:

1. El notari és essencial: en el cas dels testaments notariais (que són els més comuns) oberts el notari el redacta en primera persona
2. El marmessor només és essencial si el testador ho creu convenient. Si aquest no n'ha nomenat a cap, l'interessat pot demanar-ne el dret al jutge.
3. Testimonis: opcionals.

A Anglaterra

Regit per:

la Llei de successions de protecció de la família i tuïció de 1975 (*Provision for Family and Dependants Act 1975*)

Capacitat per testar:

majors de 18 anys

En el testament:

1. És el testador qui escriu el testament en primera persona
2. El marmessor és obligatori, però en cas de successió intestada es nomena un administrador.
3. Dos testimonis obligatoris.

Successió intestada:

descendents - cònjuge supervivent-
ascendents- parents col·laterals (germans/nes
i fill/es dels germà/nes primerament) –
Generalitat de Catalunya.

Successió intestada:

cònjuge supervivent – descendents –
ascendents – germans de sang – germans/nes
que no siguin de sang – avis – tiets/es de sang
– tiets/es que no siguin de sang – Corona
d'Anglaterra.

4. Imatges del document original

This is the last Will and Testament
of me Charles Robert Darwin of Down near Wickham in the County of Kent Esquire I direct all my just debts and my funeral and testamentary expenses to be paid and satisfied as soon as conveniently can be after my death out of my personal estate not hereinafter specifically bequeathed or disposed of and I appoint my two eldest sons William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease Executors and Trustees of this my will I give and bequeath to my eldest son William Erasmus Darwin or in the event of his dying in my lifetime to my eldest surviving son at the time of my decease all my family portraits and family papers and all my medals and the silver candle sticks with an inscription presented to me by the Royal Society also all my Diplomas and the manuscript of the Voyage of the Beagle and the manuscript of my Autobiography And I give and bequeath unto my son Francis Darwin my scientific library that is all books now relating to Science And I declare that in case any doubt shall arise as to what articles are included in either of the said bequests the decision in writing of my executors or acting executor respecting such doubt shall be conclusive I give and bequeath to each of my friends Sir Joseph Dalton Hooker and Thomas Henry Huxley Esquire the legacy or sum of one thousand pounds sterling free of legacy duty as a slight memorial of my life long affection and respect for them I give and devise and by virtue and in exercise and execution of every power and authority in anywise enabling me in this behalf appoint all the messuages lands and hereditaments and real estate and part or share and parts or shares of messuages lands hereditaments and real estate now belonging or which shall belong to me at the time of my decease either in possession reversion remainder or expectancy or in or over which I have or shall have any devisable interest or power of appointment unto and to the use of the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease their heirs and assigns for ever Upon the trusts hereinafter declared that is to say Upon trust as to the freehold messuage ten dwellinghouse estate or tenement outbuildings lands and hereditaments situate at Down aforesaid now in my own occupation with the rights members and appurtenances thereto belonging to survive and suffer my wife Emma Darwin to occupy the same during her natural life without paying any rent for the same she keeping the messuage and buildings in repair and insured from loss or damage by fire to such extent or amount as the same shall be so insured by me at my death And upon trust that if they the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease and the survivor of them their heirs and assigns do and shall immediately or at such time or times after my death as they or he at their or his discretion shall think proper or expedient make sale and absolutely dispose of or convey in selling and disposing of all my messuages lands hereditaments and real estate nevertheless as to my said messuage and lands at Down aforesaid and now in my own occupation with the consent in writing of my said wife during her life) either by public auction or private contract and generally in all respects in such manner and under and subject to such conditions and stipulations as to the title conveyance or otherwise as they or he or their or his Council shall deem necessary or proper and with power to buy in at any auction and to receive or vary the terms

The Complete Work of Charles Darwin Online

The Complete Work of Charles Darwin Online

or conditions of any contract and to rebel at their or his discretion without any re-
 liability to answer for any loss which shall be the consequence of so doing And do
 and shall make and execute all such acts deeds and assurances as shall be necessary
 for carrying such sale or sales as aforesaid into effect And I declare that the heredi-
 taments and real estate herein before devised and directed to be sold shall be considered
 as absolutely converted into and as personal estate from the time of my death But I
 subject nevertheless as to my said freehold messuage dwellinghouse estate and heredi-
 taments at Down aforesaid now in my own occupation to my wife's life interest therein
 under the trusts aforesaid and that the monies to arise from such sale or sales as
 aforesaid shall fall into and be considered as part of the produce of my personal es-
 tate and that the rents and profits of the said hereditaments in the meantime in
 and until the sale of the same shall be considered as part of the income of or arising
 from the produce of my personal estate and be held and applied accordingly in
 Provided always and I declare that it shall be lawful for the trustees or trustee for
 the time being of this my will to postpone the sale of my said real estate or any
 part thereof for such period as they or he shall in their or his discretion think fit
 without being responsible for any loss which may be occasioned thereby And I direct
 that in the meantime until such sale it shall be lawful for my said trustees or a
 trustee for the time being to demise or let all or any part of my said real estate for a
 such term or terms and at such rents and subject to such conditions in all respects as
 they or he shall think proper I give and bequeath unto my said wife Emma Darwin
 all my watches jewels ornaments of the person and wearing apparel and all and every
 singular my household furniture implements of household use or ornament plate in
 linen books wine china glass carriages horses garden and farm utensils and other
 chattels of a like nature that shall belong to me at the time of my decease (household
 fixtures and also all other articles herein otherwise disposed of excepted) to and for her
 absolute use and benefit I also give and bequeath unto my said wife Emma Darwin
 the sum of five hundred pounds to be paid to her as soon as conveniently may be after
 my decease to meet and provide for her immediate occasions And whereas under and
 by virtue of the settlement executed previously to my marriage with my said wife
 Emma Darwin and which settlement bears date on or about the thirty first day of
 December one thousand eight hundred and thirty eight I have the right of appointment
 and disposition of the sum of ten thousand pounds therein expressed to be received by
 the bond of my late father Robert Waring Darwin and to the interest of which I am
 entitled for my life and my said wife is also entitled for her life in case she shall
 survive me Now in pursuance and execution of the power and authority so given
 and reserved to me by the said Indenture of Settlement and of every other power or
 authority enabling me in this behalf I do hereby direct and appoint that from and after
 the decease of the survivor of myself and my said wife Emma Darwin the said sum
 of ten thousand pounds or the stocks funds or securities in or upon which the same
 may be invested shall be paid shared and divided unto and between all my children
 by my said wife now living in such manner as that each of my five sons shall have
 or be entitled to twelve seventh parts or shares and that each of my two daughters
 shall have or be entitled to seven seventh parts or shares thereof Provided
 always and I hereby declare that it is not my intention to exercise or execute and that
 nothing in this my will contained shall be deemed or construed as an exercise or
 execution by me of a certain other power or authority in the said Indenture of Settle-
 ment given or reserved to me of appointing any part of the said sum of ten thousand
 pounds in the event of my surviving my said wife Emma Darwin and of my
 having or leaving only three children by her for a less number as in the said settlement
 expressed And I give and bequeath and by virtue and in exercise and execution
 of any power or authority in anywise enabling me in this behalf (except as hereinbefore

mentioned) appoint all my moneys securities for money money in the funds Railway shares and generally all my personal estate and effects of every charactr and in description which I am enabled or entitled to bequeath or appoint or dispose of except what I otherwise dispose of by this my will or any codicil hereto to the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease their executors administrators and assigns Upon trust that they my said trustees or the survivor of them their or his executors administrators or assigns do and shall (but subject and without prejudice to the directions hereinafter contained) do soon as conveniently can be after my decease collect get in and receive all such moneys as shall be due and owing to me from any person or persons and do and shall well dispose of and convert into money all such parts of my personal estate as shall not consist of money And do and shall with and out of the moneys to arise from such sale or sales or to be collected and received as aforesaid and the money if any to arise from the sale of the hereditaments and real estate heretofore devised and appointed and the ready money belonging to me at my death pay and discharge all my just debts and funeral and testamentary expenses and the legacies (other than specific legacies) bequeathed by this my will or any codicil hereto And do and shall lay out and invest the then residue of the said several trust moneys in or upon any of the public stocks or funds of Great Britain or of the Government of any of the Colonies or possessions of Great Britain or at interest upon government securities or the securities of any such Colonial Government or real securities in Great Britain but not in Ireland or in or upon any of the stocks funds debentures bonds or other securities of any Railway Dock or other incorporated Company (not being a joint stock or discount bank or trading Company) or any Board Body or trustees authorized by Act of Parliament to borrow money for the construction conservancy or maintenance of any public works And do and shall from time to time (nevertheless during the life of my said wife Emma Darwin with her consent in writing) alter vary and change the securities in or upon which the said trust moneys shall be invested as either at occasion shall require or as shall be thought proper or expedient And do and shall stand and be possessed of the said trust moneys stocks funds and securities (hereinafter called the said trust premises) and the dividends interest and income thereof upon the trusts hereinafter mentioned (that is to say) Upon trust that they the said trustees or the survivor of them their or his executors administrators or assigns do and shall from time to time yearly and every year during the life of my said wife Emma Darwin pay the dividends interest and income of the said trust premises unto my said wife Emma Darwin and her assigns for her life for her and their absolute use and benefit with a proportionable part thereof up to the day of her decease and from and after the decease of my said wife Upon trust that they the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease or the survivor of them their or his executors administrators and assigns do and shall stand and be possessed of the said trust premises Upon trust for all and every my children by my said wife or Emma Darwin now living in such manner as that each of my five sons shall have or be entitled to twelve seventy fourth parts or shares and that each of my two daughters shall have or be entitled to seven seventy fourth parts or shares thereof And whereas I some time since advanced and gave to my eldest son the said William Erasmus Darwin the sum of four thousand five hundred pounds in order to enable him to enter into partnership as a Banker with George Atterley of the County of the Town of Southamptton Banker and whereas the said William Erasmus Darwin has lately under the will of my sister Susan Elizabeth Darwin become absolutely entitled to a certain freehold estate situate at Blaythorpe in the Parish of Balcarn cum Blaythorpe or elsewhere in the Division of Watworth in the County

of Lincoln Now I hereby declare and direct that the said sum of four thousand
five hundred pounds and the said estate at Claythorpe (such for the purposes of
this present clause I direct to be estimated as of the value of eight thousand five hundred
pounds) shall be deemed and taken as part of the share to which my son the said William
Edmund Darwin shall or may become entitled under the trusts and provisions of this my
will and that in estimating the share payable to him under such trusts and provisions the
said sum of four thousand five hundred pounds so advanced by me as aforesaid and the
said sum of eight thousand five hundred pounds the estimated value of the said estate
making together the sum of thirteen thousand pounds shall be deducted and allowed ac-
cordingly And I declare that the provision or declaration hereinbefore contained in
substituting the issue of a child of mine who shall die in my lifetime leaving issue in the
place of such child shall be applicable and shall extend to the reduced share hereby
provided for my son the said William Edmund Darwin And whereas in contemplation
of the marriage of my daughter Henrietta Emma Darwin with Richard Buckley-Sitchfield
Esquire in or about the month of August one thousand eight hundred and seventyone
which marriage was duly solemnized I transferred to the trustees of the Settlement
executed on such marriage the sum of five thousand pounds four pounds per cent ac-
cumulative stock of the North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by the
Settlement declared And whereas in contemplation of the marriage of my son Francis
Darwin with Amy Rebecca Ruth Spender in or about the month of July one thousand
eight hundred and seventy four which marriage was duly solemnized I transferred
to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand
pounds four pounds per cent debenture stock of the said North Eastern Railway Company
to be held upon the trusts by that Settlement declared And whereas in contemplation of
the marriage of my son Horace Darwin with Emma Cecilia Farver in or about the
month of January one thousand eight hundred and eighty (which marriage was duly
solemnized) I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage
the sum of five thousand pounds four pounds per cent debenture stock of the said
North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by that Settlement declared
And in and by the last mentioned Settlement I covenanted with the trustees thereof
that I my heirs executors or administrators would during the lives of myself and
my present wife or the life of the survivor or within six calendar months after the
death of such survivor pay to the trustees the sum of five thousand pounds and to
would until the five thousand pounds should have been so paid pay interest thereon
at the rate of three pounds ten shillings per centum per annum half yearly And
whereas I have not as yet paid the said principal sum of five thousand pounds
so as aforesaid covenanted to be paid by me my heirs executors or administrators or
any part of such principal sum to the trustees of the said Settlement executed on
the said marriage of my said son Horace Darwin And whereas I am desirous
that the said several sums of debenture stock so as aforesaid transferred by me to
the respective trustees of the said three several Settlements respectively executed on the
aforesaid respective marriages of my said daughter Henrietta Emma Sitchfield and
my said two sons Francis Darwin and Horace Darwin respectively and also the
principal sum or sums to be hereafter paid by me my heirs executors or administra-
tors to the trustees of the aforesaid Settlement executed on the marriage of my said son
Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained
and also all other sums of money or stock or other advances which may be made by
me to or for the benefit of any of my children on his her or their marriage or respective
marriages shall be brought into account as hereinafter directed Now therefore I do
hereby declare and direct that the said three several sums of five thousand pounds four
pounds per cent debenture stock of the North Eastern Railway Company so as aforesaid
respectively transferred by me as aforesaid (such for the purposes of this present clause

direct to be estimated as of the value of five thousand pounds sterling each) and also the principal sum or sums to be hereafter paid by me my heirs executors or administrators of the trusts of the aforesaid Settlement executed on the marriage of my said son Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained and also all other sums of money or stock or other advances which may be made by me to or for the benefit of any other or others of my children or his her or their in or marriage or respective marriages shall respectively be taken as part of the share or respective shares to which under the trusts and provisions of this my will my daughter the said Henrietta Emma Sitchfield and my sons Francis Darwin and Horace Darwin and such other or others of my children as last aforesaid shall or may respectively in become entitled and that in estimating the amount of the share under such trusts and provisions of each of them the said Henrietta Emma Sitchfield and Francis Darwin and Horace Darwin and any other child to whom or for whose benefit I may have made any advance as aforesaid the sum of five thousand pounds and also as to the said Horace Darwin the principal sum and sums to be hereafter paid by me my heirs executors or administrators to the trusts of the aforesaid marriage Settlement executed on the marriage of my said son Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained or as the case may be the value at the time of the same being made of any such advance as may be made by me to or for the benefit of any of my other children or his or her marriage shall be deducted and allowed out of the same share And I declare that the reduced share of my daughter the said Henrietta Emma Sitchfield and the reduced share of my other daughter if I shall make any such advances as aforesaid to her or for her benefit in upon her marriage shall be held upon the trusts hereinafter declared of the share in hereby provided for such daughter And it is my wish and intention and I direct that the share of my said daughter Henrietta Emma Sitchfield of and in the said trust premises shall be paid assigned transferred and made over to the trustees or trustee for the time being of the aforesaid Settlement executed on her marriage with Richard Buckley Sitchfield Esquire to be received by them or him the said trustees or trustee upon and for the trusts intents and purposes and with under and subject to the powers provisions declarations and agreements by such Settlement expressed and declared of and concerning the property of or to which my said daughter Henrietta Emma Sitchfield then was or is or to which she or the said Richard Buckley Sitchfield in her right should or might during the term intended coverture become seized or possessed or entitled And it is my wish and intention that the share of my other daughter now unmarried of and in the said trust premises shall (subject to the life interest of my said wife therein) remain or be vested in my said trustee or trustee and that the interest dividends and proceeds arising from the share of my said last mentioned daughter in the said trust premises shall be paid to her or applied to and for her use and benefit during her natural life And after the decease of my said last mentioned daughter without having been married her said share shall be in trust for such person or persons and shall go in such manner as the my said last mentioned daughter shall appoint and direct by her last will or any codicil thereto under her hand attested by two or more credible witnesses And in default of any such direction or appointment and so far as any such is made shall not extend such share shall be in trust for and go and be applied for the benefit of such person or persons as shall be the next of kin in blood to such daughter at the time of her death such persons if more than one to take according to the rules of the statutes for the distribution of intestate estates but if my said last mentioned daughter shall in marry her share shall be settled before such marriage as my said trustee or trustee for the time being shall approve and think proper but if no such settlement shall be made before such marriage then I direct and it is my will that the yearly income

of the share of my said last mentioned daughter so marrying shall be in trust for me such daughter for her separate and inalienable use during her life and after her death in trust for her husband if living for his life if die my said daughter shall so direct or appoint by will or codicil under her hand and attested as aforesaid but not otherwise. And subject thereto such share shall be in trust for the child and children (if any) of such daughter in such manner shares and proportions as she shall direct or appoint by will or codicil signed and attested as aforesaid. And in default of or subject to any in such direction or appointment as last mentioned in trust for all and every her child and children (if any) who being a son or sons shall live to attain the age of twenty one years or being a daughter or daughters shall live to attain that age or marry under that age equally to be divided between or amongst such children if more than one share and share alike. And in case of there not being any child of such daughter who shall live to attain a vested interest under this my will the share of such daughter shall upon such failure of children be in trust for such person or persons and shall go in such manner as such daughter shall appoint and direct by will or codicil signed and attested as aforesaid. And in default of any such appointment or direction and so far as any such if made shall not extend in trust for such person or persons of the blood and kindred of such daughter living at her death as by virtue of the said Statutes of distribution would have been entitled to her personal estate in case she had died unmarried and undivided and in such proportions as such persons if more than one would have become entitled to the same. And I declare and direct that my said trustee or trustees for the time being or the trustees to be named in any such settlement upon the marriage of my said daughter shall have and be invested with full powers and authority to sell and dispose of call in and convert into money the share of my said daughter in my said trust estate and to lay out and invest in their or his names or name the moneys therefrom arising in or upon any of the stocks funds or securities in or upon which my residuary estate or the produce thereof is hereinbefore authorized to be invested or in the purchase of freehold or copyhold hereditaments to be nevertheless considered as personal estate and from time to time to vary alter and transmute or receive the same or any part or parts thereof and that the annual income of the expectant share of each or any child of my said daughter ^{or all} may after the determination of the preceding life interests therein be paid or applied for the maintenance and education of such child during minority and moreover any part or portion of such expectant share shall or may (but during the continuance of any preceding life interest or interests only with the consent in writing of the person or persons entitled to such interest or interests) be advanced by the said trustee or trustees for any such child's benefit preferment or advancement in the world and that all such other powers and authorities as are usual and proper in such or the like settlements or as Counsel shall advise shall be inserted and contained in such settlement (if any) as shall be made before the marriage of my said daughter and if no such settlement shall be made shall be possessed by my trustee or trustee for the time being with respect to my said last mentioned daughter's share in the said trust premises. And I declare and direct that the receipt or receipts of my said executor and trustees hereinbefore named or the survivor of them their or his heirs executors administrators or assigns for any purchase or other money payable to them or him under or by virtue of this my will shall to all intents effects and purposes discharge the purchaser or purchasers or other person or persons paying the money therein acknowledged or expressed to have been received from all liability of being to the application and all responsibility for or on account of the misapplication or nonapplication of the same money or any part thereof. And I devise all such real estates as shall be vested in me as a trustee or mortgagee unto the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease their heirs and assigns subject to the equities affecting the same respectively but so that the money received or such

mortgages be taken as part of my personal estate Upon the trusts and for the purposes
 hereinbefore declared Provided always and I hereby further declare and direct that if
 my said trustee hereby appointed or the trustee to be appointed by virtue of this my
 provision or any or either of them shall die or be or desire to be discharged of or
 from or decline or become incapable to act in the trusts of this my will before the in-
 same shall be fully performed and satisfied then and so often a new trustee shall or
 may be appointed in his or her place or paid by my said wife if living but if not a-
 then by the trustee or trustees surviving or continuing to act or by the last acting or
 trustee (and for this purpose a refusing or retreating trustee shall if willing to act in
 the execution of this power be considered a continuing trustee) or by the executors or
 administrators of the last surviving or continuing trustee and the said trust estates
 and premises shall from time to time be conveyed and transferred so as to be vested
 in the acting trustee or trustee for the time being and every such new trustee shall
 or may act in the management and execution of the trusts of this my will and shall
 and may exercise the same power and direction in all respects as if he had been a-
 originally appointed a trustee of this my will Provided also and I hereby further a-
 declare that the trustee or trustee and executor for the time being acting under this
 my will shall not be charged or chargeable with any more money than they respec-
 tively shall actually receive under the trusts hereby declared and that none of them
 shall be answerable or accountable for any loss or others of them but each of them
 for his own acts receipts neglects and defaults only nor for any misfortune loss or
 damage incident to the execution of the said trusts unless the same shall be a-
 occasioned by or through the wilful default of such trustee or trustee respectively and also
 that it shall and may be lawful to and for the said trustee respectively out of the moneys
 which shall come to their respective hands by virtue of this my will in the first place to re-
 deduct and retain for and reimburse themselves respectively all costs charges and expenses
 to be sustained or expended in or about the execution of the trusts hereby created or a-
 declared or in anywise relating thereto And hereby revoking all my former wills and
 other testamentary dispositions I declare this only to be my last will and testament
 In witness whereof I have hereunto set my hand this twenty seventh day of September
 in the year of our Lord one thousand eight hundred and eighty one — Charles
 Robert Darwin — Signed by the testator Charles Robert Darwin as and for his a-
 last will and testament in the presence of us present at the same time and at his request
 in his presence and in the presence of each other we have hereunto subscribed our names
 as witnesses — George Howard Clerk to Mr. Bacon, 18 Fenchurch Street London —
 William Jackson Butler to Charles Robert Darwin Esqr of Down Kent.

Proved at London 6th June 1882 by the oaths of William Erasmus W
 Darwin and George Howard Darwin Esquires the sons the Executors to whom a-
 Admon was granted.

¹⁵ Aquestes imatges han estat extretes de <http://darwin-online.org.uk/content/frameset?pageseq=4&itemID=YorkProbateSubRegistry&viewtype=image> [Data de consulta: 10/05/2014]

5. Text original

This will is transcribed from the original showing all deletions and changes made by Darwin on the original.

On the 6th day of June 1882 the Will ~~with Codicil thereto~~ of
Charles Robert Darwin
~~formerly of~~
~~but~~ late of Down near Beckenham in the County of Kent Esquire
deceased, who died on the 19th day of April 1882 at Down aforesaid
was proved in the Principal Registry of the Probate Division of the High Court of
Justice, by the Oaths of William Erasmus Darwin of Southampton in the County of
Southampton Banker and George Howard Darwin of Trinity College Cambridge in the
County of Cambridge Esquire the Sons
~~the sole one of~~ the Executors named in the said Will they having been first duly sworn
to administer, ~~power being reserved of granting Probate of the said Will and~~
~~to~~
~~the other Execut named in the~~
~~the other Executor having~~
~~renounced the Probate and Execution of the said Will~~
Gross value of the Personal Estate of £146,911-7-10
Net value £

This is the Last Will and Testament of me Charles Robert Darwin of Down near Beckenham in the County of Kent Esquire I direct all my final debts and my funeral and testamentary expenses to be paid and satisfied as soon as conveniently can be after my death out of my personal estate not thereafter specifically bequeathed or disposed of and I appoint my two eldest sons William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease Executors and Trustees of this my will. I give and bequeath to my eldest son William Erasmus Darwin or in the event of his dying in my lifetime to my eldest surviving son at the time of my decease All my family portraits and family papers and all my medals and the silver candle sticks with an inscription presented to me by the Royal Society. Also all my Diplomas and the [manuscript of the Voyage of the Beagle](#) and the manuscript of my [Autobiography](#). And I give and bequeath to my son Francis Darwin my [Scientific library](#) that is all books

relating to Science. And I declare that in case any doubt shall arise as to what articles are included in either of the said bequests the decision in writing of my executors or acting executor respecting such doubt shall be conclusive. I give and bequeath to each of my friends Sir Joseph Dalton Hooker and Thomas Henry Huxley Esquire the legacy or sum of one thousand pounds sterling free of legacy duty as a slight memorial of my life long affection and respect for them. I give and devise and by virtue and in exercise and execution of every power and authority in anywise enabling me in this behalf appoint all the messuages land and heriditaments and real estate and part or share and parts or shares of messuages lands heriditaments and real estate now belonging or which shall belong to me at the time of my decease either in possession reversion remainder or expectancy or in or over which I have or shall have any desirable interest or power of appointment unto and to the use of the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease their heirs and assigns for ever. Upon the trusts hereinafter declared that is to say Upon trust as to the freehold messuage dwellinghouse estate or tenement outbuildings lands and hereditaments situate at Down aforesaid now in my occupation with the rights thereto belonging to permit and suffer my wife Emma Darwin to occupy the same during her natural life without paying any rent for the same she keeping the messuage and buildings in repair and insured from loss or damage by fire to such extent or amount as the same shall be so insured by me at my death. And upon trust that they the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease and the survivor of them their and his heirs and assigns do and shall immediately or at such time or times after my death as they or he at their or his discretion shall think proper or expedient make sale and absolutely dispose of or concur in selling and disposing of all my messuages lands hereditaments and real estate (nevertheless as to my said messuage and land at Down aforesaid and now in my occupation with the consent in writing of my said wife during her life) either by public auction or private contract and generally in all respects in such manner and under and subject to such conditions and stipulations as to the title conveyance or otherwise as they or he or their or his Counsel shall deem necessary or proper and with power to bring in at any auction and so received or vary the terms or conditions of any contract and to resell at their or his discretion without any liability to answer for any loss which shall be the consequence of [be] doing And do and shall make and execute all such acts

deeds and assurances as shall be necessary for carrying such sale or sales as aforesaid into effect. And I declare that the hereditaments and real estate herein before devised and directed to be sold shall be considered as absolutely converted into and as personal estate from the time of my death. But subject nevertheless as to my said freehold messuage dwellinghouse estate and hereditaments at Down aforesaid now in my own occupation to my wifes life interest therein under the trusts aforesaid and that the moneys to arise from such sale or sales as aforesaid shall fall into and be considered as part of the produce of my personal estate and that the rents and profits of the said hereditaments in the meantime and until the sale of the same shall be considered as part of the income of or arising from the produce of my personal estate and be held and applied accordingly. Provided always and I declare that it shall be lawful for the trustees or trustee for the time being of this my will to postpone the sale of my said messuage or any part thereof for such period as they or he shall in their or his discretion think fit without being responsible for any loss which may be occasioned thereby. And I direct that in the meantime until such sale it shall be lawful for my said trustees or trustee for the time being to demise or let all or any part of my said real estate for such term or terms and by such rents and subject to such conditions in all respects as they or he shall think proper. I give and bequeath unto my said wife Emma Darwin all my watches jewels ornaments of the person and wearing apparel and all and singular my household furniture implements of household use or ornamental plate linen books wine china glass carriages horses garden and farm utensils and other articles of a like nature that shall belong to me at the time of my decease (house fixtures and also all other articles herein otherwise disposed of excepted) to and for her absolute use and benefit. I also give and bequeath unto my said wife Emma Darwin the sum of five hundred pounds to be paid to her as soon as conveniently may be after my decease to meet and provide for her immediate occasions. And whereas under and by virtue of the settlement executed previously to my marriage with my said wife Emma Darwin and which Settlement bear date on or about the thirty first day of December one thousand eight hundred and thirty eight [1838] I have the right of appointment and disposition of the sum of ten thousand pounds therein expressed to be secured by the bond of my late father Robert Waring Darwin and to the interest of which I am entitled for my life and my said wife is also entitled for her life in case she shall survive me. Now in pursuance and execution of the power and authority so given and prescribed to me by the said Indenture of Settlement

and of every other power or authority enabling me in this behalf I do hereby direct and appoint that from and after the decease of the survivor of myself and my said wife Emma Darwin the said sum of ten thousand pounds or the stocks funds or securities in or upon which the same may be invested shall be paid shared and divided unto and between all my children by my said wife now living in such manner as that each of my five sons shall have or be entitled to seven seventy fourth parts or shares thereof. Provided always and I hereby declare that it is not my intention to exercise or execute and that nothing in this my will contained shall be deemed or construed as an exercise or execution by me of a certain other power or authority in the said Indenture of Settlement given or reserved to me of appointing any part of the said sum of ten thousand pounds in the event of my surviving my said wife Emma Darwin and of my having or having only three children by her (or a less number as in the said Settlement expressed. And I give and bequeath and by virtue and in exercise and execution of any power or authority in any power in enabling me in their behalf (except as hereinbefore mentioned) appoint all my moneys securities for money money in the funds Railway shares and generally all my personal estate and effects of every character and description which I am enabled to entitled to bequeath or appoint or dispose of except what I otherwise dispose of by this my will or any codicil hereto to the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease their executors administrators and assigns. Upon trust that they my said trustees or the survivor of them their of his executors administrators or assigns do and shall (but subject and without prejudice to the directions hereinafter contained) so soon as conveniently can be after my decease collect get in and receive all such money as shall be due and owing to me from any person or persons and do and shall well dispose of and convert into money all such parts of my personal estate as shall not consist of money. And do and shall with and out of the moneys to arise from such sale or sales or to be collected and received as aforesaid and the money if any to arise from the sale of the hereditaments and real estate hereinbefore devised and appointed and the ready money belonging to me at my death pay and discharge all my just debts and funeral and testamentary expenses and the legacies (other than specific legacies) bequeathed by this my will or any codicil hereto and do and shall lay out and invest the then residue of the said several trust moneys in or upon any of the public stocks or funds of Great Britain or of the Government of any of the Colonies or possessions of Great

Britain or at interest upon government securities or the securities of any such Colonial Government or real securities in Great Britain but not in Ireland or in or upon any of the stocks funds debentures bonds or other securities of any Railway Dock or other incorporated Company (not being a joint stock or discount bank or trading Company) or any board body or trustees authorized by Act of Parliament to borrow money for the construction conservancy or maintenance of any public works and do and shall from time to time (nevertheless during the life of my said wife Emma Darwin with her consent in writing) alter vary and change the securities in or upon which the said trust moneys shall be invested either as occasion shall require or as shall be thought proper or expedient and do and shall stand and be possessed of the said trust moneys stocks funds and securities (hereinafter called the said trust premises) and the dividends interest and income thereof upon the trusts hereinafter mentioned (that is to say) Upon trust that they the said trustees or the survivor of them their or his executors administrators or assigns do and shall from time to time yearly and every year during the life of my said wife Emma Darwin pay the dividends interest and income of the said trust premises unto my said wife Emma Darwin and her assigns for her life for her and their absolute use and benefit with a proportionate part thereof up to the day of her decease and from and after the decease of my said wife Upon trust that they the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease or the survivor of them their or his executors administrators and assigns do and shall stand and be possessed of the said trust premises. Upon trust for all and every of my children by my said wife Emma Darwin now living in such manner as that each of my five sons shall have or be entitled to twelve seventy fourth parts or shares and that each of my two daughters shall have or be entitled to seven seventy fourth parts or shares thereof. And whereas I some time since advanced and gave to my eldest son the said William Erasmus Darwin the sum of four thousand five hundred pounds in order to enable him into partnership as a Banker with George Atherley of the County of the Town of Southampton Banker And whereas the said William Erasmus Darwin was lately under the will of my sister Susan Elizabeth Darwin become absolutely entitled to a certain freehold estate at Claythorpe in the Parish of Baleam cum Claythorpe or elsewhere in the Division of Caterworth in the County of Lincoln Stow I hereby declare and direct that the said sum of four thousand five hundred pounds and the said estate at Claythorpe which for the purposes of this present clause I direct to be estimated as of the value of

eight thousand five hundred pounds) shall be deemed and taken as part of the share to which my son the said William Erasmus Darwin shall or may become entitled under the trusts and provisions of this my will and that in estimating the share payable to him under such trusts and provisions the said sum of four thousand five hundred pounds so advanced by me as aforesaid and the said sum of eight thousand five hundred pounds the estimated value of the said estate making together the sum of thirteen thousand pounds shall be deducted and allowed accordingly. And I declare that the provision or declaration hereinbefore contained substituting the issue of a child of mine who shall die in my lifetime leaving issue in the place of such child shall be applicable and shall extend to the reduced share hereby provided for my son the said William Erasmus Darwin. And whereas in contemplation of the marriage of my daughter Henrietta Emma Darwin with Richard Buckley Litchfield Esquire in or about the month of August one thousand eight hundred and seventy one [1871] which marriage was duly solemnized I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand pounds four pounds per cent debenture stock of the North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by the Settlement declared. And whereas in contemplation of the marriage of my son Francis Darwin with Amy Richenda Ruck Spinster in or about the month of July one thousand eight hundred and seventy fourm [1874] (which marriage was duly solemnized) I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand pounds four pounds per cent debenture stock of the said North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by that Settlement declared. And whereas in contemplation of the marriage of my son Horace Darwin with Emma Cecilia Farrer in or about the month of January one thousand eight hundred and eighty [1880] (which marriage was duly solemnized) I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand pounds four pounds per cent debenture stock of the said North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by that Settlement declared. And in and by the last mentioned Settlement I covenanted with the trustees thereof that I my heirs executors or administrators would during the lives of myself and my present wife or the life of the survivor or within six calendar months after the death of such survivor pay to the trustees the sum of five thousand pounds and would until the five thousand pounds should have been so paid pay interest thereon at the rate of three pounds ten shillings per centum per annum half yearly. And whereas I have not as yet paid the said principal

sum of five thousand pounds so as aforesaid covenanted to be paid by me my heirs executors or administrators or any part of such principal sum to the trustees of the said Settlement executed on the said marriage of my said son Horace Darwin. And whereas I am desirous that the said several sums of debenture stock so as aforesaid transferred by me to the respective trustees of the said three several Settlements respectively executed on the aforesaid respective marriages of my said daughter Henrietta Emma Litchfield and my said two sons Francis Darwin and Horace Darwin respectively and also the principal sum or sums to be hereafter paid by me my heirs executors or administrators to the trustees of the aforesaid Settlement executed on the marriage of my said son Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained and also all other sums of money or stock or other advances which may be made by me to or for the benefit of any of my children on his her or their marriage or respective marriages shall be brought into account as hereinafter directed. Now therefore I do hereby declare and direct that the said three several sums of five thousand pounds four pound per cent debenture stock of the North Eastern Railway Company so as aforesaid respectively transferred by me as aforesaid (which for the purposes of this provision I direct to be estimated as of the value of five thousand pounds sterling each) and also the principal sum or sums to be hereafter paid by me my heirs executors or administrators of the trustees of the aforesaid Settlement executed on the marriage of my said son Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained and also all other sums of money or stocks or other advances which may be made by me to or for the benefit of any other or others of my children on his her or their marriage or respective marriages shall respectively be taken as part of the share or respective shares to which under the trusts and provisions of this my will my daughter the said Henrietta Emma Litchfield and my sons Francis Darwin and Horace Darwin and such other or others of my children as last aforesaid shall or may respectively become entitled and that in estimating the amount of the share under such trusts and provisions of each of them the said Henrietta Emma Litchfield and Francis Darwin and Horace Darwin and any other child to whom or for whose benefit I may have made any advance as aforesaid the sum of five thousand pounds and also as to the said Horace Darwin the principal sum and sums to be hereafter paid by me my heirs executors or administrators to the trustees of the aforesaid marriage Settlement executed on the marriage of my said son Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained or as

the case may be the value at the time of the same being made of any such advance as may be made by me to or for the benefit of any of my other children on his or her marriage shall be deducted and allowed out of the same share. And I declare that the reduced share of my daughter the said Henrietta Emma Litchfield and the reduced share of my other daughter if I shall make any such advances as aforesaid to her or for her benefit upon her marriage shall be held upon the trusts hereinafter declared of the share hereby provided for such daughter. And it is my wish and intention and I direct that the share of my said daughter Henrietta Emma Litchfield of and in the said trust premises shall be paid assigned transferred and made over to the trustees or trustee for the time being of the aforesaid Settlement executed on her marriage with Richard Buckley Litchfield Esquire to be received by them or him the said trustees or trustee upon and for the trusts interest and purposes and with under and subject to the powers provisions declarations and agreements by such Settlement expressed and declared of an concerning the property of or to which my said daughter Henrietta Emma Litchfield then was or of or to which she or the said Richard Buckley Litchfield in her right should or might during the mere intended coverture become seized possessed or entitled. And it is my wish and intention that the share of my other daughter now unmarried of and in the said trust premises shall (subject to the life interest of my said wife therein) remain or be vested in my said trustees or trustee and that the interest dividends and proceeds arising from the share of my said last mentioned daughter in the said trust premises shall be paid to her or applied to and for her use and benefit during her natural life. And after the decease of my said last mentioned daughter without having been married her said share shall be in trust for such person or persons and shall go in such manner as she my last mentioned daughter shall appoint to direct by her last will or any codicil thereto under her hand attested by two or more credible witnesses. And in default of any such direction or appointment and so far as any such if made shall not extend such share shall be in trust for and go and be applied for the benefit of such person or persons as shall be the next of kin in blood to such daughter at the time of her death such persons, if more than one, to take according to the rules of the statutes for the distribution of intestates estates but if my said last mentioned daughter shall marry her share shall be settled before such marriage as my said trustees or trustee for the time being shall approve and think proper but if no such settlement shall be made before such marriage then I direct and it is my will that the yearly income of the share of my said last mentioned daughter

so marrying shall be in trust for such daughter for her separate and inalienable use during her life and after her death in trust for her husband if living for his life if she my said daughter shall so direct or appoint by will or codicil under her hand and attested as aforesaid but not otherwise. And subject thereto such share shall be in trust for the child and children (if any) of such daughter in such manner shares and proportions as she shall direct or appoint by will or codicil signed and attested as aforesaid. And in default of or subject to any such direction or appointment as last mentioned in trust for all and every her child and children (if any) who being a sons or sons shall live to attain that age or marry under that age equally to be divided between or amongst such children if more than one share and share alike. And in case of there not being any child of such daughter who shall live to attain a vested interest under this my will the share of such daughter shall upon such failure of children be in trust for such person or persons and shall go in such manner as such daughter shall appoint and direct by will or codicil signed and attested as aforesaid. And in default of any such appointment or direction as so far as any such if made shall not extend In trust for such person or person of the blood and kindred of such daughter living at her death as by virtue of the said Statutes of distribution would have been entitled to her personal estate in case she had died unmarried and intestate and in such proportions as such persons, if mor than one, would have so become entitled to the same. And I declare and direct that my said trustees or trustee for the time being or the trustees to be named in any such Settlement upon the marriage of my said daughter shall have and be invested with full powers and authority to sell and dispose of call in and convert into money the share of my said daughter in my said trust estate and to lay out and invest in their or his names or name the moneys therefrom arising in or upon any of the stocks funds or securities in or upon which my residuary estate or the produce thereof is hereinbefore authorized to be invested or in the purchase of freehold or copyhold heriditaments to be nevertheless considered as personal estate and from time to time to vary alter and transpose or resell the same or any part or parts thereof and that the annual income of the expectant share of each or any child of my said daughter shall or may after the determination of the preceding life interests therein be paid or applied for the maintenance and education of such child during minority and moreover any part or portion of such expectant share shall or may (but during the continuance of any preceding life interest or interests only with the consent in writing of the person or persons entitled to such interest or interests) be

advanced by the said trustees for any such child's benefit preferment or advancement in the world and that all such other powers and authorities as are usual and proper in such or the like settlements or as Counsel shall advise shall be inserted and contained in such Settlement (if any) as shall be made before the marriage of my said daughter and if no such Settlement shall be made shall be possessed by my trustees or trustee for the time being with respect to my said last mentioned daughter's share in the said trust premises. And I declare and direct that the receipt or receipts of my said executors and trustees hereinbefore named or the survivor of them their or his heirs executors administrators or assigns for any purchase or other money payable to them or him under or by virtue of this my will shall to all interests effects and purposes discharge the purchaser or purchasers or other person or persons paying the money therein acknowledged or expressed to have been received from all liability of seeing to the application and all responsibility for or on accounts of the misapplication or nonapplication of the said money or any part thereof. And I devise all such real estates as shall be vested in me as a trustee or mortgagee unto the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease their heirs and assigns subject to the equities affecting the same respectively but so that the money reserved on such mortgages be taken as part of my personal estate. Upon the trusts and for the purposes hereinbefore declared. Provided always and I hereby further declare and direct that if my said trustees hereby appointed or the trustees to be appointed by virtue of this provision or any or either of them shall depart from life or desire to be discharged of or from or decline or become incapable to act in the trusts of this my will before the same shall be fully performed and satisfied there and too often a new trustee shall or may be appointed in his or her place or places by my said wife if living but if not then by the trustee or trustees surviving or continuing to act or by the last acting trustee (and for this purpose a refusing or retiring trustee shall, if willing to act in the execution of this power, be considered a continuing trustee) or by the executors or administrators of the last surviving or continuing trustee and the said trust estates and premises shall from time to time be conveyed and transferred so as to be vested in the acting trustees or trustee for the time being and every such new trustee shall or may act in the management and execution of the trusts of this my will and shall and may exercise the same powers and discretion in all respects as if he had been originally appointed a trustee of this my will. Provided also and I hereby further declare that the

trustees or trustee and executors for the time being acting under this my will shall not be charged or chargeable with any more money than they respectively shall actually receive under the trusts hereby declared and that none of them shall be answerable or accountable for any other or others of them but each of them for his own acts receipts neglects and defaults only nor for any misfortune loss or damage incident to the execution of the said trusts unless the same shall be occasioned by or through the wilful default of such trustees or trustee respectively and also that it shall and may be lawful to and for the said trustees respectively out of the moneys which shall come to their respective hands by virtue of this my will in the first place to deduct and retain for and reimburse themselves respectively all costs charges and expenses to be sustained and expended on or about the execution of the trusts hereby created or declared or in anywise relating thereto. And hereby revoking all my former wills and other testamentary dispositions I declare this only to be my last will and testament. In witness whereof I have hereunto set my hand this twenty seventh day of September in the year of our Lord one thousand eight hundred and eighty one [21 September 1881] — Charles Robert Darwin — Signed by the testator Charles Robert Darwin as and for his last will and testament in the presence at the same time and at his request in his presence and in the presence of each other we have hereunto subscribed our names as witnesses — George Morris Clerk to Mr Bacon 18 Fenchurch Street London — William Jackson Butler to Charles Robert Darwin Esqr of Down Kent.

Proved at London 4th June 1882 by the hands of William Erasmus Darwin and George Howard Darwin Esquire the Sons the Executors to whom Admon was granted.

6. Text corrigiti

This will is transcribed from the original showing all deletions and changes made by Darwin on the original.

On the 6th day of June 1882 the Will ~~with Codicil thereto~~ of
Charles Robert Darwin
~~formerly of~~
~~but~~ late of Down near Beckenham in the County of Kent, Esquire
deceased, who died on the 19th day of April 1882 at Down aforesaid
was proved in the Principal Registry of the Probate Division of the High Court of
Justice, by the Oaths of William Erasmus Darwin of Southampton in the County of
Southampton Banker and George Howard Darwin of Trinity College Cambridge, in the
County of Cambridge, Esquire, the Sons
~~the sole one of~~ the Executors named in the said Will they having been first duly sworn
to administer, ~~power being reserved of granting Probate of the said Will and~~
~~to~~
~~the other Execut named in the~~
~~the other Executor having~~
~~renounced the Probate and Execution of the said Will~~
Gross value of the Personal Estate of £146,911-7-10
Net value £

This is the Last Will and Testament of me, Charles Robert Darwin of Down, near Beckenham, in the County of Kent, Esquire. I direct all my final debts and my funeral and testamentary expenses to be paid and satisfied as soon as conveniently can be after my death, out of my personal estate not thereafter specifically bequeathed or disposed of. And I appoint my two eldest sons, William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, Executors and Trustees of this my will.

I give and bequeath to my eldest son, William Erasmus Darwin, or in the event of his dying in my lifetime, to my eldest surviving son at the time of my decease, all my family portraits and family papers and all my medals and the silver candle sticks with an inscription presented to me by the Royal Society. Also all my Diplomas and the

manuscript of the Voyage of the Beagle and the manuscript of my Autobiography. And I give and bequeath to my son, Francis Darwin, my Scientific library that is all books relating to Science.

And I declare that in case any doubt shall arise as to what articles are included in either of the said bequests, the decision in writing of my executors or acting executor, respecting such doubt, shall be conclusive.

I give and bequeath to each of my friends, Sir Joseph Dalton Hooker and Thomas Henry Huxley, Esquire, the legacy or sum of one thousand pounds sterling, free of legacy duty, as a slight memorial of my life long affection and respect for them.

I give and devise and, by virtue and in exercise and execution of every power and authority in anywise enabling me in this behalf appoint all the messuages, land, and hereditaments and real estate and part or share and parts or shares of messuages lands hereditaments and real estate now belonging, or which shall belong to me, at the time of my decease, either in possession, reversion, remainder, or expectancy or in or over which I have or shall have any desirable interest or power of appointment unto and to the use of the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, their heirs and assigns, for ever.

Upon the trusts, hereinafter declared that is to say Upon trust, as to the freehold messuage, dwellinghouse estate or tenement outbuildings, lands and hereditaments situate at Down aforesaid now, in my occupation with the rights thereto belonging to permit and suffer my wife, Emma Darwin, to occupy the same during her natural life, without paying any rent for the same she keeping the messuage and buildings in repair and insured from loss or damage by fire to such extent or amount as the same shall be so insured by me at my death.

And upon trust that they, the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, and the survivor of them, their and his heirs and assigns do and shall, immediately or at such time or times after my death as they or he at their or his discretion shall think proper or expedient make sale, and absolutely dispose of, or concur in selling and disposing of all my messuages, lands, hereditaments and real estate (nevertheless as to my said messuage and land at Down aforesaid, and now in my occupation with the consent in writing of

my said wife during her life), either by public auction or private contract, and generally in all respects in such manner and under and subject to such conditions and stipulations as to the title conveyance or, otherwise, as they or he or their or his Counsel shall deem necessary or proper and with power to bring in at any auction, and so received or vary the terms or conditions of any contract and to resell at their or his discretion without any liability to answer for any loss which shall be the consequence of doing, and do and shall make and execute all such acts deeds and assurances as shall be necessary for carrying such sale or sales as aforesaid into effect.

And I declare that the hereditaments and real estate, herein before devised and directed to be sold, shall be considered as absolutely converted into and as personal estate from the time of my death. But subject, nevertheless, as to my said freehold messuage, dwellinghouse estate and hereditaments at Down, aforesaid, now in my own occupation, to my wife's life interest therein under the trusts aforesaid and that the moneys to arise from such sale or sales as aforesaid shall fall into and be considered as part of the produce of my personal estate. And that the rents and profits of the said hereditaments, in the meantime and until the sale of the same, shall be considered as part of the income of or arising from the produce of my personal estate and be held and applied accordingly. Provided always and I declare that it shall be lawful for the trustees or trustee for the time being of this my will to postpone the sale of my said messuage or any part thereof, for such period as they or he shall in their or his discretion think fit, without being responsible for any loss which may be occasioned thereby.

And I direct that, in the meantime until such sale, it shall be lawful for my said trustees, or trustee for the time being, to demise or let all or any part of my said real estate for such term or terms, and by such rents and subject to such conditions, in all respects as they or he shall think proper.

I give and bequeath unto my said wife, Emma Darwin, all my watches, jewels, ornaments of the person and wearing apparel and all and singular my household furniture, implements of household use, or ornamental plate, linen, books, wine, china glass, carriages, horses, garden and farm utensils and other articles of a like nature that shall belong to me at the time of my decease (house fixtures and also all other articles herein otherwise disposed of excepted) to and for her absolute use and benefit.

I also give and bequeath unto my said wife, Emma Darwin, the sum of five hundred pounds to be paid to her as soon as conveniently may be after my decease, to meet and provide for her immediate occasions. And whereas under and by virtue of the settlement executed previously to my marriage with my said wife, Emma Darwin, and which Settlement bear date on or about the thirty first day of December one thousand eight hundred and thirty eight [1838], I have the right of appointment and disposition of the sum of ten thousand pounds therein expressed to be secured by the bond of my late father, Robert Waring Darwin, and to the interest of which I am entitled for my life, and my said wife is also entitled for her life in case she shall survive me.

Now, in pursuance and execution of the power and authority so given and prescribed to me by the said Indenture of Settlement and of every other power or authority enabling me in this behalf I do hereby direct and appoint that, from and after the decease of the survivor of myself and my said wife, Emma Darwin, the said sum of ten thousand pounds or the stocks, funds or securities in or upon which the same may be invested, shall be paid, shared and divided unto and between all my children by my said wife now living in such manner as that each of my five sons shall have or be entitled to seven seventy-fourth parts or shares thereof. Provided always, and I hereby declare that it is not my intention to exercise or execute, and that nothing in this my will contained shall be deemed or construed as an exercise or execution by me of a certain other power or authority, in the said Indenture of Settlement given or reserved to me of appointing any part of the said sum of ten thousand pounds in the event of my surviving my said wife, Emma Darwin, and of my having or having only three children by her (or a less number as in the said Settlement expressed.

And I give and bequeath, and by virtue and in exercise and execution of any power or authority in any power in enabling me in their behalf, (except as hereinbefore mentioned) appoint all my moneys, securities for money, money in the funds, Railway shares, and generally all my personal estate or which I am enabled to be entitled to bequeath or appoint or dispose of except what I otherwise dispose of by this my will or any codicil hereto to, the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, their executors, administrators and assigns.

Upon trust that they my said trustees, or the survivor of them, their of his executors, administrators, or assigns do and shall (but subject and without prejudice to the directions hereinafter contained) so soon as conveniently, can be after my decease, collect, get in and receive all such money as shall be due and owing to me from any person, or persons, and do and shall well dispose of and convert into money all such parts of my personal estate as shall not consist of money. And do and shall with and out of the moneys to arise from such sale, or sales, or to be collected and received as aforesaid and the money if any to arise from the sale of the hereditaments and real estate hereinbefore devised and appointed.

And the ready money belonging to me at my death pay and discharge all my just debts and funeral and testamentary expenses and the legacies (other than specific legacies) bequeathed by this my will or any codicil hereto and do and shall lay out and invest the then residue of the said several trust moneys in or upon any of the public stocks or funds of Great Britain, or of the Government of any of the Colonies, or possessions of Great Britain or at interest upon government securities, or the securities of any such Colonial Government or real securities in Great Britain but not in Ireland or in or upon any of the stocks, funds, debentures bonds, or other securities of any Railway Dock or other incorporated Company (not being a joint, stock or discount bank or trading Company) or any board body or trustees authorized by Act of Parliament. to borrow money for the construction, conservancy, or maintenance of any public works and do and shall from time to time (nevertheless during the life of my said wife Emma Darwin with her consent in writing) alter vary and change the securities in or upon which the said trust moneys shall be invested either as occasion shall require or as shall be thought proper or expedient and do and shall stand and be possessed of the said trust moneys, stocks, funds and securities (hereinafter called the said trust premises) and the dividends interest and income thereof upon the trusts hereinafter mentioned (that is to say) Upon trust that they the said trustees or the survivor of them their of his executors administrators or assigns do and shall from time to time yearly and every year during the life of my said wife, Emma Darwin, pay the dividends interest and income of the said trust premises unto my said wife, Emma Darwin, and her assigns for her life for her and their absolute use and benefit with a proportionate part thereof up to the day of her decease and from and after the decease of my said wife Upon trust that they the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons

at the time of my decease, or the survivor of them, their or his executor, administrators and assigns do and shall stand and be possessed of the said trust premises.

Upon trust for all and every of my children by my said wife Emma Darwin, now living in such manner as that each of my five sons shall have or be entitled to twelve seventy fourth parts or shares and that each of my two daughters shall have or be entitled to seven seventy-fourth parts or shares thereof.

And whereas I, some time since advanced, and gave to my eldest son, the said William Erasmus Darwin, the sum of four thousand five hundred pounds in order to enable him into partnership as a Banker with George Atherley of the County of the Town of Southampton Banker. And whereas the said William Erasmus Darwin was lately under the will of my sister Susan Elizabeth Darwin become absolutely entitled to a certain freehold estate at Claythorpe, in the Parish of Baleam cum Claythorpe or elsewhere in the Division of Caterworth in the County of Lincoln Stow I hereby declare and direct that the said sum of four thousand five hundred pounds and the said estate at Claythorpe which for the purposes of this present clause I direct to be estimated as of the value of eight thousand five hundred pounds) shall be deemed and taken as part of the share to which my son the said William Erasmus Darwin shall or may become entitled under the trusts and provisions of this my will and that, in estimating the share payable to him under such trusts and provisions the said sum of four thousand five hundred pounds so advanced by me as aforesaid and the said sum of eight thousand five hundred pounds, the estimated value of the said estate making together the sum of thirteen thousand pounds shall be deducted and allowed accordingly.

And I declare that the provision or declaration hereinbefore contained substituting the issue of a child of mine who shall die in my lifetime, leaving issue in the place of such child shall be applicable and shall extend to the reduced share hereby provided for my son the said William Erasmus Darwin. And whereas in contemplation of the marriage of my daughter Henrietta Emma Darwin with Richard Buckley Litchfield, Esquire, in or about the month of August one thousand eight hundred and seventy one [1871] which marriage was duly solemnized, I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand pounds, four pounds per cent debenture stock of the North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by the Settlement declared.

And whereas in contemplation of the marriage of my son Francis Darwin with Amy Richenda Ruck Spinster in or about the month of July one thousand eight hundred and seventy fourm [1874] (which marriage was duly solemnized) I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand pounds four pounds per cent debenture stock of the said North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by that Settlement declared.

And whereas in contemplation of the marriage of my son Horace Darwin with Emma Cecilia Farrer in or about the month of January one thousand eight hundred and eighty [1880] (which marriage was duly solemnized) I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand pounds four pounds per cent debenture stock of the said North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by that Settlement declared.

And in and by the last mentioned Settlement, I covenanted with the trustees thereof, that I my heirs, executors or administrators would, during the lives of myself and my present wife, or the life of the survivor or within six calendar months after the death of such survivor, pay to the trustees the sum of five thousand pounds and would, until the five thousand pounds should have been so paid, pay interest thereon at the rate of three pounds ten shillings per centum per annum half yearly.

And whereas I have not as yet paid the said principal sum of five thousand pounds, so as aforesaid covenanted to be paid by me, my heirs, executors or administrators or any part of such principal sum to the trustees of the said Settlement executed, on the said marriage of my said son Horace Darwin. And, whereas I am desirous that the said several sums of debenture stock so as aforesaid transferred by me to the respective trustees of the said three several Settlements respectively executed, on the aforesaid respective marriages, of my said daughter, Henrietta Emma Litchfield, and my said two sons, Francis Darwin and Horace Darwin, respectively, and also the principal sum or sums to be hereafter paid by me, my heirs, executors or administrators to the trustees of the aforesaid Settlement executed on the marriage of my said son, Horace Darwin, pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained and also all other sums of money, or stock, or other advances which may be made by me to or for the benefit of any of my children on his her or their marriage or respective marriages shall be brought into account as hereinafter directed.

Now, therefore I do hereby declare and direct that the said three several sums of five thousand pounds, four pound per cent debenture stock of the North Eastern Railway Company so as aforesaid respectively transferred by me as aforesaid (which for the purposes of this provision, I direct to be estimated as of the value of five thousand pounds sterling each) and also the principal sum, or sums, to be hereafter paid by me my heirs, executors, or administrators of the trustees of the aforesaid Settlement executed on the marriage of my said son Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained, and also all other sums of money, or stocks, or other advances which may be made by me to or for the benefit of any other, or others, of my children on his her or their marriage or respective marriages shall respectively be taken as part of the share or respective shares to which under the trusts and provisions of this my will, my daughter, the said Henrietta Emma Litchfield, and my sons Francis Darwin and Horace Darwin, and such other or others of my children as last aforesaid shall or may respectively become entitled and that in estimating the amount of the share under such trusts and provisions of each of them, the said Henrietta Emma Litchfield and Francis Darwin and Horace Darwin, and any other child to whom or for whose benefit I may have made any advance as aforesaid the sum of five thousand pounds and also as to the said Horace Darwin, the principal sum and sums to be hereafter paid by me my heirs executors or administrators to the trustees of the aforesaid marriage Settlement executed on the marriage of my said son Horace Darwin pursuant to the said recited covenant in such Settlement contained or as the case may be the value at the time of the same being made of any such advance as may be made by me to or for the benefit of any of my other children on his or her marriage shall be deducted and allowed out of the same share.

And I declare that the reduced share of my daughter, the said Henrietta Emma Litchfield, and the reduced share of my other daughter if I shall make any such advances as aforesaid to her or for her benefit upon her marriage shall be held upon the trusts hereinafter declared of the share hereby provided for such daughter.

And it is my wish and intention and I direct that the share of my said daughter, Henrietta Emma Litchfield, of and in the said trust premises shall be paid assigned transferred, and made over to the trustees, or trustee, for the time being of the aforesaid Settlement executed on her marriage with Richard Buckley Litchfield, Esquire, to be

received by them or him the said trustees or trustee upon and for the trusts interest and purposes and with under and subject to the powers, provisions, declarations and agreements by such Settlement expressed and declared of an concerning the property of or to which my said daughter, Henrietta Emma Litchfield, then was or of or to which she or the said Richard Buckley Litchfield in her right should or might during the mere, intended coverture become seized possessed or entitled.

And it is my wish and intention that the share of my other daughter, now unmarried of, and in the said trust premises shall (subject to the life interest of my said wife therein) remain or be vested in my said trustees or trustee and that the interest dividends and proceeds arising from the share of my said last mentioned daughter in the said trust premises, shall be paid to her or applied to and for her use and benefit during her natural life.

And after the decease of my said last mentioned daughter without having been married her, said share shall be in trust for such person or persons and shall go in such manner as she, my last mentioned daughter, shall appoint to direct by her last will or any codicil thereto under her hand attested by two or more credible witnesses.

And in default of any such direction or appointment and so far as any such if made shall not extend such share shall be in trust for and go and be applied for the benefit of such person, or persons, as shall be the next of kin in blood to such daughter at the time of her death, such persons, if more than one, to take according to the rules of the statutes for the distribution of intestates estates. But if my said last mentioned daughter shall marry her share shall be settled before such marriage as my said trustees or trustee for the time being shall approve and think proper, but if no such settlement shall be made before such marriage, then I direct and it is my will that the yearly income of the share of my said last mentioned daughter so marrying shall be in trust for such daughter for her separate and inalienable use during her life and after her death in trust for her husband, if living for his life if she, my said daughter, shall so direct or appoint by will or codicil under her hand and attested as aforesaid but not otherwise.

And subject thereto such share shall be in trust for the child and children (if any) of such daughter in such manner shares and proportions as she shall direct or appoint by will or codicil, signed and attested as aforesaid. And in default of or subject to any such

direction or appointment as last mentioned in trust for all and every her child and children (if any) who being a sons, or sons, shall live to attain that age or marry under that age equally to be divided between or amongst such children if more than one share and share alike.

And in case of there not being any child of such daughter, who shall live to attain a vested interest under this my will the share of, such daughter shall upon such failure of children be in trust for such person or persons and shall go in such manner as such daughter shall appoint and direct by will or codicil, signed and attested as aforesaid.

And in default of any such appointment or direction as so far as any such if made shall not extend In trust for such person, or person, of the blood and kindred of such daughter, living at her death, as by virtue of the said Statutes of distribution, would have been entitled to her personal estate in case she had died unmarried and intestate. And in such proportions as such persons, if mor than one, would have so become entitled to the same.

And I declare and direct that my said trustees or trustee, for the time being, or the trustees to be named in any such Settlement upon the marriage of my said daughter, shall have and be invested with full powers and authority to sell and dispose of, call in, and convert into money the share of my said daughter in my said trust estate and to lay out and invest in their or his names, or name, the moneys therefrom arising in or upon any of the stocks funds or securities in or upon which my residuary estate or the produce thereof is hereinbefore authorized to be invested or in the purchase of freehold or copyhold heriditaments to be, nevertheless, considered as personal estate and from time to time to vary, alter and transpose or resell the same or any part or parts thereof and that the annual income of the expectant share of each or any child of my said daughter shall or may after the determination of the preceding life interests therein, be paid or applied for the maintenance and education of such child during minority and moreover any part or portion of such expectant share shall or may (but during the continuance of any preceding life interest or interests only with the consent in writing of the person or persons entitled to such interest or interests) be advanced by the said trustees for any such childs benefit preferment or advancement in the world and that all such other powers and authorities as are usual and proper in such or the like settlements or as Counsel shall advise shall be inserted and contained in such Settlement (if any) as

shall be made before the marriage of my said daughter and if no such Settlement shall be made shall be possessed by my trustees or trustee for the time being with respect to my said last mentioned daughters share in the said trust premises.

And I declare and direct that the receipt or receipts of my said executors and trustee, hereinbefore named, or the survivor of them, their or his heirs, executors, administrators or assigns for any purchase or other money payable to them or him under or by virtue of this my will shall to all interests effects and purposes discharge the purchaser or purchasers, or other person, or persons paying the money therein acknowledged or expressed to have been received from all liability of seeing to the application and all responsibility for or on accounts of the misapplication or nonapplication of the said money, or any part thereof.

And I devise all such real estates as shall be vested in me as a trustee or mortgagee unto the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, their heirs, and assigns subject to the equities affecting the same respectively, but so that the money reserved on such mortgages be taken as part of my personal estate. Upon the trusts and for the purposes hereinbefore declared.

Provided always, and I hereby further declare and direct that if my said trustees hereby appointed, or the trustees to be appointed by virtue of this provision, or any or either of them shall depart from life or desire to be discharged of, or from or decline or become incapable to act in the trusts of this my will, before the same shall be fully performed and satisfied there and too often a new trustee shall or may be appointed in his or her place or places by my said wife, if living, but if not then by the trustee, or trustees, surviving or continuing to act or by the last acting trustee (and for this purpose a refusing or retiring trustee shall if willing to act in the execution of this power be considered a continuing trustee) or by the executors, or administrators of the last surviving, or continuing trustee, and the said trust estates and premises shall from time to time be conveyed and transferred so as to be vested in the acting trustees or trustee, for the time being. And every such new trustee shall or may act in the management and execution of the trusts of this my will, and shall and may exercise the same powers and discretion in all respects as if he had been originally appointed a trustee of this my will.

Provided also, and I hereby further declare that the trustees, or trustee, and executors for the time being, acting under this my will shall not be charged or chargeable with any more money than they respectively shall actually receive under the trusts hereby declared, and that none of them shall be answerable or accountable for any other or others of them but each of them for his own acts, receipts, neglects and defaults only nor for any misfortune, loss or damage incident to the execution of the said trusts, unless the same shall be occasioned by or through the wilful default of such trustees or trustee respectively. And also that it shall and may be lawful to and for the said trustees respectively, out of the moneys which shall come to their respective hands by virtue of this my will, in the first place to deduct, and retain for and reimburse themselves respectively, all costs, charges and expenses to be sustained and expended on or about the execution of the trusts, hereby created or declared or in anywise relating thereto.

And hereby revoking all my former wills and other testamentary dispositions, I declare this only to be my last will and testament. In witness whereof I have hereunto set my hand, this twenty seventh day of September, in the year of our Lord one thousand eight hundred and eighty one [21 September 1881] — Charles Robert Darwin — Signed by the testator Charles Robert Darwin as and for his last will and testament in the presence at the same time and at his request in his presence and in the presence of each other we have hereunto subscribed our names as witnesses — George Morris Clerk to Mr Bacon, 18 Fenchurch Street London — William Jackson Butler to Charles Robert Darwin Esqr of Down Kent.

Proved at London 4th June 1882 by the hands of William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, Esquire, the Sons the Executors to whom Admon was granted.

7. Text traduït

Aquest és el testament transcrit de l'original. Mostra totes les supressions i canvis de Darwin fets en l'original.

Dia 6 de juny de 1882 el Testament ~~juntament amb el seu codicil~~ del Sr.

Charles Robert Darwin

~~formalment de~~

~~però~~ finalment morí a Down, prop de Beckenham, comtat de Kent,

el 19 d'abril de 1882.

Va ser verificat en el Registre Principal de la Divisió de Successions del Tribunal

Superior de Justícia [Principal Registry of the Probate Division of the High Court of

Justice], sota jurament del Sr. William Erasmus Darwin de Southampton Banker,

comtat de Southampton, i del Sr. George Howard Darwin de Trinity College,

Cambridge, comtat de Cambridge, fills,

~~l'únic~~ nomenats marmessors d'aquest testament, que han jurat degudament administrar,

~~poder reservat a la concessió de legitimació d'aquest testament i~~

~~a~~

~~l'altre marmessor nomenat en el~~

~~l'altre marmessor havent~~

~~renunciat a la legitimació i execució del susdit testament~~

Valor brut dels béns mobles: 146.911-7-10£

Valor net£

Aquest és el testament de mi mateix, del Sr. Charles Darwin, de Down, prop de Beckenham, comtat de Kent. Disposo que tots els meus deutes finals i despeses funeràries i testamentàries s'han de pagar tan aviat com sigui convenient després de la meva mort, i amb els béns mobles no específicament llegats o disposats a continuació. Nomeno els meus dos fills grans, William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o els dos fills grans que em sobrevisquin en el moment de la meva mort, marmessors i fideïcomissaris d'aquest testament.

Llego tots els retrats, papers de la meva família i tots els canelobres de plata que m'hagi entregat la Royal Society, al meu fill gran, William Erasmus Darwin o, en cas que mori mentre jo visqui, al meu fill gran supervivent en el moment de la meva mort. També li

Llego els meus diplomes, *el manuscrit del Viatge del Beagle* i *el manuscrit de la meua Autobiografia*. Llego al meu fill, Francis Darwin, la meua biblioteca científica de la qual tots els llibres estan relacionats amb la ciència.

Disposo que, en cas que pugui sorgir qualsevol dubte referent les seccions incloses en els llegats anteriors, la decisió per escrit dels meus marmessors o marmessor en funcions, respecte al dubte, ha de ser la decisiva.

Llego la suma de mil lliures esterlines, lliure d'impostos de successions, a cada un dels meus amics, el Sr. Joseph Dalton Hooker i el Sr. Thomas Henry Huxley com a lleuger memorial del meu gran afecte i respecte que sento cap a ells en vida.

Llego per sempre, l'ús de totes les vivendes, terrenys, heretatges i béns immobles o parts d'aquests que em pertanyen o que em pertanyin en el moment de la meua mort, ja els tingui en possessió, reversió, romanència o a l'expectativa, o sobre els quals tingui qualsevol interès atractiu o poder de nomenament a William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o els meus dos fills grans supervivents en el moment de la meua mort, als seus hereus i cessionaris, en virtut i en ple exercici i execució de cada poder i autoritat que em permet assignar-los en nom meu.

En els fideïcomisos, nomeno plens propietaris de la vivenda, del conjunt de finques o edificacions annexes, terrenys i heretatges, situats a Down, ara en ocupació meua, amb els drets, d'aquestes pertinences, permeto a la meua esposa, Emma Darwin, ocupar-los mentre visqui sense pagar cap lloguer per mantenir les vivendes i edificis en bon estat i assegurats de pèrdues i danys causats per foc amb l'extensió o quantitat que hagi assegurat en el moment de la meua mort.

I en els fideïcomisos permeto que ells, els susdits dos fills grans William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o els dos fills grans que em sobrevisquin en el moment de la meua mort, o els seus hereus i cessionaris, s'han de posar d'acord en vendre, ja sigui per subhasta pública o per contracte privat, o en disposar de totes les meves vivendes, terrenys o heretatges i béns immobles, segons el que creguin més apropiat o oportú, immediatament o en el moment de la meua mort. Però, en tots els efectes, aquesta venda s'ha de realitzar de manera que estigui subjecte a les condicions i estipulacions de la transferència de titularitat o, si no, com ell/s, o el/s seu/s advocat/s cregui/n necessari o oportú i amb el poder de subhastar-ho i, per tant, de canviar els

termes o condicions de qualsevol contracte. I ho han revendre segons el seu criteri i sense esdevenir responsables de cap pèrdua que sigui conseqüència. Han d'executar tots els actes apropiats i assegurances necessàries per portar a terme aquesta/es venda/es. Tot i això, tot el referent a les vivendes i terrenys susdits de Down i, ara en ocupació meva, és necessari el consentiment per escrit de la meva esposa mentre ella visqui.

Disposo que els heretatges i els béns immobles, anteriorment llegats en aquest testament i destinats a ser venuts, han de ser considerats i convertits completament en béns mobles a partir de la meva mort. Tot i això, les vivendes, el conjunt de finques i heretatges susdits de Down, que tinc en plena propietat i ara, en ocupació meva, han d'estar subjectes als interessos en vida de la meva dona, en els fideïcomisos susdits del present document. Els diners que derivin d'aquesta/es venda/es, tal com abans s'ha disposat, han de ser considerats part del producte dels meus béns mobles. Els lloguers i els beneficis d'aquests heretatges, mentre i fins que s'efectuï venda, han de ser considerats part dels ingressos o guanys derivats del producte dels meus béns mobles i, per tant, han de ser conservats i aplicats en conseqüència. Sempre que, i pel present document disposo que ha de ser legal pel/s fideïcomissari/s o d'aquest testament posposar la venda les meves susdites vivendes o qualsevol part d'aquestes durant un període tan llarg com el que el seu criteri cregui convenient, sense ser responsables de cap pèrdua que se'n pugui ocasionar com a conseqüència.

Disposo que, mentre i fins que s'efectuï aquesta venda, ha de ser legal pels meus susdits fideïcomissaris, o fideïcomissari en funcions d'aquest testament, transferir part o tots els béns immobles mencionats amb les condicions i, amb els lloguers subjectes a aquestes condicions, que ell/s cregui/n més apropiades.

Llego a la meva esposa, Emma Darwin, tots els meus rellotges, joies, ornaments personals, peces de vestir, tots i cada un dels mobles de casa, estris d'ús domèstic, objectes decoratius de plata, roba, llibres, vi, vidre xinès, carruatges, cavalls o estris per al jardí, per a la granja o qualsevol article que tingui aquesta naturalesa i que em pertanyi en el moment de la meva mort, així com també accessoris de la casa i els altres articles aquí disposats o no disposats directament, pel seu ple i absolut ús i benefici.

També, llego a la meva esposa, Emma Darwin, la suma de cinc-centes lliures, que se li han de pagar tan aviat com sigui convenient després de la meva mort, per proveir-la de

les seves necessitats immediates. I pel que fa, sota i en virtut del pagament efectuat abans del meu matrimoni amb la meva esposa, Emma Darwin, pagament que es va efectuar aproximadament el dia trenta-u de desembre de mil vuit-cents trenta-vuit [1838], tinc el dret de nomenar i disposar la suma de deu mil lliures explícites en el present document, garantida pel dipòsit del meu pare, Robert Waring Darwin, i per voluntat seva, en tinc dret durant la meva vida igual que la meva esposa en cas que ella em sobrevisqui.

Ara, en compliment i execució de l'autoritat i el poder que m'han estat prescrits i atorgats en l'anterior Escriptura de liquidació de l'anterior pagament efectuat i de cada poder o autoritat que m'ho permeten, en nom meu, ordeno i nomeno que, la meva susdita esposa, Emma Darwin, ha de pagar, compartir i dividir entre els meus cinc fills, de manera que cada un en disposi de set setanta-quatre parts de la suma de deu mil lliures o accions, fons o bons que poden ser invertits des de i a partir de la mort del meu supervivent. A no ser que jo declari, en present document, que aquesta no és la meva intenció i que res contingut en aquest testament ha de ser considerat o entès com a un meu exercici o execució del poder o autoritat de la susdita Escriptura de liquidació, la qual reserva el dret de nomenament de qualsevol part d'aquesta suma de deu mil lliures, a la meva esposa, Emma Darwin, en cas que em sobrevisqui, o que ho facin tres fills seus (o un nombre inferior tal com dispo anteriorment).

Llego tots els meus diners, garanties de pagament, diners en fons, accions ferroviàries i, en definitiva, tots els meus béns mobles que tinc el dret de llegar, designar o disposar als susdits William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o els meus dos fills grans en el moment de la meva mort, als seus marmessors, administradors i cessionaris, en excepció d'altres disposicions diferents d'aquest testament o de qualsevol altre codicil adjunt, en virtut, exercici i execució de qualsevol poder o autoritat que m'ho permet en nom meu (tret de l'excepció abans mencionada).

En fideïcomís permeto que ells, els susdits fideïcomissaris, o el seu supervivent, el seu o seus executors, administradors o cessionaris rebin tots els diners que em corresponguin o que em degui qualsevol persona, i també que treguin benefici d'aquelles parts del meus béns mobles que no siguin diners, tan aviat com sigui convenient després de la meva mort (sense perjudicar a les indicacions contingudes més endavant) . A partir dels diners que sorgeixin de la venda, o vendes abans mencionades, han de ser recopilats tal

com s'ha descrit anteriorment, igual que amb els diners que sorgeixin de la venda dels heretatsges i dels béns immobles anteriorment llegats i nomenats.

I que els diners que ja em pertanyin en el moment de la meva mort, han de servir per pagar els meus deutes i les despeses funeràries i testamentàries. Els llegats (excepte els especificats), disposats en aquest testament o en qualsevol codicil adjunt, han de disposar i invertir el que quedi dels diners dels fideïcomisos, en accions públiques, bons de Gran Bretanya o de qualsevol colònia de Gran Bretanya, a favor de l'interès dels bons de l'Estat o de bons de qualsevol colònia, o en bons de la corona de Gran Bretanya. No s'han d'invertir a Irlanda ni accions, ni bons, ni altres bons en empreses ferroviàries o portuàries ni cap altra empresa que tinguin incorporada (que no sigui una empresa unida, accionista, comercial). Qualsevol organisme, tribunal o fideïcomissari autoritzat per la Llei del Parlament [Act of Parliament] ha de prestar diners a la construcció, conservació o manteniment de les obres públiques i ha d'alterar, variar o canviar les accions dels susdits diners dels fideïcomisos segons el que requereixi l'ocasió i cregui convenient fer (però, mentre la meva susdita esposa, Emma Darwin, visqui és necessari el seu consentiment per escrit). A més, els susdits fideïcomissaris han de mantenir i tenir en possessió els susdits diners dels fideïcomisos, accions, fons i bons (a partir d'ara anomenats premisses dels fideïcomisos), i els dividends, interessos i beneficis que derivin dels fideïcomisos, ells, els susdits fideïcomissaris i el seu supervivent, el seu o seus marmessors, administradors o cessionaris, han de pagar els dividends, els interessos i els beneficis d'aquests als susdits William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o als dos fills grans supervivents en el moment de la meva mort, o al supervivent d'ells, al seu o seus marmessors, administradors i cessionaris han de tenir en possessió en les premisses del fideïcomisos.

En els fideïcomisos dispo que han de ser per tots i cada un dels meus fills, de la meva esposa, Emma Darwin, ara viva, de manera que cada un dels meus cinc fills ha de tenir el dret a dotze setanta-quatre parts i, que cada una de les meves dues filles ha de tenir el dret a set setanta-quatre parts d'aquest.

Dispo que el meu susdit fill, William Erasmus Darwin, ha de tenir dret en els fideïcomisos i disposicions d'aquest testament, a la suma de tretze mil lliures, considerant que li vaig donar, per avançat, al meu fill, William Erasmus Darwin, la suma de quatre mil cinc-cents lliures per de permetre-li complir com a banca

personalitzada de George Arherley, del comtat de Down, de Southamptom Banker. I, considerant que ell va ser, darrerament nomenat ple propietari d'una finca de Claythorpe, entre el districte de Baleam i Claythorpe, o en algun lloc en la Divisió de Caterworth, en el comtat de Lincoln Stow, sota la voluntat de la meva germana, Susan Elizabeth Darwin, (susdita finca, sota els efectes d'aquesta clàusula, estimo que té un valor de vuit mil cinc-centes lliures), dispo que susdita suma de quatre mil cinc-centes lliures, que li vaig donar per avançat, i l'estimat valor de la finca de vuit mil cinc-centes lliures, tot junt suma tretze mil lliures, que se li han de deduir i permetre-les-hi conseqüentment.

I Dispo que la disposició anterior substitueix el problema que si un fill meu mor mentre joestic viu, en el lloc d'aquest fill s'ha d'aplicar i s'ha d'estendre a la reduïda part, pel present testament disposada al meu fill William Erasmus Darwin.

I considerant que, en contemplació al matrimoni de la meva filla, Henrietta Emma Darwin, amb el Sr. Richard Buckley Litchfield, solemnement celebrat, aproximadament al mes d'agost de mil vuit-cents setanta-u [1871], pel qual vaig transferir als fideïcomissaris de l'acord efectuat la suma de cinc mil lliures, quatre lliures per cent en bons del Ferrocarril del nord-est [North Eastern Railway Company] pel matrimoni, susdit pagament que s'ha d'afegir en els fideïcomisos.

I considerant que, en contemplació al matrimoni del meu fill, Francis Darwin amb Amy Richenda Ruck Spinster, solemnement celebrat, aproximadament al mes de juliol de mil vuit-cents setanta-quatre [1874], pel qual vaig transferir als fideïcomissaris la suma de cinc mil lliures, quatre lliures per cent en bons del Ferrocarril del nord-est pel matrimoni, pagament que s'ha d'afegir en els fideïcomisos.

I considerant que, en contemplació del matrimoni del meu fill, Horace Darwin amb Emma Cecilia Farrer, solemnement celebrat, aproximadament al mes de gener de mil vuit-cents vuitanta [1880] vaig transferir als fideïcomisos de l'acord efectuat la suma de cinc mil lliures, quatre lliures per cent en bons del Ferrocarril del nord-est per aquest matrimoni, pagament que s'ha d'afegir en els fideïcomisos.

En relació a aquest últim pagament, que hem promès als fideïcomissaris del present testament que, els meus hereus, marmessors o administradors i jo pagaríem als fideïcomissaris la suma de cinc mil lliures i, fins que aquestes hagin estat pagades, els

seus interessos corresponents juntament amb la taxa de tres lliures i deu xílincs per cent cada any i mig.

I considerant que encara no hem pagat la suma de cinc mil lliures de l'anterior acord efectuat, tal com abans els meus hereus, marmessors o administradors i jo hem promès pagar pel susdit matrimoni del meu fill, Horace Darwin, aquesta s'ha de realitzar tal com es van portar a terme les susdites transferències als respectius fideïcomissaris dels tres acords de cada un dels matrimonis; el de la meva filla, Henrietta Emma Litchfield, i el dels meus dos fills, Francis Darwin i Horace Darwin, igual que hem de pagar la suma de diners, les accions o altres avançaments susdits en els anteriors matrimonis als fideïcomissaris de l'acord efectuat, en benefici dels meus fills i dels seus respectius matrimonis.

Ara, consegüentment, dispo, pel present testament les tres anteriors sumes de cinc mil lliures, quatre lliures per cent en bons del Ferrocarrils del nord-est i respectivament transferits per mi (del qual a propòsit d'aquesta disposició estimo que tenen un valor de cinc mil lliures esterlines cada una) i també la suma o sumes principals que han de ser pagades a partir d'ara per mi, els meus hereus, marmessors i administradors als fideïcomissaris del susdit acords efectuats en el casament de Horace Darwin, i també totes les altres sumes de diners, d'accions o d'altres avançaments que haig d'efectuar en benefici de qualsevol altre o altres dels meus fills en els seus matrimonis s'han de considerar parts de les quals, en els fideïcomisos i disposicions d'aquest testament, la meva filla, Henrietta Emma Litchfield i els meus fills Francis Darwin i Horace Darwin o altres fills meus ja anomenats, han de tenir dret a susdites sumes de cinc mil lliures, que han de ser lliurades a per mi, els meus hereus, executors i administradors als fideïcomissaris de l'anterior acord efectuat en el matrimoni del meu fill, Horace Darwin, conforme susdita promesa del pagament, valor del qual ha de ser el mateix en el moment que s'efectuï, ja sigui en forma d'avançament que pugui ser fet per mi o en benefici de qualsevol dels meus altres fills en els seus matrimonis, es deduiran i permesos a partir d'aquesta part.

I declaro que la part reduïda de la meva filla susdita, Henrietta Emma Litchfield i la part reduïda de la meva altre filla, o qualsevol altre avançament que efectuï, com l'anterior l'efectuat en benefici del seu matrimoni, han de ser continguts en els fideïcomisos més endavant disposats per fer constar la part que pertoca a cada filla

Vull i per tant dispo que la part de les premisses dels fideïcomisos de la meva filla, Henrietta Emma Litchfield, que el/s fideïcomissari/s li ha/n de pagar, assignar, transferir i cedir susdites premisses en el moment que del susdit acord efectuat del seu casament amb el Sr. Richard Buckley Litchfield, i és aquest qui ho ha de rebre de la mà del/s mencionat/s fideïcomissari/s pels mateixos interessos i propòsits del fideïcomís. A més, aquesta part està subjecte als poders, disposicions, declaracions i tractes del susdit acord referent a la propietat que la meva filla, Henrietta Emma Litchfield que Richard Buckley Litchfield n'ha de tenir el ple dret i possessió.

Vull i per tant dispo que la part reduïda de la meva altre filla, ara soltera, en les susdites premisses dels fideïcomisos, ha de romandre en el dret dels susdits fideïcomissaris (subjecte als interessos que tingui la meva dona) i que els interessos, els dividendes i la recaptació que sorgeixi d'aquesta part, se li ha de pagar , o ha de servir per l'ús i benefici, de la meva filla, mentre ella visqui.

I després de la mort de la meva filla soltera, abans mencionada, ella mateixa ha de nomenar a les persones i disposar la seva part en el seu testament o en qualsevol codicil adjunt, amb la seva mà sota jurament i acreditat per dos testimonis.

I a falta d'aquesta instrucció o nomenament, o fins i tot, si no se n'ha portat a terme cap que inclogui la seva part en fideïcomís, la seva part ha de ser llegada en benefici del seu següent familiar de sang. En el moment de la seva mort, aquestes persones, si n'hi ha més d'una, han d'actuar d'acord amb els Estatuts de la distribució dels béns intestats [Statutes for the distribution of intestates estates]. Però, si la meva susdita filla es casa, la seva part ha d'estar acordada abans del matrimoni i aprovada pels meu/s fideïcomissari/s, que es guiaran segons seu criteri. Però, si no en queda cap, dispo i és la meva última voluntat que el benefici anual de la part d'aquesta filla, fins que es casi, ha d'estar compresa en fideïcomís pel seu ús individual i inalienable durant la seva vida i després de la seva mort en el fideïcomís del seu marit, si està viu. Si no, i només en aquest cas, la meva filla ha de disposar i nomenar en el seu testament o en el codicil amb la seva mà sota jurament i acreditat per dos testimonis.

I subjecte a la susdita part ha d'estar en testament pels fills (si s'escau) d'aquesta filla, de manera que les parts estiguin disposades o nomenades en el seu testament o codicil amb la seva mà sota jurament i acreditat per dos testimonis.

I a falta de qualsevol instrucció o nomenament els fideïcomisos han de ser dividits en parts iguals per cada un dels seus fills, que han de viure per assolir l'edat o casar-se sota l'edat.

I en cas que la meua filla no hagi tingut descendència, que ha de viure per ser investida per aquest testament, sense fills en fideïcomís, la meua filla ha de nomenar i disposar la seva part per testament o codicil signat i jurat com he explicat anteriorment.

I a falta d'aquesta instrucció o nomenament, o fins i tot, si no se n'ha portat a terme cap que inclogui al següent familiar de sang viu en fideïcomís, si ella mor soltera, intestada i en virtut dels Estatuts de distribució [Statutes of distribution], han de tenir dret els seus següents familiars de sang, si n'hi ha més d'un.

Disposo que els meus susdits fideïcomissaris, o fideïcomissari en funcions, siguin nomenats en qualsevol acord del casament de la meua susdita filla, que han de disposar de tots els poders i de tota autoritat per vendre i invertir en nom seu, els diners derivats d'accions, fons o bons dels quals el meu patrimoni residual o el producte d'aquest, a partir d'ara és autoritzat per ser invertit en la compra de ple dret o de dret consuetudinari dels heretats que han de ser, però, considerats com a béns mobles des del moment i fins el moment de canviar, alterar, transposar o revendre aquest o qualsevol part d'aquest. El benefici anual d'aquesta part ha de servir per l'alimentació i educació dels fills de la meua susdita filla fins que siguin majors d'edat. A més, qualsevol part d'aquesta ha de (però només amb el consentiment per escrit de les persones que tenen el dret dels interessos durant la seva continuació) donar-se per avançat pels nomenats fideïcomissaris pel benefici preferent d'aquest nens, i tot el que inclogui les clàusules d'aquest acord, si és que n'hi ha, referent a la part de la meua filla en les premisses dels fideïcomisos.

I disposo que l'ingrés o ingressos dels meus susdits marmessors i fideïcomissaris o el/s seu/s supervivent/s, el seus hereus, marmessors, administradors o cessionaris de la compra o d'altres diners que se'ls hi paguin, en virtut d'aquest testament han de, a tots els interessos, efectes i propòsits, lliurar el comprador o compradors o qualsevol altre persona o persones que hagin pagat els diners rebuts, de qualsevol responsabilitat en vista de l'aplicació i de totes les responsabilitats per o en comptes malversats o inexistents.

I llege tots els béns immobles als susdits William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, investits fideïcomissaris o creditors d'aquest testament, o els meus dos fills grans supervivents en el moment de la meva mort, als seus hereus i cessionaris, per tal que tots els meus crèdits (subjecte els valors de mercat que els afectin) siguin pagats a partir d'aquest béns, i així els hi permeto en els fideïcomisos i pels propòsits anteriorment declarats.

Així que, pel present testament, dispo que els susdits fideïcomissaris d'aquest testament, o els fideïcomissaris que siguin nomenats en virtut d'aquesta disposició, si ells tenen el desig de ser alliberats d'aquest càrrec, es neguen o esdevenen incapaços d'actuar en els fideïcomisos d'aquest testament abans que aquest estigui totalment efectuat i satisfet, la meva susdita esposa, si viu, ha de nomenar-ne un altre. I si ella no viu, ho ha de fer el fideïcomissari/s supervivent/s continuat o en funcions (però, un fideïcomissari retirat se'l pot considerar fideïcomissari continuat si aquesta és la seva voluntat) o pels marmessors, o pels administradors supervivents o pel fideïcomissari continuat. Els susdits Estatuts i premisses dels fideïcomisos han d'estar reconeguts i transferits per tal de donar el dret d'actuar als nous fideïcomissaris d'aquest testament, que han d'actuar en la gestió i execució dels fideïcomisos d'aquest, així com exercir els mateixos poders i facultats en tots els respectes com si ell hagués estat originalment nomenat fideïcomissari d'aquest meu testament.

Sempre que, pel present testament dispo que als susdits fideïcomissaris o fideïcomissari i marmessors en funcions d'aquest testament no se'ls pot aplicar cap recàrrec que no s'apliqui en els fideïcomisos susdits. Així com cap d'ells es fa responsable dels altres, ni els altres d'ells mateixos, però cada un respon dels seus propis actes, ingressos, incompliments o omissions però no de cap infortuni, pèrdua, dany o incident a l'hora d'executar els susdits fideïcomisos, tret que aquest sigui ocasionat per l' incompliment intencionat. A més, ha de ser legal pels respectius fideïcomissaris, a partir dels diners que han d'arribar a les seves pròpies mans en virtut d'aquest testament, primerament, retenir i deduir i reemborsar aquest diners juntament amb els costos, recàrrecs i despeses que derivin de l'execució dels fideïcomisos creats, disposats o relacionats en aquest testament.

I pel present testament revoco tots els meus antics testaments i altres disposicions testamentàries. Declaro que aquest és el meu testament. Per donar fe de tot això, signo

el present document de pròpia mà avui, dia vint-i-set de setembre de l'any de Nostre Senyor mil vuit-cents vuitanta-u [21 de setembre de 1881] –Charles Robert Darwin– signat pel testador Charles Robert Darwin el seu testament, en presència, al mateix temps, i per petició seva, de cada dels que aquí subscrivim els nostres noms com a testimonis –George Morris Clerk al Sr. Bacon el carrer Fenchurch 18, Londres – William Jackson Butler al Sr. Charles Robert Darwin de Down, Kent, a Londres, dia 4 de juny de 1882 de les mans del Sr. William Erasmus Darwin i del Sr. George Howard Darwin, els fills i marmessors als quals es va concedir l'administració.

9. Incidències i resolució de problemes en la traducció

Aquest apartat consta d'una comparació entre el text de sortida i el text d'arribada. Una qüestió important que he après durant aquest quatre anys, és que la traducció s'edecua en el seu context cultural. Per tant, quan traduïm, i no només en l'àmbit de la traducció jurídica, una de les moltes coses que fem és adequar el text a la forma i estil a la cultura d'arribada, amb tots els canvis que això comporta. Doncs bé, aquest apartat és un anàlisi de la traducció que em partoca.

9.1 Problemes lingüístics

9.1.1 Nivell morfosintàctic

Quan traduïm hi ha diversos criteris lingüístics que hem de tenir en compte per millorar la llegibilitat del text. Per exemple, canviem expressions que no tindrien sentit en la nostra llengua, per altres més comunes. En aquest apartat parlaré d'aquesta transposició que succeeix en tota traducció. Per portar-lo a terme, m'he basat en el *Manual de traducció anglès-català* (2003) de Jordi Ainaud, Anna Espunya i Dídac Pujol, en el *Manual de redacció i estil* (2008) d'Eusebi Coromina, i en el *Curs de llenguatge jurídic* (2008) de la Generalitat de Catalunya.

9.1.1.1 L'oració

Les dues parts més importants de l'oració, tal com sabem, són el subjecte (qui o què fa l'acció) i el verb (l'acció, pròpiament dita). A continuació, presto atenció en els aspectes més importants que l'envolten.

- L'ordre subjecte-verb / verb-subjecte

Segons el *Curs de llenguatge jurídic* de la Generalitat de Catalunya, l'ordre lògic i natural de les frases és el següent:

1. Marc introductori
- +
2. Subjecte
- +
3. Verb
- +
4. Complement directe, complement indirecte, complement preposicional, atribut, complement predicatiu
- +
5. Complements circumstancials

Sovint aquest ordre es veu alterat per la parla espontània dels parlants. En els documents jurídics especialment, aquest ordre es veu sovint distorsionat, cosa que en dificulta la comprensió.

L'anglès, a diferència del català, sempre requereix d'un subjecte ja que no conjuga els verbs. En canvi, en català, si el subjecte es pot deduir a través del context anterior i perquè concorda en gènere i nombre amb el verb, l'elimino. Aquí tenim un exemple de la meua traducció:

TS: “I give and bequeath to my eldest son, William Erasmus Darwin, or in the event of his dying in my lifetime, to my eldest surviving son at the time of my decease, all my family portraits and family papers and all my medals and the silver candle sticks with an inscription presented to me by the Royal Society”.

TA: “Llego tots els retrats, papers de la meua família i tots els canalobres de plata que m'hagi entregat la Royal Society, al meu fill gran, William Erasmus Darwin o, en cas que mori mentre jo visqui, al meu fill gran supervivent en el moment de la meua mort”.

Tal com podem apreciar, en el text d'arribada el subjecte és el·líptic, mentre que en anglès es fa servir el pronom personal *I*. Per altra banda, també podem veure que l'ordre de la frase del TS és: Subj + V + CI+ CD. Per millorar-ne la comprensió aquest ordre ha estat modificat en el TA per: (Subj) + V + CD + CI.

- L'alternança activa-passiva

En català, la manera natural d'expressar una acció és emprant la veu activa. Així que haurem de recórrer a l'ordre natural de la frase que situa en primer lloc l'autor de l'acció del verb. Segons el *Manual de traducció anglès-català* (2003) en anglès, com que l'ordre verb-subjecte es dona en poquíssims casos, quan el parlant vol deixar l'agent en la posició final i sovint recorre a la construcció passiva. Tot i així, en català hem d'evitar la passiva per tal de millorar la comprensió del text. Vegem-ne un exemple:

TS: “And whereas I have not as yet paid the said principal sum of five thousand pounds, so as aforesaid covenanted to be paid by me, my heirs, executors or administrators or any part of such principal sum to the trustees of the said Settlement executed, on the said marriage of my said son Horace Darwin.” [...]

TA: “I considerant que encara no hem pagat la suma de cinc mil lliures de l’anterior acord efectuat, tal com abans els meus hereus, marmessors o administradors i jo hem promès pagar pel susdit matrimoni del meu fill, Horace Darwin” [...]

Tal com es pot veure, la frase en anglès està construïda a través d’una passiva *convenated to be paid by me...*. En canvi, en català he optat per utilitzar pretèrit perfect d’inditaci “ hem promès pagar”. Sabem que el complement agent *by me, my heirs, executors or administrators*, en veu activa passa a ser el subjecte “els meus hereus, marmessors o administradors i jo”.

9.1.1.1.1 El sintagma nominal

El sintagma nominal està format pel nom o un pronom que fan de nucli. Normalment, aquest nucli va acompanyat de determinants i/o complements. Per tant, la seva estructura bàsica és determinant + nucli + complement nominal.

- El gènere

Tal com molt bé explica el *Manual de traducció anglès-català* (2003) “el gènere gramatical es manifesta en anglès d’una forma encoberta i només en aquells noms que fan referència a éssers sexuats”. Altrament dit, en anglès els substantius no tenen gènere, com és el cas del català. Quan es necessita especificar el gènere dels éssers sexuats, l’anglès té tres estructures per determinar-lo: a través de determinants possessius en singular (*his, her, its*), de pronoms personals de tercera persona del singular (*he, him, his*) pel masculí, (*she, her, hers*) pel femení i (*it, it’s*) pel neutre, o de relatius interrogatius (*who, whom*). Cal remarcar que el gènere no es distingeix ni a l’adjectiu ni als determinants no possessius (*the, a, some, any, most, etc.*).

En català en canvi, ens veiem obligats a explicitar el gènere dels substantius, així que cal prestar atenció a les pistes que ens proporcionen el context immediat. Això ens obliga a afegir, en molts casos els determinants que acompanyen el nom (el, la, els, les). Vegem-ne alguns exemples:

TS: “ And upon trust that they, the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease” [...]

TA: “I en els fideïcomisos permeto que ells, els susdits dos fills grans William Erasmus Darwin i George Howard Darwin” [...]

Aquest exemple deixa ben clar que el context és un gran aliat, ja que seria incorrecte traduir *they* per “elles” en aquest cas, ja que William i George són dos homes.

De vegades, la traducció del gènere només recau en canviar o l'article neutre *the* per el determinant corresponent en català. En anglès no totes les paraules porten article determinant, és a dir que en català, s'ha d'afegir. Una altra solució viable, és fer servir el masculí genèric per referir-se als dos gèneres:

TS: “And I declare and direct that the receipt or receipts of my said executors and trustee, hereinbefore named, or the survivor of them, their or his heirs, executors, administrators or assigns for any purchase or other money payable to them or him under or by virtue of this my will shall to all interests effects and purposes discharge the purchaser or purchasers, or other person, or persons paying the money therein acknowledged or expressed to have been received from all liability of seeing to the application and all responsibility for or on accounts of the misapplication or nonapplication of the said money, or any part thereof”.

TA: “I dispo que l'ingrés o ingressos dels meus susdits marmessors i fideïcomissaris o el seu supervivent, els seus hereus, marmessors, administradors o cessionaris de la compra o d'altres diners que se'ls hi paguin, en virtut d'aquest testament han de, a tots els interessos, efectes i propòsits, lliurar el comprador o compradors o qualsevol altre persona o persones que hagin pagat els diners rebuts, de qualsevol responsabilitat en vista de l'aplicació i de totes les responsabilitats per o en comptes malversats o inexistents”.

- Els determinants i quantificadors

El *Manual de traducció anglès-català* (2003) defineix els determinants com a peces que acompanyen el nom comú. Els determinants inclouen els articles definits, com per exemple *the*, els demostratius, i els possessius, per exemple *his*. Però, per altra banda també tenim els quantificadors, que expressen el nombre d'individus designats, o bé la quantitat del conjunt. Els quantificadors estan compresos pels numerals cardinals (un, dos, tres), els quantitius (gens, molt, gaire) i els indefinits (un, tothom).

En anglès, un nom que funcioni com a atribut classificador d'un subjecte específic va determinat per l'article indefinit *a / an*. En canvi, aquest determinant és innecessari. Vegem-ne un exemple:

- Els complements del nom

En aquest àmbit, hi ha diverses diferències entre l'anglès i el català. La més evident, potser, és l'ordre no marcat entre aquests dos elements del sintagma nominal: en català, l'estructura habitual és: adjectiu + nom, en canvi en anglès és justament a l'inversa, tal com explica el *Manual de traducció anglès-català* (2003).

Podem definir dues classes clares d'adjectius tant en català com en anglès: els adjectius qualificatius (*sweet house*), i els especificatius (*domestic flights*). Pel que a aquest últim, el més probable és que en català li correspongui un complement del nom que anirà posposat (vol intens). Però en el primer cas, el més probable és que l'ordre es mantingui (viatge llarg), tot i que pot canviar si l'adjectiu s'usa de forma valorativa o quan és un epítet. Vegem-ne un exemple:

TS: “William Erasmus Darwin and Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease [...]

TA: “William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, o els meus dos fills grans supervivents en el moment de la meva mort [...]

En anglès la preposició *of* insereix un sintagma preposicional que fa de complement del nom. Tal com hem dit anteriorment, aquesta estructura es manté igual en la traducció, ja que és un adjectiu especificatiu (aquesta mort i no una altra).

9.1.1.1.2 La seqüència verbal

- El temps

El temps verbal ens ajuda a situar l'acció en una circumstància o en un moment determinat.

En el llenguatge jurídic, però, hi ha alguns temps que és recomanable evitar. El temps més utilitzat per excel·lència en els textos jurídics és el present. Per expressar obligacions, per exemple, és recomanable evitar el futur, temps que sovint es fa servir en aquests casos, per tal de deixar clar el matís prescriptiu de la frase i evitar que sigui interpretada com una mera descripció del futur.

Una de les formes més usades en aquest testament és el *shall*. Aquest, en anglès s'utilitza molt per indicar el futur, en frases amb *I* o *we*. També s'utilitza per expressar suggerències o per fets que ja estan predestinats. Vegem-ne un exemple

TS: “[...] they or he at their or his discretion shall think proper or expedient make sale and absolutely dispose of or concur in selling and disposing of all my messuages, lands, hereditaments and real estate (nevertheless as to my said messuage and land at Down aforesaid, and now in my occupation with the consent in writing of my said wife during her life), either by public auction or private contract ” [...]

TA: “s’han de posar d’acord en vendre, ja sigui per subhasta pública o per contracte privat, o en disposar de totes les meves vivendes, terrenys o heretatges i béns immobles, segons el que creguin més apropiat o oportú, immediatament o en el moment de la meva mort.

En aquest cas, la versió anglesa fa servir el *shall* amb *they* o *he* de subjecte. En anglès, aquest temps verbal en aquesta frase no expressa obligació, sinó possibilitat. Per aquest motiu ho he traduït al català amb el verb en subjuntiu. Però:

TS: “And I declare that in case any doubt shall arise as to what articles are included in either of the said bequests, the decision in writing of my executors or acting executor, respecting such doubt, shall be conclusive”.

TA: “Disposo que, en cas que pugui sorgir qualsevol dubte referent les seccions incloses en els llegats anteriors, la decisió per escrit dels meus marmessors o marmessor en funcions, respecte al dubte, ha de ser la decisiva”.

En aquest cas el *shall* sí que expressa obligació. És per això que m’he ajudat de la perífrasi d’obligació haver + de + infinitiu per remarcar el sentit contundent que té aquesta frase.

9.1.2 Nivell lexicosemàntic

9.1.2.1 El lèxic

Els textos jurídics són coneguts pel seu vocabulari específic i per les seves expressions fixades, que no sempre són fàcils d’interpretar. És per això que els glossaris, diccionaris especialitzats i bases de dades tenen raó de ser. El lèxic específic d’aquesta traducció forma part del Codi civil, tal com he comentat en la introducció. També en podem trobar alguns exemples en el buidatge terminològic de 30 paraules inclòs en l’annex d’aquest treball. A continuació proposo alguns exemples del lèxic tècnic de la meva traducció:

TS: “And I give and bequeath, and by virtue and in exercise and execution of any power or authority in any power in enabling me in their behalf, (except as hereinbefore mentioned) appoint all my moneys, securities for money, money in the funds, Railway shares, and generally all my personal estate er which I am enabled to entitled to bequeath or appoint or dispose of except what I otherwise dispose of by this my will or any codicil hereto to the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, their executors, administrators and assigns”.

TA: “Llego tots els meus diners, garanties de pagament, diners en fons, accions ferroviàries i, en definitiva, tots els meus béns mobles que tinc el dret de llegar, designar o disposar als susdits William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o els meus dos fills grans en el moment de la meva mort, als seus marmessors, administradors i cessionaris, en excepció d’altres disposicions diferents d’aquest testament o de qualsevol altre codicil adjunt, en virtut, exercici i execució de qualsevol poder o autoritat que m’ho permet en nom meu (tret de l’excepció abans mencionada)”.

- Topònims, antropònims i altres noms propis

Aquest ha estat en els últims temps un debat molt polèmic, ja que els criteris d'allò que s'ha de traduir i el que no han anat evolucionant al llarg del temps. Així doncs, quan realitzem una traducció al cenyir-se en el que diuen els llibres d'estil o en la voluntat del client. Tot i així, tal com trobem al *Manual de traducció anglès-català* (2003), traduirem els topònims (noms de lloc) quan:

- a) siguin noms de continents i els topònims que els inclouen: *Europe* per 'Europa'; *South America* per 'Amèrica del Sud'.
- b) es tracti dels mars i dels oceans: *the Indian Ocean* per 'l'oceà Índic'.
- c) siguin topònims compostos de nom comú i adjectiu i/o complement: *Rocky Mountains* per 'muntanyes Rocalloses'.
- d) Siguin topònims compostos d'adjectiu i/o complement i nom propi: *New England* per 'Nova Anglaterra'.
- e) siguin topònims que són ells mateixos traduccions o adaptacions de topònims d'altres llengües: *Burma* per 'Birmània'; *Kampuchea* 'Cambotja'.
- f) es tracti de tots els altres topònims que ja tenen tradicionalment consolidada una forma catalana. Aquesta categoria és un veritable calaix de sastre, amb exemples tan coneguts com *London* per 'Londres'; *Scotland* per 'Escòcia'.

Dit d'una manera més simple, segons el *Manual de redacció i estil* (2008) els topònims de fora dels Països Catalans s'escriuen i es diuen en català si tenen una forma catalana tradicional o bé una adaptació a la nostra llengua (es pot consultar la *Gran Enciclopèdia Catalana*).

Vegem-ne alguns exemples:

TS: "This is the Last Will and Testament of me, Charles Robert Darwin of Down, near Beckenham, in the County of Kent, Esquire. I direct all my final debts and my funeral and testamentary expenses to be paid and satisfied as soon as conveniently, can be after my death, out of my personal estate not thereafter specifically bequeathed or disposed of. And I appoint my two eldest sons, William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, Executors and Trustees of this my will".

TA: “Aquest el testament de mi mateix, del Sr. Charles Darwin, de Down, prop de Beckenham, comtat de Kent. Disposo que tots els meus deutes finals i despeses funeràries i testamentàries s’han de pagar tan aviat com sigui convenient, pot ser després de la meva mort, i a partir dels meus béns mobles no específicament llegats o disposats a continuació. Nomeno els meus dos fills grans, William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o els dos fills grans que em sobrevisquin en el moment de la meva mort, marmessors i fideïcomissaris d’aquest testament”.

Quan en el testament es fa referència a Down, hem d’entendre, tal com he explicat a la contextualització de la traducció de Darwin, que fa referència a la seva casa de Down, anomenada Down House. Així que he optat per no traduir aquest topònim, ja que no té equivalent vàlid en català. El mateix ha passat amb els altres topònims que hi apareixen: Beckenham i Kent, que no han estat traduïts perquè a l’*Enciclopèdia Catalana* hi apareixen sense traducció equivalent.

Pel que fa als antropònims (noms de persona) per norma general no es tradueixen, però aquesta norma té algunes excepcions incloses en el *Manual de traducció anglès-català* (2003):

- a) noms de monarques,, prínceps, princeses, emperadors i papes es tradueixen per l’equivalent de la llengua d’arribada: *Princess Margaret* per ‘la princesa Margarita’.
- b) noms de personatges destacats de la Bíblia i altres textos sagrats, del santoral, de l’Antiguitat, de l’Edat Mitjana i del Renaixement es tradueixen per l’equivalent de la llengua d’arribada: *Buddha* per ‘Buda’.
- c) noms l’ortografia dels quals ha estat adaptada a la pronunciació anglesa a partir d’un sistema d’escriptura diferent de l’alfabet llatí, en aquest cas fem l’adaptació ortogràfica de l’original directament al català, independentment de l’anglès: *Tchaikovsky* per ‘Txaikovski’.
- d) noms que, en la versió anglesa, són ja traducció, com ara els noms de cabdills nadius nord-americans o personatges de contes de fades: *Little Red Riding Hood* per ‘Caputxeta Vermella’.

Vegem-ne un exemple en la traducció:

TS: “And hereby revoking all my former wills and other testamentary dispositions, I declare this only to be my last will and testament. In witness whereof I have hereunto set my hand this twenty seventh day of September in the year of our Lord one thousand eight hundred and eighty one [21 September 1881] — Charles Robert Darwin — Signed by the testator Charles Robert Darwin and for his last will and testament in the presence at the same time and at his request in his presence and in the presence of each other we have hereunto subscribed our names as witnesses — George Morris Clerk to Mr. Bacon, 18 Fenchurch Street, London — William Jackson Butler to Charles Robert Darwin Esqr of Down Kent”.

TA: “I pel present testament revoco tots els meus antics testaments i altres disposicions testamentàries. Declaro que aquest és el meu testament. Per donar fe de tot això, signo el present document de pròpia mà avui, dia vint-i-set de setembre de l’any de Nostre Senyor mil vuit-cents vuitanta-u [21 de setembre de 1881] –Charles Robert Darwin– signat pel testador Charles Robert Darwin el seu testament, en presència, al mateix temps, i per petició seva, de cada dels que aquí subscrivim els nostres noms com a testimonis –George Morris Clerk al Sr. Bacon el carrer Fenchurch 18, Londres – William Jackson Butler al Sr. Charles Robert Darwin de Down, Kent, a Londres, dia 4 de juny de 1882 de les mans del Sr. William Erasmus Darwin i del Sr. George Howard Darwin, els fills i marmessors als quals es va concedir l’administració”.

Ja aquest antropònims de la traducció, no corresponen a la descripció de les excepcions abans mencionades, no n’he traduït cap.

En canvi, podem apreciar que he traduït el títol de dos manuscrits llegats per Darwin:

TS: “I give and bequeath to my eldest son, William Erasmus Darwin, or in the event of his dying in my lifetime, to my eldest surviving son at the time of my decease, all my family portraits and family papers and all my medals and the silver candle sticks with an inscription presented to me by the Royal Society. Also all my Diplomas and the manuscript of the Voyage of the Beagle and the manuscript of my Autobiography. And I give and bequeath to my son, Francis Darwin, my Scientific library that is all books relating to Science”.

TA: “ Llego tots els retrats, papers de la meva família i tots els canalobres de plata que m’hagi entregat la Royal Society, al meu fill gran, William Erasmus Darwin o, en cas que mori mentre jo visqui, al meu fill gran supervivent en el moment de la meva mort. També li llego els meus diplomes, el manuscrit del Viatge del Beagle i el manuscrit de la meva Autobiografia. Llego al meu fill, Francis Darwin, la meva biblioteca científica de la qual tots els llibres estan relacionats amb la ciència”.

Ja que aquests dos manuscrits tenen un equivalent en català, ja que són obres publicades per Darwin, els he traduït. Tot i això, tal com dicta *el Manual de redacció i estil* (2008) els títols de les publicacions no periòdiques s’escriuen en cursiva, i la primera lletra en majúscula, així que ho he aplicat en la versió catalana.

A més, tal com podem apreciar en aquest mateix exemple, ens trobem amb un altre nom propi: el de Royal Society. Si fem una cerca a la *Gran Enciclopèdia Catalana*, veurem que defineix la Royal Society com “l’acadèmia de ciències britànica The Royal Society of London for Improving Natural Knowledge”, nom de la qual no s’adapta al català. Així que l’he mantingut tal qual.

- Les formes de tractament

Quan traduïm un document formal d’aquest tipus, una qüestió que sovint se’ns planteja és la utilització de l’article personal. Així bé, en la traducció he optat per ometre’l en tots els casos ja és un document formal i l’ús de l’article hagués estat poc idoni.

Per altra banda, l’anglès britànic té molta tendència a utilitzar termes de tractament com *mister* (abreviat *Mr*), *mistress* (abreviat *Mrs*), *miss* i *Ms* (terme usat indistintament per a *mistress* o *miss*). Segons el *Manual de traducció anglès-català* (2003) en textos periodístics és recomanable no traduir aquests termes de tractaments. Per altra banda, en altre tipus de textos sovint és més que una forma protocol·lària d’adreçar-se a algú, ja que també s’utilitza com a tractament equivalent al ‘vostè’ català i sempre s’ha d’escriure en majúscula en les dues llengües. Així doncs, l’únic terme de tractament com els abans mencionats, l’he traduït per ‘Senyor’. Vegem-ne l’exemple:

TS: “[...] George Morris Clerk to Mr Bacon, 18 Fenchurch Street London [...]”.

TA: “[...] George Morris Clerk al Sr. Bacon el carrer Fenchurch 18, Londres [...]”.

L'altre terme de tractament que també apareix sovint en el text de sortida, és el d'*Esquire* en anglès. Tal com podem apreciar en el buidatge terminològic, *Esquire* és una forma de tractament que es fa servir en cartes o en altres documents formals. S'utilitza després del nom (*Frederick Saunders, Esquire*). El seu equivalent en català és, també, el de 'Senyor' (Sr. Frederick Saunders).

TS: "This is the Last Will and Testament of me, Charles Robert Darwin of Down, near Beckenham, in the County of Kent, Esquire".

TA: "Aquesta és el testament de mi mateix, del Sr. Charles Darwin, de Down, prop de Beckenham, comtat de Kent".

- Terminologia jurídica

Tal com he esmentat abans, els testaments en anglès estan plens de redundàncies expressives, com és el cas de *last will and testament*. En català, però, la traducció literal d'aquest doblot no és habitual, tal com es pot apreciar en els textos paral·lels inclosos (*50 documents jurídics en català, 2002*) . Així doncs, ho he traduït per 'testament'. Vegem-ne un exemple:

TS: "This is the Last Will and Testament of me, Charles Robert Darwin of Down, near Beckenham, in the County of Kent, Esquire".

TA: "Aquest és el testament de mi mateix, del Sr. Charles Darwin, de Down, prop de Beckenham, comtat de Kent".

Altres redundàncies que poden apreciar en aquest testament són les següents:

TS: "[...] and do and shall make and execute all such acts deeds and assurances as shall be necessary for carrying such sale or sales as aforesaid into effect".

TA: " [...] Han d'executar tots els actes apropiats i assurances necessàries per portar a terme aquesta/es venda/es".

El *do and shall* o el *shall and may* són dues que es repeteixen contínuament. Així que, per tal de fer el text més entenedor, i ja que són sinònims parcial, en tots aquests casos he optat per deixar només un verb.

També cal prestar atenció a les preposicions compostes que contenen els documents jurídics anglesos, com pot ser el cas de *thereto, hereinafter, herein, thereof*, etc. En tots aquets casos, el més important primer de tot és entendre el text. Un cop entès, ho he adaptat al màxim possible a la forma catalana i, ja que no és habitual trobar-se aquestes preposicions en un text català, o ho he suprimit perquè per context ja es feia evident, o ho he canviat per una forma equivalent. Vegem un exemple d'una forma equivalent:

TS: “And I declare that the reduced share of my daughter, the said Henrietta Emma Litchfield, and the reduced share of my other daughter if I shall make any such advances as aforesaid to her or for her benefit upon her marriage, shall be held upon the trusts hereinafter declared of the share hereby provided for such daughter”.

TA:” I declaro que la part reduïda de la meva filla susdita, Henrietta Emma Litchfield i la part reduïda de la meva altre filla, o qualsevol altre avançament que efectui, com l'anterior l'efectuat en benefici del seu matrimoni, han de ser continguts en els fideïcomisos més endavant disposats per fer constar la part que pertoca a cada filla”.

9.1.3 Els trets ortogràfics

- Majúscules i minúscules

Les majúscules i minúscules sempre han estat un tema de debat entre les diferents llengües i cultures, ja que s'utilitzen en tota mena de textos i en faciliten la comprensió. Però, en textos jurídics, s'ha de seguir un seguit de convencions a l'hora d'escriure lleis, institucions o organismes, tractaments, llocs, obres literàries, etc. Aquestes convencions es poden trobar molt fàcilment a través del *Curs de llenguatge Jurídic* (2008) de la Generalitat de Catalunya.

L'anglès té més tendència a escriure certes paraules en majúscula, que en català les escrivim en minúscula. Vegem-ne alguns exemples:

TS: “This is the Last Will and Testament of me, Charles Robert Darwin of Down, near Beckenham, in the County of Kent, Esquire”.

TA: “Aquest és el testament de mi mateix, del Sr. Charles Darwin, de Down, prop de Beckenham, comtat de Kent”.

En aquest cas, es fa servir la majúscula per remarcar la paraula en concret, però a la resta del text està escrita en minúscula. És un ús incorrecte en documents formals, així que ho he escrit en tota la traducció en minúscula, a no ser que aquesta mateixa paraula es trobi a principi de frase o després d'un punt.

En anglès hi ha paraules que sempre s'escriuen en majúscula, per exemple els dies de l'any. Però en català, cal tenir en compte que sempre els escrivim en minúscula:

TS: “[...]in the year of our Lord one thousand eight hundred and eighty one [21 September 1881]”.

TA: “[...] dia vint-i-set de setembre de l'any de Nostre Senyor mil vuit-cents vuitanta-u [21 de setembre de 1881]”

També cal recordar que sempre s'escriu en majúscula, tant en anglès com en català, els antropònims i topònims, cosa que ja he comentat en l'apartat de *Topònims, antropònims i altres noms propis*. Els tractaments protocol·laris també sempre s'escriuen en majúscula:

TS: “[...] George Morris Clerk to Mr Bacon, 18 Fenchurch Street London [...]”.

TA: “[...] George Morris Clerk al Sr. Bacon el carrer Fenchurch 18, Londres [...]”.

9.1.4 Altres particularitats

- Els elements de connexió textual

Els connectors són paraules o grups de paraules que ens ajuden a organitzar i a cohesionar el text per tal que la seva lectura sigui més fàcil i clara. La lectura dels textos jurídics anglesos sovint és densa i de vegades conté moltes redundàncies en una sola frase. Així doncs, cal que la traducció al català estigui formada per frases curtes i entenedores, sense malmetre la informació de l'original. A més, l'anglès en textos jurídics, sovint fa servir els connectors per parlar d'una qüestió que ha estat esmentada molt abans. Vegem-ne un exemple:

TS: “I give and devise and, by virtue and in exercise and execution of every power and authority in anywise enabling me in this behalf appoint all the messuages, land, and

hereditaments and real estate and part or share and parts or shares of messuages lands hereditaments and real estate now belonging, or which shall belong to me, at the time of my decease, either in possession, reversion, remainder, or expectancy or in or over which I have or shall have any desirable interest or power of appointment unto and to the use of the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, their heirs and assigns, for ever.”

TA: “Llego per sempre, l’ús de totes les vivendes, terrenys, heretatges i béns immobles o parts d’aquests que em pertanyen o que em pertanyin en el moment de la meva mort, ja els tingui en possessió, reversió, romanència o a l’expectativa, o sobre els quals tingui qualsevol interès atractiu o poder de nomenament, a William Erasmus Darwin i George Howard Darwin, o els meus dos fills grans supervivents en el moment de la meva mort, als seus hereus i cessionaris, en virtut i en ple exercici i execució de cada poder i autoritat que em permet assignar-los en nom meu”.

Tal com mostra l’exemple, el primer *which* fa referència a “les vivendes, terrenys, heretatges i béns mobles”. Per unir aquest sintagma nominal amb el verb, he utilitzat la conjunció “que”. En canvi, en el segon *which*, que té el mateix antecedent que el primer, l’he traduït per el pronom relatiu “els quals” per tal que s’adeqüés en el context de la traducció.

- Els referents culturals

Trobem referents culturals a qualsevol tipus de text. Podem parlar de referents cultural perquè cada llengua està subjecte a la seva cultura. És per això que quan traduïm hem d’anar en compte amb aquests elements, per tal de no canviar el sentit ni el significat.

Els referents culturals més comuns en els textos jurídics són lleis, institucions, processos judicial, tribunals, nomenaments, etc. No hem de traduir mai un referent cultural si no hi ha un equivalent total en la llengua d’arribada. La solució més emprada en aquest cas, és el procés d’estrangerització, el qual el TERMCAT defineix com el “mètode de traducció en què el text traduït o les seves microunitats preserven les convencions de la cultura de partida”. Vegem-ne un exemple:

TS: “ [...] was proved in the Principal Registry of the Probate Division of the High Court of Justice[...]”

TA: “[...] va ser verificat en el Registre Principal de la Divisió de Successions del Tribunal Superior de Justícia [Principal Registry of the Probate Division of the High Court of Justice] [...]”.

Els noms de tribunals i organismes que apareixen en el text de sortida no els he traduït, ja que no existeix un equivalent total en català o espanyol. Tot i així, he fet una traducció el més aproximada possible i he mantingut el referent cultural entre claudàtors.

10. Procediments de traducció

La tècnica de la traducció inclou diverses disciplines que van començar a sorgir els anys cinquanta del segle XX. Una d'aquestes primeres disciplines pioneres va ser l'Estilística comparada, amb la pretensió de comparar els textos originals amb les traduccions. Quan traduïm, el més habitual és que hi hagin pèrdues, desplaçaments o guanys tant a nivell sintàctic, morfològic, semàntic o en l'estructura dels paràgrafs, etc.

Els estudiosos Paul Vinay i Jean Darbelnet van proposar, per primera vegada, a la seva obra *Stylistique comparée du français et de l'anglais* (1958 i edició revisada 1977), nou formes d'aparellament entre fragments d'un original i les correspondències de la traducció i les van anomenar "procediments tècnics de traducció". Aquestes nou formes són el manlleu, el calc, la traducció paraula per paraula, la transposició, la modulació, l'equivalència, l'adaptació, l'amplificació i la compensació. Segons els autors, les tres primeres formes són considerades "procediments de traducció directa o literal", i les quatre següents "procediments de traducció obliqua", és a dir, que s'altera la forma i potser, fins i tot, el contingut de la traducció per adaptar-ho al context de l'original. Posteriorment, en manuals es van afegir dues formes més que, en definitiva, complementen a les dues últimes (l'amplificació i la compensació), anomenades la condensació i l'omissió (Vázquez-Ayora, 1977 i López Guix i Wilkinson, 1997).

Cal remarcar, que els procediments de traducció de Vinay i Darbelnet (i dels altres autors que els han ampliat) no són regles ni normes per traduir, sinó una comparació de les diferències entre ambdós textos que han aparegut al passar un missatge d'una llengua i de la seva cultura cap a unes altres.

Aquest procediments sobreviuen encara en la didàctica de la traducció, ja que la seva obra es considera ja, entre els entesos, com un clàssic. Tot i això, el traductor necessita altres criteris per prendre decisions, que aniran vinculats amb l'encàrrec de la traducció, ja que aquest procediments de la traducció no donen una resposta definitiva pel text d'arribada, ja que cap procediment és millor que un altre, tot anirà vinculat a la llengua i a la cultura d'arribada.

A continuació presento la definició d'alguns d'aquest procediments extrets del *Manual de traducció de anglès-català* de Jordi Ainaud, Anna Espunya i Dídac Pujol (2003), en els quals ja estan inclosos els comentaris de Vinay i Darbelnet

10.1 El calc

Segons Ainaud, Espunya i Pujol el calc és “una expressió del text meta que conserva l’estructura o el significat d’una expressió del text original (2003:20). Encara que normalment es converteix en un defecte de la traducció, ja que el lector descodifica el text amb un lèxic i una gramàtica diferent a l’habitual, també remarca, sovint, la llengua i la cultura del text original. Així com en el cas del manlleu. Se’n destaquen dos tipus de calcs; els calcs de forma (morfològics, sintàctics, ortogràfics i de puntuació) i calcs de significat (lèxic i semàntics).

Ainaud, Espunya i Pujol defineixen el calc morfològic com l’ús d’una unitat lèxica en la llengua meta que reproduïx l’estructura morfològica de la llengua original. En canvi, el calc sintàctic és l’ús de patrons estructurals de la llengua original que no són susceptibles de calcs sintàctics.

El calc semàntic s’entén habitualment el calc lèxic, anomenat també literalisme, parany de traducció o fals amic (*false friend*) que consisteix en l’ús d’un mot de la llengua meta en una accepció inexistent en l’actualitat en aquesta llengua per la semblança amb una paraula del text original (2003:23).

Els autors també defineixen els calcs ortogràfics com a una reproducció de la ortografia del text meta de l’ortografia d’un mot del text original (2003:23).

Vegem un exemple del text de sortida d’aquest treball on es podia haver comès un calc:

TS: “[...] daughter shall or may after the determination of the preceding life interests therein, be paid or applied for the maintenance and education of such child during minority and moreover any part or portion of such expectant share shall or may [...]”.

TA: “[...] El benefici anual d’aquesta part ha de servir per l’alimentació i educació dels fills de la meua susdita filla fins que siguin majors d’edat [...]”.

Minority ho podia haver traduir per “minoria”, però *minority* tal com podem veure en el buidatge terminològic, significa ‘minoria d’edat’, és a dir, l’època d’abans de ser major d’edat. Tot i això no ho he traduït per “minoria d’edat” sinó que he optat per la forma “fins que siguin majors d’edat” perquè m’ha semblat una expressió més habitual en textos catalans.

10.2 La traducció paraula per paraula

La traducció paraula per paraula segons Ainaud, Espunya i Pujol és una extensió del calc, però perquè és compleixi s'han de respectar les servituds de d'idioma d'arribada. Newmark (1981:63) prefereix anomenar-lo “traducció literal”.

Aquest procediment és més fàcil de fer servir quant més pròximes sigui la llengua de sortida de la d'arribada, ja que l'estructura i la forma seran similars. Cal anar amb compte, perquè encara que tinguem elements interlingüístics i interculturals que facin possible la utilització d'aquest procediment, no vol dir que sempre sigui el més adequat. S'ha de tenir en compte, entre d'altres coses, els factors lingüístics i no lingüístics.

En la traducció d'aquest treball, és difícil trobar traduccions paraules per paraules, ja que l'estructura anglesa i la catalana són molt diferents. A més a més, és molt lògic que, per tal de seguir l'ordre natural de les paraules en català, s'hagi de modificar la versió anglesa. Vegem, doncs, un exemple de traducció paraula per paraula, on els elements de la següent enumeració han estat traduïts seguint aquest procediment:

TS: “[...]Emma Darwin, all my watches, jewels, ornaments of the person and wearing apparel and all and singular my household furniture, implements of household use, or ornamental plate, linen, books, wine, china glass, carriages, horses, garden and farm utensils and other articles [...]”.

TA: “[...] Emma Darwin, tots els meus rellotges, joies, ornaments personals, peces de vestir, tots i cada un dels mobles de casa, estris d'ús domèstic, objectes decoratius de plata, roba, llibres, vi, vidre xinès, carruatges [...]”.

10.3 La transposició

La transposició consisteix en un canvi de categoria gramatical, és a dir, l'ús d'un lexema d'una categoria gramatical diferent a la que tenia el lexema que el text original expressava el mateix contingut (2003:25).

Aquesta tècnica de traducció és molt emprada en la traducció de l'anglès al català. Val a dir que és molt comú en la llengua anglesa l'ús de noms, que en català i en altres

llengües romàniques convertim en verbs. Així que el pas de verb a nom, és molt més freqüent en aquest tipus de traduccions que el pas de nom a verb. En conseqüència, tendim, els traductors, a utilitzar aquesta tècnica de traducció de manera inconscient i resolutiva. Vegem-ne alguns exemples:

TS: “ I give and bequeath to my eldest son, William Erasmus Darwin, or in the event of his dying in my lifetime[...]”

TA: “Llego tots els retrats, papers de la meva família i tots els canalobres de plata que m’hagi entregat la Royal Society, al meu fill gran, William Erasmus Darwin o, en cas que mori mentre jo visqui[...]”.

En aquest cas podem apreciar com l’estructura de *his dying* consta d’un determinant possessiu que acompanya a un nom. Però, en el text d’arribada (*que mori*) aquesta estructura és substituïda per un verb en subjuntiu. També es pot apreciar que *my lifetime* es podia haver traduït per “el meu temps de vida”, però no és una forma habitual, així que s’ha produït un canvi de categoria gramatical ja que el sintagma nominal del text de sortida ha passat a ser un verb, també en subjuntiu, en el text d’arribada.

10.4 La modulació

La modulació és una tècnica de traducció que deixa al descobert la capacitat del traductor per separar-se del text original per adaptar-lo a les formes més habituals de la llengua d’arribada. Ainaud, Espunya i Pujol la defineixen com “una alteració del contingut literal d’un fragment de l’original sense que en canvi el sentit per poder adaptar la traducció a les preferències expressives pròpies de la llengua meta”. Aquesta tècnica de traducció implica un canvi en el contingut, i per tant afecta el nivell semàntic. Una de les modulacions més utilitzades és el pas d’una expressió afirmativa a una de negativa mitjançant la negació de l’antònim, tal com podem apreciar en el següent exemple:

TS: “[...] daughter shall or may after the determination of the preceding life interests therein, be paid or applied for the maintenance and education of such child during minority and moreover any part or portion of such expectant share shall or may [...]”.

TA: “[...] El benefici anual d’aquesta part ha de servir per l’alimentació i educació dels fills de la meva susdita filla fins que siguin majors d’edat [...]”.

10.5 L’equivalència

Aquest procediment segons Vinay i Darbelnet és un cas especial de modulació en el qual les opcions són preexistents en la llengua d’arribada, bé perquè són expressions fixades individuals, bé perquè són fórmules associades a situacions concretes. En aquest cas, el procediment consisteix a trobar el refrany, frase feta, locució, expressió original, etc (2003:28). L’exemple que posen els mateixos Ainaud, Espunya i Pujol és el de la frase *say cheese...* en anglès. En català, l’adaptem per (“pa-taa-ta”) ja que no tindria cap mena de sentit una traducció paraula per paraula (“digueu formaaatge”).

En aquest cas no s’ha trobat cap exemple en la traducció.

10.6 L’adaptació

Ainaud, Espunya i Pujol ens presenten l’adaptació com a un procés que “consisteix en substituir un o més elements del contingut del text original per un altre o altres que garanteixin els efectes pretesos a l’original. Aquest procediment sol emprar-se quan la comprensió plena del text es veu amenaçada pel desconeixement —per part del lector de la traducció— d’aspectes de la cultura original explícits o implícits en el text (2003:29). Ja tant pot ser un procés d’ampliació de la informació puntual en una sola frase del text, per exemple, el canvi d’una lletra de cançó per una altra, perquè la cançó de la llengua original inclou un aspecte cultural tabú o inexistent a la llengua i cultura d’arribada, o bé un canvi que afecti a tota la traducció sencera, per exemple el canvi de la paraula *inch* en el text original, per ‘centímetres’. Evidentment aquest canvis de mesura exigeixen la conversió de la mesura, però és una tècnica molt útil, ja que s’usa un mot i un contingut més comú tant en la llengua com en la cultura d’arribada.

Aquesta tècnica de traducció és molt emprada en l’adaptació d’obres de teatre i de guions cinematogràfics, ja que es dirigeix en un públic nou amb un rerefons diferent, i facilita la comprensió de la història explicada. Tot i així, s’ha d’anar amb compte, perquè pot causar un allunyament important del text original.

En la traducció no apareixen exemples d’adaptació.

10.7 L'amplificació i la condensació

Tal i com l'amplificació és definida per Ainaud, Espunya i Pujol “intenta fer explícits elements conceptuals que eren implícits al text original, bé per raons sintàctiques, bé per raons culturals (2003:31). L'exemple següent que els autors citen ens facilitarà la comprensió d'aquesta tècnica de traducció:

Life, although material, is inextricable from the behaviour of the living (Margulis i Sagan, 1995:14) per ‘la vida, malgrat ser material, és inseparable del concepte d'ésser vivent. (Margulis i Sagan, 1997:15).

En aquest exemple, es comet una amplificació per causes gramaticals, ja que la preposició ‘malgrat’ no pot anar seguida d'un adjectiu. Així que, la traducció bé pot aparèixer amb un sintagma nominal (“malgrat la seva materialitat”), o bé amb un infinitiu (“malgrat ser material”). Vegem-ne un exemple de la traducció:

TS: “ [...] was proved in the Principal Registry of the Probate Division of the High Court of Justice[...]”

TA: “[...] va ser verificat en el Registre Principal de la Divisió de Successions del Tribunal Superior de Justícia [Principal Registry of the Probate Division of the High Court of Justice] [...]”.

En aquest cas he hagut d'amplificar el contingut perquè no existeix un equivalent exacte d'aquesta institució a Catalunya. Si no hagués fet aquest aclariment, estaria, de ben seguir, malversant el contingut del text original.

10.8 La compensació o l'omissió

La compensació, segons Ainaud, Espunya i Pujol implica l'expressió d'elements del contingut o de l'estil en un punt del text diferent d'on apareixien a l'original. Un dels casos més habituals és la traducció de les varietats d'usuari (dialectes geogràfics, històrics o socials), on és molt difícil la traducció dels trets morfosintàctics i lèxics que els caracteritzen en el mateix segment on apareixen a l'original. L'omissió és, doncs, l'eliminació volguda d'una paraula o seqüència del text original (2003:33). Així doncs, la compensació pot ser un procediment complementari a l'omissió. Vegem-ne alguns exemples:

TS: “This is the Last Will and Testament of me [...]”

TA: “Aquest és el testament de mi mateix [...]”

Aquest és un cas d'omissió, ja que he suprimit en el text d'arribada la traducció de *last will*. Ara bé, *last will* i *testament* són sinònims parcials. Tal com he explicat anteriorment, en la majoria de textos paral·lels només trobem “testament”. Així que ho he adaptat aquesta expressions a la cultura d'arribada.

11. Conclusions

Existeix la creença que traduir no és res més que agafar un diccionari i començar a buscar paraules. Doncs bé, no és així, però potser jo abans de cursar aquest grau, també en tenia una idea –no tant grollera– semblant. Gràcies a aquest quatre anys, i aquest treball n'és la prova, tinc totalment comprovat que per traduir són necessaris una sèrie de passos ben marcats.

Així doncs, quan vaig començar aquest treball pretenia assolir, a grans trets, tres tipus d'objectius diferents: l'ampliació de coneixements, saber desenvolupar un procés traductològic i poder justificar les decisions preses. El primer consistia, d'una banda, en aprofundir els coneixements que tenia sobre el dret de successions a Anglaterra i a Catalunya, i de l'altra, en veure clarament l'estructura d'un testament anglès i un testament català. Pel que fa al segon objectiu, no em pensava pas que em costés tanta feina, ja que alguna traducció d'algun testament havia fet durant el grau, però aquest en concret, el puc descriure per la seva estructura densa, plena de redundàncies i de difícil comprensió. Així doncs, tal com he explicat anteriorment, primer vaig haver de corregir el text original, ja que estava mancat signes de puntuació, de paràgrafs i d'una estructura clara i marcada (com tenen altres testaments). No va ser una feina gens fàcil; cada frase requeria una lectura profunda i a consciència. La traducció tampoc ha estat fàcil, ja que he refet els paràgrafs de mil maneres, fins que he trobat la forma més natural i idònia per a la cultura d'arribada, la meua. I el tercer, ja que la traductologia no és una ciència exacta, consistia en justificar les solucions preses per realitzar la traducció. Cal remarcar que un traductor sempre té diversos procediments als quals recórrer davant d'un problema traductològic. És essencial poder justificar-se ja que no només hi ha una única solució. És per això que és important que un traductor pugui i es sàpiga justificar l'elecció definitiva, i això és el que he après portant a terme aquest treball i durant la carrera i, sobretot en aquesta tercera part del treball. .

Penso que he assolit els objectius proposats, ja que he consultat molta biografia i webgrafia. Una de les dificultats de la recerca d'informació rau en l'elecció de les fonts més fiables. A causa de o gràcies a internet, tenim gairebé tota la informació que desitgem. Ara bé, sempre cal que sigui contrastada. Pel que fa a tota la teoria de la traducció m'han estat de gran ajuda el *Manual de traducció anglès-català* (2003) de Jordi Ainaud, Anna Espunya i Dídac Pujol, així com també el *Manual de redacció i*

estil (2008) d'Eusebi Coromina i un gran clàssic del grau: *El anglés jurídic* (2007) d'Enrique Alcaraz Varó.

Així doncs, després de tota aquesta feina elaborada, puc afirmar que la traducció és molt més que “un diccionari i començar a buscar paraules”. Significa transmetre un missatge, tan fidelment com sigui possible, perquè una altra persona el pugui entendre, i el pugui sentir de la mateixa manera que tu ho has fet, i de vegades, no som conscients del poder que pot tenir un missatge.

La última dificultat amb la qual m'he topat ha estat amb la recerca de textos paral·lels. En anglès no es difícil trobar-ne, però en català hi ha més mancança. Evidentment, m'hagués agradat aconseguir-ne més i de més variats en català, però no se'n troben de publicats ja que es tracta de documents privats i personals.

Per últim, crec que he assolit els objectius principals i que el resultat final ha estat satisfactori. No obstant això, al principi vaig pecar de ser massa ambiciosa per un treball que té una extensió tan limitada i que havia de realitzar amb un temps també limitat. Crec que vaig em vaig complicar la vida amb el text escollit, però, ara que m'ho puc mirar amb perspectiva, si l'hagués de tornar a escollir, ho faria, perquè és un text que, pel fet de ser del propi Charles Robert Darwin, fa que et piqui la curiositat fins al final. En canvi, si hagués escollit un text qualsevol, segur que m'hauria deixat d'interessar a la primera pàgina.

12. Bibliografia

Herència i Testament. Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya [en línia].
Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia.

<<http://tinyurl.com/d2oqur4>> [Consulta: 15/02/2014]

DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA. *Llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions* [en línia]. Quaderns de legislació ; 79. Barcelona : Generalitat de Catalunya., Departament de Justícia, 2009.
<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/lilibre_4t_successions_79.pdf> [Data de consulta: 16/02/2014]

DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. *Criteris lingüístics* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, 2013.<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_28590133_1.pdf> [Consulta: 15/04/2014].

SERVEI LINGÜÍSTIC DE L'AMBIT JUDICIAL. *El testament* [en línia]Barcelona: Generalitat de Catalunya,2005. <<http://www20.gencat.cat/docs/>> [Data de consulta: 17/12/2013]

AINAUD, Jordi, Anna ESPUNYA i Dídac PUJOL. *Manual de traducció anglès-català*. Vic: Eumo Editorial, 2003.

ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El inglés jurídico*. Barcelona: Editorial Ariel, 2007.

COROMINA, Eusebi. *Manual de redacció i estil*. Vic: Eumo, 2008.

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA [en línia]. Barcelona: Grup Enciclopèdia Catalana.
<<http://www.enciclopedia.cat/>> [17/03/2014]

IL·LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS DE BARCELONA. *50 documents jurídics en català*.
Barcelona:

Il·lustre Col·legi d'Advocats, 2002.

COMPANY, Marta: *Guia didàctica I, Traducció Jurídica i Econòmica III* (espanyol-català), Vic: Universitat de Vic, 2010.
[02/02/2014]

THE NATIONAL ARCHIVES. *Wills Act 1837*. Legislation.gov.uk. [en línia]. <<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo5/7-8/58/section/1>>. [Data de consulta: 21/03/2014]

THE NATIONAL ARCHIVES. *Wills (Soldiers and Sailors) Act 1918*. Legislation.gov.uk. [en línia]. <<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Geo5/7-8/58/section/1>>. [Data de consulta: 21/03/2014]

ALEMANY ZARAGOZA, Eduardo; CALAVIA MOLINERO, Jose Manuel; MALUQUER DE MOTES BERNET, Carlos J. *Introducció al Dret*. Barcelona: Editorial UOC, S.L, 2002. ISBN: 9788489382039

THOMSON SNELL & PASSMORE, *Distribution on Intestacy*. Kent: 2011 <http://www.ts-p.co.uk/uploaded/publications/information_sheets/Probate/distribution_on_intestacy.PDF> [Data de consulta: 22/03/2014]

FREE WILLS MONTH. *Making a Will*. [en línia] Anglaterra: 2014. <1voice.org.uk/Publications/leaflets/OVwill.doc> [Data de consulta: 07/04/2014]

VAN WYHE, JOHN. *Testament original de Darwin*. [en línia] Darwin Online. <<http://darwin-online.org.uk/>> [Data de consulta: 07/05/2014]

KEES BOOKMAKER. *Last will and tetament of Charles Robert Darwin*. [en línia]. John van Wyhe. <<http://darwin-online.org.uk/>> [Data de consulta: 22/12/2013]

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS I SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS JURÍDICS. Diccionari Jurídic Català [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2010. <<http://cit.iec.cat/DJC/default.asp?opcio=5>> [Consulta: 16/02/2014]

DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Diccionari de Dret Civil* [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia; TERMCAT, Centre de Terminologia, 2005. <http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/doc_27871224_1.pdf> [Consulta: 17/04/2014].

Macmillan Dictionary [en línia]. Londres: Macmillan Publishers, 2009 – 2013. <<http://www.macmillandictionary.com/privacy.html>> [Consulta: 05/02/14].

The Free Dictionary [en línia]. <<http://www.thefreedictionary.com/>> [Consulta: 02/05/2013].

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans* [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans <<http://dlc.iec.cat/>> [20/03/2014]

MERRIAM WEBSTER. *Dictionary and thesauru* [en línia] <<http://www.merriam-webster.com/>> [20/03/2014]

FINDLAW. *FindLaw Legal Dictionary*. [en línia] <<http://dictionary.findlaw.com/>> [21/03/2014]

13. Annex

13.1 Fitxes termonològiques

Per portar a terme aquest apartat, he utilitzat el programa de creació de fitxes terminològiques, ja emprat en alguna assignatura del grau, anomenat *Multiterm 5.5*. Per agilitzar aquest procés, he utilitzat algunes sigles, que corresponen a les següents dades:

Diccionaris consultats:

DIEC: Diccionari Institut d'Estudis Catalans, en línia: <http://dlc.iec.cat/>

TERMCAT: Termcat, en línia: <http://termcat.cat/>

DJ: Diccionari Jurídic català, en línia: <http://cit.iec.cat/DJC/default.asp>

LD: Find Law Dictionary, en línia: <http://dictionary.findlaw.com/>

OXF: Oxford Dictionaries, en línia: <http://www.oxforddictionaries.com/>

CO: Collins, en línia: <http://www.collinsdictionary.com/>

MW: Merriam Webster, en línia: <http://www.collinsdictionary.com>

Pàgines emprades pel context i pels textos paral·lels (**falta afegir dades**)

PW1: pàgina web 1, <http://www.notariaestanol.ad/index>. Definició d'un testament segons Josep Estañol i Cornella

PW2: pàgina web 2, http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/bsalArticles/import/BSAL_2002/BSAL_2002_v58p247.pdf >. *El convent de Santa Elisabet* de Josep Esterlich Costa.

PW3: pàgina web 3, <<http://www.justicia.ad/ca/jurisprudencia/4651.html?>>. *Sentència*.

PW4: pàgina web 4 <<http://books.google.es/books?id=d6d4K4ya0GQC&pg=PA131>> *L'immobilitzat i les despeses d'establiment*. [Pàg 131]

PW5: pàgina web 5

<<http://www.iberley.es/catalan/documentacion/norma/documento/RESOLUCION-JUS-3270-2010-21-setembro-dictada-recurso-gubernativo-interposto-calificacion->>.

Resolució del 21 de setembre

PW6: pàgina web 6, <http://www.dincat.cat/per-qu%C3%A8-hem-de-preveure-el-futur-dels-nostres-fills-i-com-ho-podem-fer-_20877>, *Federació Catalana Pro Persones amb Retard Mental.*

PW7: pàgina web 7 <<http://civil.udg.edu/normacivil/cat/ccc/110-08-2.htm>>, *Llibre quart del Codi civil de Catalunya.*

PW8: pàgina web 8, <<http://www20.gencat.cat/portal/site/>>, *Portal Jurídic de Catalunya.*

PW9: pàgina web 9,

<<http://books.google.es/books?id=gmAqZ8IYn0EC&pg=PA208&lpg=PA208&dq=here+tagte+testament&source=bl&otee>>. *Fundació Bernat Metge.* [Pàg 104]

PW10: pàgina web 10 <http://www.jordipujol.cat/ca/cejp/articles/7706> , *La minoria d'edat penal.*

TP1: Text paral·lel 1, document de <http://tinyurl.com/bzjx3j9>, *D'un home casat, amb fills.*

Altres sigles

TO: Text original

Entry Number	3	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	last will	
	categoria gram.	n
	definició	a legal document in which a person states who should receive his or her possessions after he or she dies
	origen definició	MW
	context	This is the Last Will and Testament of me, Charles Robert Darwin of Down [...]
	origen context	TO
Català	testament	
	categoria gram.	m
	definició	Negoci jurídic en virtut del qual el causant regula la seva successió instituint un o més hereus.
	origen definició	DIEC
	context	El testador compareix davant el Notari i li lliura el sobre que afirma conté el seu testament. [...]
	origen context	PW1

Entry Number	11	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	dividend	
	categoria gram.	N
	definició	A sum of money paid regularly (typically annually) by a company to its shareholders out of its profits (or reserves).
	origen definició	OXF
	context	Funds and securities (hereinafter called the said trust premises) and the dividends interest and income thereof upon the trusts hereinafter mentioned [...]
	origen context	TO
Català	dividend	Nombre, quantitat, que s'ha de dividir per un altre.
	categoria gram.	M
	definició	Nombre, quantitat, que s'ha de dividir per un altre.
	origen definició	DIEC
	context	El fiduciari fa seus els dividendes acordats per la societat mentre dura el fideïcomís i exerceix tots els drets que la llei i els estatuts socials reconeixen als socis.
	origen context	PW1

Entry Number	6	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	aforesaid	
	categoria gram.	Adj
	definició	Said or named before or above
	origen definició	MW
	context	[...] my wife's life interest therein under the trusts aforesaid and that the moneys to arise from such sale or sales as aforesaid shall fall into and be considered as part of the produce of my personal estate.
	origen context	TO
Català	susdit	
	categoria gram.	Adj
	definició	Esmentat més amunt, damunt dit.
	origen definició	DIEC
	context	[...] Guillem Olivar. Guillem Llagostera, Bernat Oriol i Ferrer Bosc, assumits i elegits per marmessors i executors del susdit testament, pels dits Jaume Arnau,
	origen context	PW2

Entry Number	20	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	executor	
	categoria gram.	N
	definició	Someone who is named in a will as the person who will make sure that the instructions in the will are properly followed
	origen definició	MW
	context	[...] I appoint my two eldest sons, William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, Executors and Trustees of this my will.
	origen context	TO
Català	marmessor	
	categoria gram.	m i f
	definició	Persona encarregada de complir la voluntat del testador.
	origen definició	DIEC
	context	disposicions relacionades amb l'execució del propi testament (nomenament de marmessors o d'administradors
	origen context	PW1

Entry Number	1	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	fund	
	categoria gram.	N
	definició	1. a reserve of money, etc, set aside for a certain purpose
	origen definició	CO
	context	the said sum of ten thousand pounds or the stocks, funds or securities [...]
	origen context	TO
Català	fons	
	categoria gram.	M
	definició	Cabal de què pot disposar una persona física o jurídica.
	origen definició	DIEC
	context	L'empresa ha d'invertir els fons obtinguts via amortització en actius fixos que tinguin poques oscil·lacions monetàries i que siguin fàcils de convertir en líquides quan siguin requerits per a la renovació del bé d'immobilitzat al qual fan referència.
	origen context	PW4

Entry Number	4	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	hereby	
	categoria gram.	Adv
	definició	By means of this act, these words, this document, etc.
	origen definició	MW
	context	Provided always and I hereby declare that it is not my intention to exercise or execute and that nothing in this my will[...]
	origen context	TO
Català	el/la present	
	categoria gram.	m i f
	definició	Aquest, referit generalment a escrits.
	origen definició	DIEC
	context	atorgo la meva última voluntat en el present testament
	origen context	PW5

Entry Number	17	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	interest	
	categoria gram.	n
	definició	right, title, or legal share in something
	origen definició	MW
	context	[...]Richard Buckley Litchfield, Esquire to be received, by them or him the said trustees, or trustee, upon and for the trusts interest and purposes and with under and subject to the powers, provisions, declarations and agreements by such Settlement expressed and declared [...].
	origen context	TO
Català	interès	
	categoria gram.	m
	definició	Guany que dóna a algú un capital que ha prestat o que li deuen.
	origen definició	DIEC
	context	A partir d'aquí, qualsevol persona podrà fer-hi aportacions i aquest patrimoni. Només s'extingirà per la mort o declaració de defunció del seu beneficiari, la desaparició de la discapacitat que va donar dret a la constitució del patrimoni o la decisió judicial en aquest sentit en interès de la persona amb discapacitat.
	origen context	PW6

Entry Number

status acabat
 autor Núria Paré
 àrea temàtica dret civil, testaments

English

lawful
 categoria gram. adj
 definició Allowed, recognized, or sanctioned by law;
 legal

origen definició CO
 context Provided always and I declare that it shall be
 lawful for the trustees or trustee for the time
 being of this my will [...].

origen context TO

Català

legal
 categoria gram. adj
 definició Conforme a la llei.
 origen definició DIEC
 context Davant meu, Joan Renom i Bonamusa,
 Notari de l'Il·lustre Col·legi de Barcelona,
 amb residència en aquesta capital, i dels
 testimonis instrumentals senyors Feliu
 Batllori i Codina i Rafael Puigròs i Martí,
 majors d'edat i veïns d'aquesta ciutat, els
 quals manifesten que no els afecte cap
 excepció legal.

origen context TP1

Entry Number	8	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	reimburse	
	categoria gram.	v
	definició	To pay back or compensate (another party) for money spent or losses incurred.
	origen definició	LD
	context	[...]shall come to their respective hands by virtue of this my will in the first place to deduct and retain for and reimburse themselves respectively all costs charges and expenses to be sustained and expended on or about the execution of the trusts hereby created or declared or in anywise relating thereto.
	origen context	TO
Català	reemborsar	
	categoria gram.	n
	definició	Tornar (una quantitat) a mans de qui l'havia desembossada
	origen definició	DIEC
	context	La persona o les persones designades tenen dret a percebre el que els hi correspongui per llurs treballs i al reemborsament de les despeses causades per l'exercici del càrrec.
	origen context	PW7

Entry Number	10	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	surviving	
	categoria gram.	adj
	definició	To live longer than; outlive
	origen definició	LD
	context	I direct all my final debts and my funeral and testamentary expenses to be paid and satisfied as soon as conveniently, can be after my death, out of my personal estate not thereinafter specifically bequeathed or disposed of. And I appoint my two eldest sons, William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, Executors and Trustees of this my will.
	origen context	TO
Català	supervivent	
	categoria gram.	n
	definició	Persona que sobreviu a la mort de l'altra.
	origen definició	TERM
	context	1. El testador pot instituir hereu el descendent que el seu cònjuge o convivent en parella estable supervivent elegeixi entre els fills comuns i llurs descendents, encara que visqui el seu ascendent, o els pot instituir en les parts iguals o desiguals que el cònjuge o convivent supervivent estimi convenients.

	origen context	PW7
Entry Number	2	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	to assign	
	categoria gram.	v
	definició	Transfer (legal rights or liabilities):
	origen definició	OXF
	context	[...] Henrietta Emma Litchfield, of and in the said trust premises shall be paid assigned transferred and made over to the trustees or trustee for the time being of the aforesaid Settlement executed on her marriage with Richard Buckley Litchfield, Esquire, to be received
	origen context	TO
Català	assignar	
	categoria gram.	v
	definició	Fixar, assenyalar, (allò que ha d'ésser atribuït o destinat) a algú.
	origen definició	DIEC
	context	3. Si s'assignen als hereus quotes hereditàries que sumen més o menys de la totalitat de l'herència, l'excés o el defecte s'han de rebaixar o completar a proporció entre els instituïts.
	origen context	PW7

Entry Number	9	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	to bequeath	
	categoria gram.	v
	definició	To say in a will that (your property) will be given to (a person or organization) after you die
	origen definició	MW
	context	I give and bequeath to my eldest son, William Erasmus Darwin, or in the event of his dying in my lifetime, to my eldest surviving son at the time of my decease, all my family portraits and family papers and all my medals and the silver candle sticks with an inscription presented to me by the Royal Society.
	origen context	TO
Català	llegar	
	categoria gram.	v
	definició	Deixar (un bé propi) a algú per disposició testamentària.
	origen definició	DIEC
	context	Si el causant o la persona gravada només tenen una part en la cosa objecte del llegat o un dret sobre aquesta mateixa cosa, el llegat és eficaç únicament respecte a aquesta part o aquest dret, llevat que resulti clara la voluntat de llegar la cosa enterament.
	origen context	PW7

Entry Number	27	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	to revoke	
	categoria gram.	v
	definició	To officially cancel the power or effect of (something, such as a law, license, agreement, etc.)
	origen definició	MW
	context	And hereby revoking all my former wills and other testamentary dispositions I declare this only to be my last will and testament.
	origen context	TO
Català	revocar	
	categoria gram.	v
	definició	Anul·lar, deixar sense efecte, (una donació, una concessió, una ordre, etc.).
	origen definició	DIEC
	context	
	origen context	

Entry Number	22	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	to transfer	
	categoria gram.	v
	definició	to make over the possession or control of
	origen definició	MW
	context	I transferred to the trustees of the Settlement executed on such marriage the sum of five thousand pounds, four pounds per cent debenture stock of the North Eastern Railway Company to be held upon the trusts by the Settlement declared.
	origen context	TO
Català	transferir	
	categoria gram.	v
	definició	Fer passar (quelcom) a la propietat d'altri.
	origen definició	DIEC
	context	
	origen context	

Entry Number	29	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	to vest	
	categoria gram.	v
	definició	To give (someone) the legal right or power to do something or to own land or property.
	origen definició	MW
	context	And it is my wish and intention that the share of my other daughter now unmarried of and in the said trust premises shall (subject to the life interest of my said wife therein) remain or be vested in my said trustees or trustee and that the interest dividends and proceeds arising from the share of my said last mentioned daughter in the said trust premises shall be paid to her or applied to and for her use and benefit during her natural life.
	origen context	TO
Català	investir	
	categoria gram.	v
	definició	Posar en possessió d'un poder, d'una autoritat.
	origen definició	DIEC
	context	1. El causant pot nomenar un o més marmessors universals o particulars perquè, en nom propi i en interès d'altri i investits de les facultats corresponents, executin respecte a la seva successió els encàrrecs que els hagi conferit.
	origen context	PW7

Entry Number	7	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	witness	
	categoria gram.	n
	definició	Evidence (as of the authenticity of a conveyance by deed) furnished by signature, oath or seal
	origen definició	LD
	context	And after the decease of my said last mentioned daughter without having been married her said share shall be in trust for such person or persons and shall go in such manner as she my last mentioned daughter shall appoint to direct by her last will or any codicil thereto under her hand attested by two or more credible witnesses.
	origen context	TO
Català	testimoni	
	categoria gram.	m i f
	definició	En el dret civil, els testimonis són les persones que compleixen els requisits legalment establerts i són cridades a presenciar i signar la formalització d'un acte o negoci jurídic com a mesura de garantia que es duu a terme o del contingut. No és necessària la intervenció de testimonis en l'atorgament del testament notarial llevat que concorrin circumstàncies especials en la persona testadora, com ara que sigui cega o complement sorda i quan, per qualsevol causa, no sap o no pot signar o declara que

	no sap o no pot llegir el testament.
origen definició	DJ
context	Els testimonis, si n'han d'intervenir, són dos, han d'entendre el testador i el notari i han de saber signar. No cal que siguin pregats, ni que coneguin el testador, ni que tinguin la seva mateixa residència.
origen context	PW7

Entry Number	12	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	codicil	
	categoria gram.	v
	definició	A formally executed document made after a will that adds to, subtract from, or changes the will
	origen definició	LD
	context	I direct and it is my will that the yearly income of the share of my said last mentioned daughter,so marrying, shall be in trust for such daughter for her separate and inalienable use during her life and after her death in trust for her husband if living for his life if she my said daughter shall so direct or appoint by will or codicil under her hand and attested as aforesaid but not otherwise.
	origen context	TO
Català	codicil	
	categoria gram.	m
	definició	Negoci jurídic d'origen romà pel qual es poden ordenar disposicions <i>mortis causa</i> sense instituir hereu.
	origen definició	DJ
	context	En codicil, l'atorgant disposa dels béns que s'ha reservat per a testar en heretament, addiciona alguna cosa al testament, el reforma parcialment o, si manca aquest, dicta disposicions successòries a càrrec dels seus hereus abintestat.
	origen context	PW7

Entry Number	15	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	appointment	
	categoria gram.	n
	definició	A power granted under a deed or will authorizing the donee to dispose of an estate in a specified manner for the benefit of the donee or of others.
	origen definició	LD
	context	And in default of any such direction or appointment and so far as any such if made shall not extend such share shall be in trust for and go and be applied for the benefit of such person or persons as shall be the next of kin in blood [...]
	origen context	TO
Català	nomenament	
	categoria gram.	m
	definició	Document que constata un nomenament.
	origen definició	DIEC
	context	3. Són nuls els testaments que no contenen institució d'hereu, llevat que continguin nomenament de marmessor universal o siguin atorgats per una persona subjecta al dret de Tortosa.
	origen context	PW7

Entry Number	28	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	stock	
	categoria gram.	v
	definició	a share of the value of a company which can be bought, sold, or traded as an investment
	origen definició	MW
	context	[...]the share of my said daughter in my said trust estate and to lay out and invest in their or his names or name the moneys therefrom arising in or upon any of the stocks funds or securities in or upon which my residuary estate or the produce thereof is hereinbefore authorized to be invested or in the purchase of freehold or copyhold heriditaments to be nevertheless considered as personal estate [...]
	origen context	TO
Català	acció	
	categoria gram.	f
	definició	part que, juntament amb unes altres d'iguals, forma un capital social que dóna dret als beneficis d'una societat anònima o d'una societat comanditària
	origen definició	DIEC
	context	Dels béns, drets o accions restants, n'institueix 5 hereva la seva muller Mercè Rovira i Jaumar, i per al cas que ella premoris, nomena els fills per parts iguals, amb substitució vulgar a favor dels néts,
	origen context	TP1

Entry Number	30	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	mortgagee	
	categoria gram.	v
	definició	a person to whom property is mortgaged
	origen definició	MW
	context	And I devise all such real estates as shall be vested in me as a trustee or mortgagee unto the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin or my two eldest surviving sons at the time of my decease their heirs and assigns subject to the equities affecting the same respectively but so that the money reserved on such mortgages be taken as part of my personal estate. Upon the trusts and for the purposes hereinbefore declared.
	origen context	TO
Català	creditor	
	categoria gram.	m i f
	definició	Persona envers la qual hom té un deute.
	origen definició	DIEC
	context	Si el legatari paga el deute garantit amb la cosa llegada perquè no ho ha fet l'hereu, aquell subroga el lloc i els drets del creditor per a reclamar contra l'hereu
	origen context	PW7

Entry Number	13	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	Esquire (Esq)	
	categoria gram.	n
	definició	used as a title of courtesy usually placed in its abbreviated form after the surname
	origen definició	MW
	context	This is the Last Will and Testament of me, Charles Robert Darwin of Down, near Beckenham, in the County of Kent, Esquire.
	origen context	TO
Català	Senyor (Sr.)	
	categoria gram.	n
	definició	Persona de certa posició, de cert rang social.
	origen definició	DIEC
	context	[...] del testament obert atorgat pel difunt Sr.J.F.F. en data 9 de juny del 2005 per manca de capacitat per prestar consentiment del citat senyor, decidint que la seva Ineficàcia donava validesa a l'atorgat en data 14 de maig del 2004 i que, en el cas que els defenents s'oposessin a aquestes pretensions, se'ls condemnés a abonar les costes del procediment.
	origen context	PW3

Entry Number	23	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	declare	
	categoria gram.	v
	definició	To make known formally, officially, or explicitly
	origen definició	LD
	context	And I declare that the hereditaments and real estate, herein before devised and directed to be sold, shall be considered as absolutely converted into and as personal estate from the time of my death.
	origen context	TO
Català	disposar	
	categoria gram.	v
	definició	Fer testament
	origen definició	DIEC
	context	En codicil, l'atorgant disposa dels béns que s'ha reservat per a testar en heretament, addiciona alguna cosa al testament, el reforma parcialment o, si manca aquest, dicta disposicions successòries a càrrec dels seus hereus abintestat.
	origen context	PW7

Entry Number	24	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	hereditament	
	categoria gram.	n
	definició	Inheritable property.
	origen definició	LD
	context	And I declare that the hereditaments and real estate, herein before devised and directed to be sold, shall be considered as absolutely converted into and as personal estate from the time of my death. But subject, nevertheless, as to my said freehold messuage, dwellinghouse estate and hereditaments at Down
	origen context	TO
Català	heretatge	
	categoria gram.	v
	definició	Conjunt de drets, obligacions i béns que, mort el causant, poden ésser transmesos a l'hereu o legatari.
	origen definició	DIEC
	context	Eren confiscats els heretatges més improcedents, mentre una sola persona afirmés que havia sentit dir al difunt, del seu vivent [...]
	origen context	PW9

Entry Number	14
status	acabat
autor	Núria Paré
àrea temàtica	dret civil, testaments
English	legacy
	categoria gram. n
	definició A gift of property by will.
	origen definició LD
	context I give and bequeath to each of my friends, Sir Joseph Dalton Hooker and Thomas Henry Huxley Esquire, the legacy or sum of one thousand pounds sterling, free of legacy duty, as a slight memorial of my life long affection and respect for them.
	origen context TO
Català	llegat
	categoria gram. f
	definició Allò que hom llega en el testament o en el codicil.
	origen definició DIEC
	context a) Per a pagar els deutes, les càrregues hereditàries, les llegítimes i els llegats, incloent-hi la percepció de la seva pròpia llegítima, sens perjudici del que estableix l'article 451-9.
	origen context PW7

Entry Number	18	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	trust	
	categoria gram.	n
	definició	A fiduciary relationship in which one party holds legal title to another's property for the benefit of a party who holds equitable title to the property.
	origen definició	LD
	context	Upon trust that they my said trustees, or the survivor of them, their of his executors, administrators, or assigns do and shall (but subject and without prejudice to the directions hereinafter contained) [...]
	origen context	TO
Català	fideïcomís	
	categoria gram.	m i f
	definició	Declaració segons la qual una persona, en testament o en capítols matrimonials, deixa tots els seus béns o una part a una altra persona amb l'encàrrec de conservar-los i transmetre'ls a una tercera.
	origen definició	DJ
	context	El fideïcomís es defereix en el moment en què venç el termini o es compleix la condició a favor del fideïcomissari immediatament cridat que no hagi renunciat abans al seu dret.
	origen context	PW7

Entry Number	19	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	trustee	
	categoria gram.	n
	definició	One to whom something is entrusted.
	origen definició	LD
	context	Upon trust that they my said trustees, or the survivor of them, their of his executors, administrators, or assigns do and shall (but subject and without prejudice to the directions hereinafter contained) so soon as conveniently, can be after my decease, collect, get in and receive all such money as shall be due and owing to me from any person, or persons, and do and shall well dispose of and convert into money all such parts of my personal estate as shall not consist of money.
	origen context	TO
Català	fideïcomissari/a	
	categoria gram.	m i f
	definició	Persona que rep un fideïcomís.
	origen definició	DJ
	context	El fideïcomís es defereix en el moment en què venç el termini o es compleix la condició a favor del fideïcomissari immediatament cridat que no hagi renunciat abans al seu dret.
	origen context	PW7

Entry Number	25	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	assign	
	categoria gram.	n
	definició	A person to whom a right or property is transferred.
	origen definició	LD
	context	I am enabled to entitled to bequeath or appoint or dispose of except what I otherwise dispose of by this my will or any codicil hereto to the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, their executors, administrators and assigns.
	origen context	TO
Català	cessionari/a	
	categoria gram.	m i f
	definició	Persona a favor de la qual es fa una cessió.
	origen definició	DJ
	context	En el fideïcomís condicional, el fiduciari no pot anticipar la delació del fideïcomís. Si hi renuncia a favor del fideïcomissari, s'entén que només n'ha cedit l'aprofitament. No obstant això, el pot cedir a favor del fideïcomissari o de tercers, subjectant-se al que estableix l'article 426-36.3 si el fideïcomís arriba a ésser efectiu a favor d'una persona diferent del cessionari.
	origen context	PW7

Entry Number	21	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	administrator	
	categoria gram.	n
	definició	A person appointed by a probate court to manage the distributions of the assets in the estate of a person who has died without a valid will or leaving a will that does not name an executor able or willing to perform.
	origen definició	LD
	context	And I give and bequeath, and by virtue and in exercise and execution of any power or authority in any power in enabling me in their behalf, (except as hereinbefore mentioned) appoint all my moneys, securities for money, money in the funds, Railway shares, and generally all my personal estate er which I am enabled to entitled to bequeath or appoint or dispose of except what I otherwise dispose of by this my will or any codicil hereto to the said William Erasmus Darwin and George Howard Darwin, or my two eldest surviving sons at the time of my decease, their executors, administrators and assigns.
	origen context	TO
Català	administrador/a	
	categoria gram.	m i f
	definició	Persona encarregada, sola o conjuntament amb d'altres, d'administrar béns o negocis d'una altra persona, d'una societat, etc.

origen definició	DIEC
context	Si el fiduciari posa en perill, dissipa o danya greument els béns fideïcomesos, el fideïcomissari li pot exigir garantia suficient en seguretat del pagament de la indemnització dels danys i perjudicis causats pel seu capteniment. Si es tracta d'un fideïcomís a termini, el fideïcomissari pot optar entre exigir la prestació de garantia o el trànsit immediat dels béns fideïcomesos. En cas que aquest trànsit no sigui possible o es tracti d'un fideïcomís sotmès a condició, si el fiduciari no presta garantia, el fideïcomissari pot demanar a l'autoritat judicial que nomeni un administrador.
origen context	PW7

Entry Number 26
status acabat
autor Núria Paré
àrea temàtica dret civil, testaments

English

minority

categoria gram. n

definició A period before attainment of majority

origen definició LD

context [...] the same or any part or parts thereof and that the annual income of the expectant share of each or any child of my said daughter shall or may after the determination of the preceding life interests therein be paid or applied for the maintenance and education of such child during minority and moreover any part or portion of such expectant share shall or may (but during the continuance of any preceding life interest or interests only with the consent in writing of the person or persons entitled to such interest or interests) be advanced by the said trustees for any such child's benefit preferment or advancement in the world and that all such other powers and authorities as are usual and proper in such or the like settlements or as Counsel shall advise shall be inserted and contained in such Settlement (if any) as shall be made before the marriage of my said daughter and if no such Settlement shall be made shall be possessed by my trustees or trustee for the time being with respect to my said last mentioned daughter's share in the said trust premises.

Català

origen context	TO
minoria d'edat	
categoria gram.	f
definició	Condició de menor d'edat.
origen definició	DJ
context	La major extensió personal del Codi penal, és a dir, l'aplicació d'aquesta Llei a un nombre més elevat de persones se centra en la qüestió de si s'ha de mantenir o no l'actual minoria d'edat penal o, dit d'una altra manera, si s'ha de rebaixar o no l'edat a partir de la qual es pot aplicar la responsabilitat penal prevista al Codi penal.
origen context	PW10

Entry Number	16	
status	acabat	
autor	Núria Paré	
àrea temàtica	dret civil, testaments	
English	testator	
	categoria gram.	n
	definició	A person who dies leaving a will.
	origen definició	LD
	context	Signed by the testator Charles Robert Darwin as and for his last will and testament in the presence at the same time and at his request in his presence and in the presence of each other we have hereunto subscribed our names as witnesses — George Morris Clerk to M ^r Bacon 18 Fenchurch Street London — William Jackson Butler to Charles Robert Darwin Esq ^r of Down Kent.
	origen context	TO
Català	Testador/a	
	categoria gram.	m i f
	definició	Persona que fa testament.
	origen definició	DIEC
	context	5. El llegat de cosa futura es defereix quan la cosa arriba efectivament a existir si això s'esdevé en el temps que raonablement es preveia o en el fixat pel causant. El legatari transmet als seus successors el seu dret al llegat, encara que mori amb anterioritat, sempre que hagi sobreviscut al testador.
	origen context	PW7

8.2 Textos paral·lels

Text paral·lel 1

D'un home casat, amb fills

HEREVA UNIVERSAL, LA MULLER; SUBSTITUCIÓ I LLEGATS

A Barcelona i a dos quarts de dotze del matí del dia vint de gener de mil nou-cents setanta- dos. Davant meu, Joan Renom i Bonamusa, Notari de l'Il·lustre Col·legi de Barcelona, amb residència en aquesta capital, i dels testimonis instrumentals senyors Feliu Batllori i Codina i Rafael Puiggròs i Martí, majors d'edat i veïns d'aquesta ciutat, els quals manifesten que no els afecta cap excepció legal,

COMPAREIX el senyor Feliu Jaumandreu i Fillol, major d'edat, advocat, també veí de Barcelona, domiciliat al carrer de la Cucurulla, 72, 3.er 1.a amb document nacional d'identitat número 42.002.833, expedit el dia 12 de juny de 1970; i

DECLARA que és natural de Barcelona, fill dels cònjuges vivents Joan i Eulàlia, i que és casat en règim, de separació de béns amb la senyora Mercè Rovira i Jaumar, únic matrimoni contret, del qual ha tingut tres fills, anomenats Feliu, Joan i Mercé; per raó de naixement i residència té la condició de català. A judici meu té la capacitat legal necessària per a atorgar testament i ho fa amb les següents

CLÀUSULES

És voluntat del testador que el seu enterrament i sufragis siguin fets d'acord amb els ritus de l'Església Catòlica. Deixa encomanat a la seva muller que ho disposi com li sembli adequat i a tals efectes la nomena marmessora. Llega als fills Feliu i Joan la llegítima que els correspongui i salva expressament qualsevol altre dret de llegítima que pugui existir a la seva mort. Llega a la filla Mercè la nua propietat de la casa número 12 del carrer de Sant Ramon d'aquesta ciutat, amb la qual quedarà compensada dels drets legitimaris 4. Cas que el valor de la casa els superés, s'entendrà que l'excés és llegat a títol de liberalitat. Dels béns, drets o accions restants, n'institueix hereva la seva muller Mercè Rovira i Jaumar, i per al cas que ella premoris, nomena els fills per parts iguals, amb substitució vulgar a favor dels néts, fa prohibició expressa d'intervenció judicial en

la seva successió i, si es suscitava cap desacord, el sotmet a la decisió del seu bon amic Llorenç Bruix i Romagosa, el qual resoldrà en forma inapel·lable, amb caràcter d'àrbitre d'equitat. Així ho fa constar el testador, que els testimonis han vist i entès; i d'acord amb la voluntat per ell manifestada estenc aquesta escriptura a la qual l'atorgant dóna conformitat i la ratifica i firma amb els susdits testimonis, després que jo els l'he llegida tota en veu alta ja que no han usat del dret — de què els he advertits — de llegir-la cadascú per ell mateix. De la coneixença de l'atorgant, de la unitat de l'acte, de l'observança de totes les altres formalitats de la Llei, de la idoneïtat dels testimonis segons llurs manifestacions i del contingut total d'aquest instrument públic estès en dos plecs de la classe vuitena, sèrie C, números..., com a notari autoritzant EN DONO FE.

Text paral·lel 2

Semblant a l'anterior, però amb nomenament de consell de família i tutors

A Barcelona, a les deu del matí del dia ... de ... de mil nou-cents setanta-dos. Davant meu, ... Notari de l'Il·lustre Col·legi de Barcelona, amb residència en aquesta capital,

COMPAREIX

Ramon Garriga i Cornella, major d'edat, casat, veí de Barcelona, domiciliat al carrer de Martí Alzina, 24, tercer pis, amb document nacional d'identitat número ... A judici meu té la capacitat legal necessària per a testar i, tot invocant el Sant Nom de Déu, ordena la seva darrera voluntat, en primera persona, d'acord amb les següents

CLÀUSULES

Primera. Faig constar que sóc fill dels cònjuges Pere Garriga i Mas i Ramona Comella i Perera, que sóc casat en úniques núpcies en règim de separació de béns amb Elvira Martorell i Cases i que, d'aquest matrimoni, tinc tres fills anomenats Pere, Ramon i Margarida. Per raó de naixença i de veïnatge continuat tinc la condició de català.

Segona. Llego als meus esmentats fills, així com als altres nascuts o pòstums que pugui deixar quan moriré, la llegítima que els correspongui en la meva herència. *Tercera.* Institueixo la meva muller com a hereva de tots els béns que deixaré. Per al cas que em premorís o que per qualsevol altra circumstància no pogués ésser la meva hereva, la substitueixo pels fills al·ludits a la clàusula precedent, per parts iguals, amb substitució vulgar a favor de llurs fills, si els premorien. Però si el premort no tenia descendents, la seva part acreixerà la dels fills que em sobrevisquin.

Quarta. Si calgués constituir un organisme tutelar per a algun dels meus fills, nomeno tutor el senyor Tomàs Castells i Sala, protutor el senyor Bartomeu Mallol i Petit, membres del Consell de família els senyors Rafael Carrera i Mestres com a president, i Nicolau Bonveí, Esteve Torrell i Elies Moll, vocals. En qualitat de substituïts nomeno els senyors Pere Costa i Parres i Conrad Morters i Casajoana.

Posat el cas que quedés vacant la tutela, ocuparà el càrrec el pro-tutor; a aquest, el

substituirà el vocal Nicolau Bonveí. Les vacants que no deixo previstes seran cobertes per acord del mateix Consell de família.

Cinquena. Prohibeixo la intervenció judicial en els béns de l'herència, fins i tot si interessava menors, absents o incapacitats, i per a l'eficàcia d'aquesta prohibició nomeno marmessors, comptadors-partidors, els senyors Ramon Rovira i Molina i Antoni Mates i Morera, comerciants i veïns de Barcelona, amb domicili, respectivament, al carrer de la Princesa, 53, i a la plaça del Sol, 24, o aquell dels dos que em sobrevisqui. L'la intervenció serà necessària si els hereus són els meus fills, i algun d'aquests no ha arribat a la majoria d'edat. En altre supòsit intervindran a requeriment de qualsevol dels interessats en l'herència. La intervenció serà d'acord amb el que disposen els articles 237 i següents de la Compilació del Dret civil català.

Sisena. Si entre els meus papers fos trobada alguna memòria testamentària escrita i firmada per mi, amb instruccions sobre repartiment de béns, ordeno als hereus que la compleixin i als comptadors-partidors que la facin complir, com si fos part d'aquest testament.

Setena. Revoco tota disposició de darrera voluntat anterior a aquesta.

Vuitena. Si es plantejava cap dubte d'interpretació prevaldrà el text català, ja que el castellà n'és la traducció imposada pel Reglament notarial. Així ho atorga i en són testimonis instrumentals els senyors Josep Isern i Martínez i Pau Mateu i Sants, majors d'edat i d'aquest veïnatge, sense excepció legal per a serho segons ells afirmen. He llegit a tots aquest testament en veu alta després d'advertirlos del dret de llegir-se'l cadascú. El testador dóna conformitat plena al text i el firma amb els testimonis. La coneixença de l'atorgant, la unitat de l'acte, l'observança de totes les altres formalitats de la Llei, la idoneïtat dels testimonis i el contingut total d'aquest instrument públic, estès en ... plecs timbrats de la classe ... números ... són reconeguts per mi, com a notari autoritzant, que EN DONO FE.

Text paral·lel 3 (anglès)

Last Will and Testament of Ellen G. White

IN THE NAME OF GOD, AMEN.

I, Ellen G. White, (widow) a resident of Sanitarium, Napa County, California, of the age of eighty-four (84) years, and being at the date hereof of sound and disposing mind and memory, and not acting under duress, menace, fraud or undue influence of any person whomsoever, do make, publish and declare this my last will and testament, in the manner following, that is to say:

FIRST: I direct that my body shall be interred with appropriate religious services of the Seventh-day Adventist Church, without undue ceremony or ostentation.

SECOND: I desire and direct that as soon as possible, payment shall be made of the expenses of my last sickness and funeral, and in order that no property belonging to my estate shall be disposed of or sold at a sacrifice, I earnestly request all my creditors to waive and relinquish their claims against my estate and accept payment thereof under the provisions, which I am hereinafter making, for the liquidation of their claims through the handling of my properties by trustees.

THIRD: I hereby give, devise, and bequeath to my son, James Edson White, now residing at Marshall, Michigan, the sum of Three Thousand Dollars (\$3,000).

FOURTH: I hereby give and bequeath to my son, William C. White, now residing at Sanitarium, California, all my right, title and interest in the copyrights and book plates in all languages of the books entitled: *The Coming King* and *Past, Present and Future*, also all manuscripts (and right to publish the same) pertaining to the following books and proposed books:

Life Sketches of Elder James White and Ellen G. White

Life Incidents of Elder James White

Spiritual Gifts, Volumes 1-4

Facts of Faith

How to Live

Appeal to Youth

Experience of Ellen G. White in Connection with the Health Reform Movement Among Seventh-day Adventists

Story of Mrs. White's European Travels

Story of Mrs. White's Australasian Travels

Mrs. White's Letters to Mothers and Children

Youth's Life of Christ

The Southern Work

Education

Christian Education

Special Testimonies on Education

Bible Sanctification

Also, my personal library, and all manuscripts, letters, diaries, and writings not otherwise herein devised.

FIFTH: I hereby give, devise, and bequeath to William C. White, Clarence C. Crisler, Charles H. Jones, Arthur G. Daniells, and Frank M. Wilcox all the real property of which I may die seized or possessed, all my live stock and farm tools, and implements, all notes and accounts due to me and also all of my right, title, and interest in the copyrights and book plates in all languages of the following publications:

Desire of Ages

Patriarchs and Prophets

The Acts of the Apostles

Great Controversy

Early Writings

Testimonies for the Church Volumes 1-9 inclusive

Gospel Workers

Christian Temperance and Bible Hygiene

Christ's Object Lessons

Ministry of Healing

Steps to Christ

Mount of Blessing

Christ Our Saviour

Testimonies for Sabbath-school Workers

Manual for Canvassers

Special Testimonies

Also, my general manuscript file and all indexes pertaining thereto; also my office furniture and office library.

Together with all and singular, the tenements, hereditaments and appurtenances thereunto belonging, or in anywise appertaining in trust nevertheless for the uses and purposes hereinafter contained.

TO HAVE AND TO HOLD, the said real and personal property until said trustees, and their successors, upon the trust to enter into and upon and take possession of the said real estate and said personal property, to collect and receive the rents, issues and profits thereof, to manage and control said real and personal property, and to rent and lease the same, or any part thereof, to sell parts or portions of said real and personal property, excepting the book copyrights, for the purpose of re-investing the same in other real or personal property to be held under the same trust, and after paying all taxes, assessments, charges and encumbrances thereon and the expenses of repairing,

administering, preserving and protecting the said real property and of handling said personal property, and publishing and selling said books and manuscripts and conducting the business thereof to distribute, pay over and apply the net proceeds from the rents and profits of said real property and from the business of publishing and selling said books and property in the manner following, that is to say:

(a) To pay over to my son, James Edson White,¹ annually, during his natural life ten (10) per cent of the net proceeds of said properties for his sole use and benefit, and upon his death to Emma L. White, his wife, during her natural life should she survive him.

(b) To pay over to my son, William C. White, annually for his sole use and benefit ten (10) per cent of the net proceeds of said properties during his natural life, and upon his death, to Ethel M. White, his wife, during her natural life should she survive him.

(c) To pay over annually to William C. White, Ethel M. White and Dores E. Robinson as trustees² five (5) per cent of the net proceeds of the said properties to be devoted to the education of my grandchildren, great grandchildren and other worthy individuals.

(d) The said trustees shall use the remainder of said net proceeds for the following purposes:

1. For the payment of creditors with accruing interest upon the principal indebtedness to the extent to which my creditors have agreed to relinquish their claims against my estate; such payments from said net proceeds to continue until all remaining indebtedness with interest has been fully paid.

2. If the entire remainder of said net proceeds from my said properties is more than sufficient to pay my said debts, with interest, in the manner in which my creditors shall agree to receive payment of their respective claims, then my said trustees shall use the over-plus for the improvement of the books and manuscripts held in trust by them, and herein provided; for the securing and printing of new translations thereof; for the printing of compilations from my manuscripts; for general missionary work of the Seventh-day Adventist denomination; for the support of mission schools, under the Negro Department of the Seventh-day Adventist General Conference; for the support of Mission Schools for the illiterate whites in the Southern States, Provided, however, that said trustees are hereby empowered and directed to sell my said real property or so

much thereof as may be necessary to pay the following sums: to my granddaughter Ella May Robinson, now residing at Sanitarium, California, the sum of Five Hundred Dollars (\$500); to my granddaughter, Mabel E. Workman, now residing at Loma Linda, California, the sum of Five Hundred Dollars (\$500); to my faithful friend and helper, Sara McEnterfer, now residing at Sanitarium, California, the sum of Five Hundred Dollars (\$500); to May Walling, now residing at Sanitarium, California, the sum of Five Hundred Dollars (\$500); and to my faithful friend and helper Clarence C. Crisler, the sum of Five Hundred Dollars (\$500).³

SIXTH: After the death of both James Edson White and his wife, my said trustees are hereby empowered and directed to apply the amount prescribed in subdivision (a) of paragraph FIFTH toward the discharge of any legal claims against the estate of said James Edson White, and then after the full discharge of such claims, the said amount mentioned in subdivision (a) shall be applied to the maintenance of the mission school for Negroes now conducted by the Negro Department of the Seventh-day Adventist General Conference.

SEVENTH: After the death of both William C. White and his wife, my said trustees are hereby empowered and directed to pay over to their surviving children, or grandchildren, if any, the respective amounts prescribed in subdivision (b) of paragraph FIFTH of this will; and if there be no children or grandchildren of my said son, then said respective amounts shall be devoted and used for the purposes set forth in subdivision (d) of said paragraph FIFTH of this will.

EIGHTH: Upon the termination of the trusts, or any of them, created and set forth in this will, from any cause whatsoever, I give, bequeath and devise all of the real and personal property mentioned in paragraph FIFTH or so much thereof as may from any cause be released or relieved from said trust to my said son, William C. White; or if he be not living, then to his heirs at law.

NINTH: My household furniture, dishes, carpets, pictures, photographs and clothing, I give and bequeath in equal parts to my sons, James Edson White and William C. White.

TENTH: All the rest, residue and remainder of my estate, real, personal and mixed, of which I may die seized or possessed, I give, bequeath and devise to my son, William C. White.

ELEVENTH: I hereby appoint William C. White and Charles H. Jones the executors of this my last will and testament, without bonds; and my executors are hereby authorized to sell any property of my estate without order of Court, and at either public or private sale, and with or without notice as the executors may determine.

I also direct that no bond be required of any of the trustees named or their successors.

TWELFTH: If a vacancy shall occur for any reason among said trustees, or their successors, a majority of the surviving or remaining trustees are hereby empowered and directed to fill such vacancy by the appointment of some other fit person, and in the event that the majority does not agree upon the appointment, then such vacancy shall be filled by the Executive Committee of the Seventh-day Adventist General Conference; and the new trustee or trustees, so appointed shall have the same power touching the trust premises and in the execution of the trusts, herein contained, as the original trustees named herein.

THIRTEENTH: I hereby revoke all former wills by me made,

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and seal this 9th day of February, 1912.

[Signed] ELLEN G. WHITE

